

# Aktian vuosi 2008

Aktia Pankki Oyj  
Toimintakertomus  
ja tilinpäätös

Aktia

# Sisältö

## 1 Hallituksen toimintakertomus

### 1 Vuoden toiminta

- 1 Tulos
- 1 Tase ja taseen ulkopuoliset sitoumukset
- 2 Vakavaraisuus
- 2 Luottoluokitus
- 2 Rahoitusvarojen arvostus
- 3 Luotto- ja takaussaatavien arvonalentumiset
- 3 Konsernin riskienhallinta ja sisäinen valvonta
- 6 Henkilöstö
- 6 Henkilöstörahasto vuonna 2008

### 6 Talletussuojarahasto ja sijoittajien korvausrahasto

### 6 Uusi konsernirakenne

### 6 Osakepääoma ja omistajat

### 7 Hallitus ja toimitusjohtaja

- 7 Hallitus
- 7 Toimitusjohtaja

### 7 Tapahtumia tilikauden päättymisen jälkeen

### 7 Näkymät ja niihin mahdollisesti vaikuttavat riskit

### 7 Hallituksen voitonjakoesitys

### 8 Tunnusluvut ja tunnuslukujen laskentaperusteet

## 10 Aktia Pankki Oyj – pankkikonsernin tilinpäätös

## 73 Tilintarkastuskertomus



# Hallituksen toimintakertomus

## Vuoden toiminta

Aktia Säästöpankki Oyj:n yhtiökokouksen 5.6.2008 hyväksymä liiketoiminnan luovutus toteutettiin 30.9.2008. Aktia Säästöpankki Oyj:n pankkitoiminta siirrettiin liikkeenluovutuksella Aktia Pankki Oyj:hin, josta samalla muodostettiin julkinen osakeyhtiö. Aktia Säästöpankki Oyj, joka omistaa kaikki Aktia Pankki Oyj:n osakkeet, luopui pankkitoiminnasta ja jatkaa toimintaansa Aktia-konsernin emoyhtiönä toimimalla Aktia Oyj. Nykyinen pankki, Aktia Pankki Oyj, rekisteröitiin 19.3.2008 ja se aloitti pankkitoiminnan 30.9.2008.

## Tulos

Pankkikonsernin tulos ennen veroja oli -15,7 miljoonaa euroa. Pankkitoiminnan operatiivinen tulos niiltä kolmelta kuukaudelta, joiden aikana uusi pankki oli toiminnassa, oli tyydyttävä. Tulosta rasittaa kuitenkin osakkeiden ja osuuksien sekä korollisten arvopaperien 39,2 miljoonan euron arvonalentuminen, joka lähinnä koskee Aktia Henkivakuutuksen sijoitusvaroja.

## Tuotot

Konsernin tuotot yhteensä olivat 97,7 miljoonaa euroa, josta korkokate oli 35,8 miljoonaa euroa. Korkoriskin rajoittamiseksi toteutetut johdannaissopimukset rasittivat korkokatetta -8,3 (-4,1) miljoonalla eurolla katsauskaudella.

Palkkiotuotot netto olivat 11,9 miljoonaa euroa. Rahasto-, varainhoito- ja arvopaperivälityspalkkiot olivat 19,3 miljoonaa euroa. Kortti- ja maksunvälityspalkkiot muodostivat 16,1 prosenttia palkkiotuotoista ja olivat 4,4 miljoonaa euroa. Palkkiokulut yhteensä olivat 15,2 miljoonaa euroa. Säästö- ja paikallisosuuspankkien välittämistä hypoteekkilainoista maksetut palkkiot olivat 3,2 miljoonaa euroa.

Henkivakuutustoiminnan tuotot olivat 41,4 miljoonaa euroa. Vakuutusmaksutuotot olivat 91,0 miljoonaa euroa, ja laskuperustekorkoon sidottujen vakuutusten sijoitustoiminnan nettotuotot -49,7 miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan muut tuotot olivat yhteensä 8,6 miljoonaa euroa.

## Kulut

Konsernin kulut yhteensä olivat 120,8 miljoonaa euroa.

Kuluihin sisältyvät vakuutuskorvaukset ja vastuuvelan muutos, yhteensä 75,7 miljoonaa euroa.

Jakson käyttökulut olivat 45,1 miljoonaa euroa. Henkivakuutusyhtiön liikekustannussuhde parani 99,0 prosenttiin henkivakuutusyhtiössä vuoden aikana tehtyjen tehostustoimien ansiosta.

Henkilöstökulut olivat 21,0 miljoonaa euroa ja muut hallintokulut 15,2 miljoonaa euroa. Muihin hallintokuluihin kuuluvat suurimmat kuluerät jakautuivat markkinoinnin, viestinnän ja IT:n kesken.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset olivat 3,2 miljoonaa euroa. Tästä Aktia Henkivakuutuksen oston yhteydessä syntyneet asiakaskohtaisiin aineettomiin hyödykkeisiin liittyvät poistot olivat 1,3 miljoonaa euroa.

## Tase ja taseen ulkopuoliset sitoumukset

Konsernin taseen loppusumma oli 9 520 miljoonaa euroa tilikauden lopussa.

Konsernin antolainaus yleisölle oli kauden lopussa 5 432 miljoonaa euroa. Kotitalouksien osuus koko luotokannasta oli 4 349 miljoonaa euroa eli 80 prosenttia. Kotitalouksille myönnettyistä lainoista 86,5 prosentilla oli turvaava asuntovakuus (Basel 2 -vakavaraisuussääntösten mukaisesti). Säästö- ja paikallisosuuspankkien välittämät hypoteekkilainat, jotka paikallispankit ovat sitoutuneet pääomittamaan, pois lukien pankkikonsernin luotonanto oli 4 429 miljoonaa euroa.

Myytäviksi olevat rahoitusvarat olivat 2 808 miljoonaa euroa. Näitä varoja, jotka koostuvat pääasiassa pankkitoiminnan likvideettivarannosta, voidaan käyttää vakuutena niin sanotuissa repo-sopimuksissa. Aktia ei ole hyödyntänyt IFRS-sääntöjen varojen arviointia koskevia siirtymäsäännöksiä.

Yleisön ja julkisyhteisöjen talletukset olivat yhteensä 3 099 miljoonaa euroa. Talletukset vahvistavat Aktia likviditeettiasemaa epävakaassa markkinatilanteessa.

Aktian liikkeeseen laskemia sijoitustodistuksia oli vuoden lopussa 262 miljoonaa euroa. Henkivakuutuksen vastuuvélka oli 777 miljoonaa euroa.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset olivat 533 miljoonaa euroa. Johdannaisopimusten luottovasta-arvo ei 31.12.2008 alkaen kuulu taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin, koska johdannaisten markkina-arvo esitetään taseessa.

Konsernin oma pääoma oli tilikauden lopussa 300 miljoonaa euroa. Konsernin käyvän arvon rahasto oli -35 miljoonaa euroa.

Vakavaraisuutta vahvistettiin 45 miljoonalla eurolla, kun Aktia Pankki laski marraskuussa liikkeeseen eräpäivättömän lainan (Upper Tier 2). Aktia Hypoteekkipankki Oyj:n osakkuussopimuksen ehtoja on neuvottelujen jälkeen muutettu niin, että vähemmistön osuus Hypoteekkipankin omasta pääomasta voidaan lukea konsernin omaan pääomaan myös IFRS-sääntöjen mukaisesti.

## Vakavaraisuus

Aktia Pankki -konsernin vakavaraisuus oli 13,7 prosenttia.

Ensisijaisten omien varojen suhde oli 9,3 prosenttia. Rahoitusmarkkinoilla jatkuvasta kriisistä, uudesta konsernirakenteesta ja luottokannan vuoden aikana toteutuneesta kasvusta huolimatta vakavaraisuus on hyvä ja ylittää vakavaraisuustavoitteen ja viranomaisien vaatimukset.

Henkivakuutusyhtiön vakavaraisuus oli 8,5 prosenttia. Sijoitussalkun riskitasoa on laskettu voimakkaalla uudelleenallokoinnilla. Aktia on tarpeen tullen valmis lisäpääomittamaan Aktia Henkivakuutusta 20 miljoonalla eurolla.

## Luottoluokitus

Kansainvälisen luottoluokituslaitos Moody's Investors Servicen Aktia Pankki Oyj:lle antama lyhytaikaisen varainhankinnan luottoluokitus on parhaassa P-1-luokassa. Pitkäaikaisen varainhankinnan luokitus on A1 ja taloudellisen vahvuuden C. Luottoluokitus on rahoitusmarkkinoiden epävakaudesta huolimatta pysynyt samana kuin Aktia Säästöpankki Oyj:llä ennen yhtiöittämistä.

Tytäryhtiö Aktia Hypoteekkipankki Oyj on laskenut liikkeeseen pitkäaikaisia kiinteistövakuudellisia joukkovelkakirjalainoja, jotka ovat saaneet Moody's Investors Serviceltä korkeimman Aaa-luottoluokituksen.

## Rahoitusvarojen arvostus

### Käyvän arvon rahastoon kirjatut arvomuutokset

Korollisten arvopaperien, joiden liikkeeseenlaskijaa ei ole todettu maksukyvyttömäksi, arvon lasku ja osakkeiden ja osakeosuuksien arvon laskut, joita ei pidetä pysyvinä tai merkittävänä kirjataan käyvän arvon rahastoon, joka konsernin osalta rahavirtasuojaus mukaan lukien oli -35 miljoonaa euroa laskennallisten verojen jälkeen.

Vuoden lopussa käyvän arvon rahastosta 44 miljoonaa euroa liittyi korollisten arvopaperien negatiiviseen arvostuseroon, joka pääasiassa johtui edelleen jatkuneesta huonosta markkinalikviditeetistä ja sijoittajien korkeista tuottovaatimuksista rahamarkkinoiden yleisen epävarmuuden seurauksena. Korollisten arvopaperien negatiiviset arvomuutokset eivät realisoitu, mikäli liikkeeseenlaskija ei menetä maksukykyään tai arvopaperia realisoida ennen sen erääntymistä.

### Tulokseen kirjattavat arvomuutokset

Osakkeiden tai osakerahastojen sekä korollisten arvopapereiden, joiden liikkeeseenlaskija on todettu maksukyvyttömäksi, merkittävien tai pysyviksi arvioitujen arvonalaskujen seurauksena syntyneet arvonalentumiset olivat -39,2 miljoonaa euroa. Merkittävän laskun raja on 25-45 prosenttia osakkeen volatilitteetista riippuen, ja lasku on pitkäaikainen, kun osakekurssi on ollut keskeytyksettä hankinta-arvoa alhaisempi 18 kuukauden ajan. Vuoden 2008 lopussa osake- ja osuussijoitusten arvonalentumisia oli -30,4 miljoonaa euroa, josta -29,4 miljoonaa euroa liittyi henkivakuutusyhtiön sijoitustoimintaan. Henkivakuutusyhtiön arvonalentumistappiot ovat merkittäviä konservatiivisesta sijoituspolitiikasta, salkkuhajautuksesta ja aktiivisesta suojauksesta huolimatta. Syksyn aikana osakepainoa laskettiin voimakkaasti, ja se oli vuodenvaihteessa noin 40 miljoonaa euroa.

Korollisten arvopapereiden arvonalentumistappiot olivat -8,8 miljoonaa euroa, josta -5,4 miljoonaa euroa liittyi konkurssiin ajautuneen investointipankki Lehman Brothersin kanssa tehtyihin sopimuksiin.

## Luotto- ja takaussaatavien arvonalentumiset

Luotto- ja takaussaatavien kohdistetut arvonalentumiset olivat -1,2 miljoonaa euroa. Aikaisempina vuosina

kirjattujen tappioiden palautukset olivat 0,5 miljoonaa euroa, joten kustannusvaikutus kauden tulokseen oli -0,7 miljoonaa euroa. Kohdistettujen arvonalentumisten lisäksi tehdään myös ryhmäkohtaisia arvonalentumiskirjauksia, kun on objektiivista näyttöä siitä, että saatavien takaisinmaksuun liittyy epävarmuutta tarkastelun kohteena olevissa luottosalkuissa. Kun ryhmäkohtaisia arvonalentumiskirjauksia koskevia periaatteita muutettiin koskemaan vain kotitalouksia ja pieniä yrityksiä, on kuutta suurempaa yritystä koskevia yksittäisiä arvonalentumisia kirjattu -4,1 miljoonan euron edestä. Kotitalouksia ja pienyrityksiä koskevat ryhmäkohtaiset arvonalentumiset olivat vuoden 2008 lopussa 7,4 miljoonaa euroa, ja ne perustuvat suhdanetilanteen vuoksi odotettuihin tappioihin.

## Konsernin riskienhallinta ja sisäinen valvonta

### Taloudellisen raportoinnin yhteydessä käytettävät riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestelmät

Aktia Pankki käyttää Aktia-konsernin riskienvalvonnan ja sisäisen tarkastuksen toimintoja. Taloudellisen raportointiprosessin oikeellisuuden varmistamiseksi on toteutettu järjestelmäpohjainen sisäinen valvonta sekä kaikkien olennaisten tiedonkirjausprosessien kaksijakoisuus ja täsmäytyt.

Konsernin sisäinen tarkastus varmistaa tiedon oikeellisuuden pistokokein. Konsernitasolla toimii liiketoiminnasta riippumaton riskienvalvontayksikkö. Yksikön tehtäviin kuuluu mm. riskinoton periaatteiden, ohjeiden ja limiittien laatiminen, pääoman allokointi, riskipositioiden mittaaminen ja analysointi tai liiketoiminta-alueiden operatiivisen johdon tekemien riskianalyyysien validointi sekä riskienhallinnan toteuttamisen valvonta linjaorganisaatiossa. Riippumaton Riskienvalvonta on suoraan toimitusjohtajan alaisuudessa eikä osallistu liiketoimintaan liittyviin päätöksiin. Myös taloudellisen raportoinnin prosessiin kuuluu sisäisen valvonnan ja täsmäyttämisen toimintoja.

Liiketoiminta-alueille on nimitetty controllereita analysoimaan toimintaa, raportoinnin oikeellisuutta, muutoksia sekä tukemaan johtoa päätöksenteossa.

Sisäisestä ja ulkoisesta taloudellisesta raportoinnista vastaava konsernin johdon jäsen ei osallistu suoriin liiketoiminnan päätöksiin, ja hänen kannusteensa ovat pääasiassa liiketoimintaan vaikuttavista tekijöistä riippumattomia. Konsernin ulkopuoliset tilintarkastajat tarkistavat osavuosi- ja vuositilinpäätökset.

Riippumattoman riskienvalvonnan tehtäviin kuuluu konsernin riskipositioita koskeva raportointi operatiiviselle johdolle ja hallitukselle.

## Riskipositiot

### Yleistä

Riskit ovat olennainen osa Aktia Pankki -konsernin toimintaympäristöä ja liiketoimintaa. Konsernin riskinottopolitiikka on konservatiivinen, ja olennaisimmat riskialueet ovat luotto-, korko- ja likviditeettiriskit. Henkivakuutustoiminnassa tärkeimmät ovat markkina- ja korkoriskit. Liiketoiminta- ja operatiiviset riskit koskevat kaikkia toimintaa. Liiketoimintariskejä vähennetään toiminnan hajautuksen ja ristiinmyynnin keinoin.

Riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että omat varat ovat riittävät suhteessa riskipositioihin, että taloudellisen tuloksen ja arvostusten vaihtelut pysyvät vahvistetuissa tavoitteissa ja limiiteissä ja että riskit hinnoitellaan oikealla tavalla pitkän aikavälin kannattavuuden saavuttamiseksi. Kaikki riskinotto perustuu riittävään osaamiseen ja asianmukaisiin riskienhallinnan ja -valvonnan prosesseihin sekä pääoman allokointiin ja riskien hinnoitteluun.

Konsernin strategia ohjaa riskinottoa, ja konsernin hallitus on viime kädessä vastuussa konsernin riskienhallinnan ja -valvonnan oikeellisuudesta. Hallitus vahvistaa vuosittain liiketoiminnan hallinto-ohjeet, jotka käsittävät riskinoton tarkemmat periaatteet, säännöt ja limiitit sekä raportointirutiinien vaatimukset. Riskipositiot ja limiitit raportoidaan konsernin hallitukselle vuosineljänneksittäin.

Toimiva johto vastaa riskienhallintaprosessin organisaatiosta ja valvonnasta. Tase- ja markkinariskien hallinta, seuranta ja riskienhallinnan kehittäminen toteutetaan johdon nimeämässä valiokunnissa. Konsernin riskinkantokykyyn ja pääoman allokointiin liittyviä kysymyksiä varten on nimetty oma valiokunta. Valiokuntien tehtävänä on annetuissa puitteissa tehdä riskienhallintaan liittyviä päätöksiä, valmistella asioita korkeampien hallintoelinten käsittelyyn ja kehittää riskienhallintaprosessia yleisesti. Valiokuntien jäsenet ovat linjavastuullisia johtoryhmän ja riskienvalvonnan jäseniä sekä muita asiantuntijoita. Riskienvalvonta ei osallistu päätöksentekoon, johon liittyy riskinottoa.

Riskienhallintaprosessi koostuu toisistaan riippumattomista riskienvalvonnasta ja riskienhallinnasta. Riskienvalvonnan tehtävänä on laatia riskinoton periaatteet, tuottaa ohjeet ja limiitit, mitata ja analysoida riskipositiot, arvioida taloudellisen pääoman tarve, hoitaa pääoman allokointi sekä valvoa riskienhallinnan käytäntöjä linjaorganisaatiossa. Linjavastuullisen konsernin johdon jäsenen tehtäviin kuuluu riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan prosessien ja osaamisen rakentaminen, riskien tunnistaminen ja analyysi sekä riskienhallinnasta päättäminen liiketaloudellisten periaatteiden mukaisesti hinnoittelun, kovenanttien, vakuuksien tai muiden suojaustoimien avulla.

Konsernin hallinnossa toimii riippumaton riskienvalvontayksikkö, joka raportoi suoraan konsernin toimitusjohtajalle.

Pankkitoimintaan sisältyvät konttoritoiminta, ml. rahoitusyhtiötoiminta, yritys pankki, treasury sekä varainhoidon yksiköt. Henkivakuutustoiminta koostuu Veritas Henkivakuutus -konsernista, joka 1.1.2009 alkaen on Aktia Henkivakuutus.

### Pankkitoiminnan luotonantoon liittyvät riskit

Luottosalkun koostumus ei muuttunut merkittävästi vuoden 2008 aikana. Kotitalouksille myönnettyjen lainojen osuus koko luottokannasta oli 80,0 prosenttia. Koko luottokannasta asuntolainoja oli 74,4 prosenttia. Näistä asuntolainoista 86,5 prosentilla on turvaava vakuus (Basel 2 -vakavaraisuusmääräysten mukaan). Vuonna 2008 hypoteekkiluottojen määrä oli 2 072 miljoonaa euroa, josta 1 003 miljoonaa euroa oli säästöpankkien ja paikallisosuuspankkien välittämiä lainoja.

Yritysassiakasstrategian mukaisesti yritysrahoituksen osuus nousi 14,8 prosenttiin. Aktia ei aio enää kasvattaa yritysrahoituksen osuutta kokonaisluotonannosta. Aktia Yritysrahoitus- ja Aktia Kortti & Rahoitus -rahoitusyhtiöiden kautta kohdevakuutta vastaan tai ilman vakuutta myönnettävä luotonanto yleisölle oli 54,2 miljoonaa euroa eli 1 prosentti koko antolainauksesta.

#### Luottokannan sektorijakauma

| milj. euroa                         | 31.12.2008   | Osuus          |
|-------------------------------------|--------------|----------------|
| Yritykset                           | 804          | 14,8 %         |
| Asuntoyhteisöt                      | 220          | 4,1 %          |
| Julkisyhteisöt                      | 12           | 0,2 %          |
| Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt | 47           | 0,9 %          |
| Kotitaloudet                        | 4 349        | 80,0 %         |
| <b>Yhteensä</b>                     | <b>5 432</b> | <b>100,0 %</b> |

Luotot, joiden maksut olivat 1–30 päivää viivästyneitä, muodostivat 3,4 prosenttia luottokannasta taseen ulkopuoliset pankkitakaussitoumukset mukaan lukien. Luotot, joiden maksut olivat 31–89 päivää viivästyneitä, lisääntyivät 0,60 prosentista 0,88 prosenttiin eli noin 48 miljoonaan euroon. Yli 90 päivää erääntyneet luotot, ml. perintäsaatatavat, olivat noin 26 miljoonaa euroa, mikä vastaa 0,48:aa prosenttia koko luottokannasta pankkitakaukset mukaan lukien.

#### Hoitamattomat luotot viivästyksen pituuden (vrk) mukaan

| Vrk   | 31.12.08 (milj. euroa) | % kannasta |
|-------|------------------------|------------|
| 1–30  | 186,6                  | 3,44       |
| 31–89 | 47,8                   | 0,88       |
| 90–   | 26,2                   | 0,48       |

### Rahoitus- ja likviditeettiriskit

Pankkitoiminnassa rahoitus- ja likviditeettiriski liittyy jälleenrahoituksen saantiin sekä varojen ja velkojen maturiteettieroihin. Rahoitus- ja likviditeettiriskejä hallitaan juridisella yhtiötasolla, eikä pankkikonsernin ja henkivakuutusyhtiön välillä ole rahoitusyhteyksiä. Pankkikonsernissa tavoitteena on maksuvalmiusasema, jossa likvidit varat kattavat vuoden jälleenrahoitustarpeen. Rahoitusmarkkinoiden epävarmuudesta huolimatta likviditeettitilanne oli hyvä ja tavoite saavutettiin.

Henkivakuutustoiminnassa likviditeettiriski tarkoittaa riskiä rahoituksen saatavuudesta korvausten, säästösummien ja takaisinostojen sekä eläkkeiden maksamiseksi. Likviditeetin tarve hoidetaan suurimmaksi osaksi kassavirralla ja vaihteleviin tarpeisiin sopeutetulla sijoitustodistussalkulla, kun taas odottamattomiin, suuriin rahavarojen tarpeisiin käytetään likvidiä joukkovelkakirja- ja osakesalkkua.

### Vastapuoliriskit

#### Konsernirahoituksen

#### likviditeetinhallinnan vastapuoliriskit

Konsernirahoituksen hoitama pankkitoiminnan likviditeetisalkku oli vuoden 2008 lopussa 2 290,4 miljoonaa euroa. Likviditeetinhallinnan ja johdannaissopimusten tekemisen yhteydessä syntyviä vastapuoliriskejä hallitaan vaaimalla vastapuolilta korkeaa ulkopuolista luottoluokitusta (vähintään Moody'sin A3 tai vastaava), sijoitusvarojen konservatiivisella allokoinnilla ja aktiivisella valinnalla sekä määrittämällä vastapuolta ja omaisuuslajia koskevat maksimivastuut.

Myytavissä olevista rahoitusvaroista 49 prosenttia oli sijoituksia vakuudellisiin joukkovelkakirjalainoihin (covered bond), 45 prosenttia sijoituksia pankkeihin, noin 3 prosenttia sijoituksia valtion takaamiin joukkovelkakirjalainoihin sekä noin 3 prosenttia sijoituksia julkiseen sektoriin ja yrityksiin. Rahoitusvaroista 0,9 prosenttia ei täyttänyt sisäisiä luottoluokitusvaatimuksia, ja kuusi, yhteenlasketulta markkina-arvoltaan 25 miljoonaa euroa, arvopaperia eivät oikeuttaneet keskuspankkirahoitukseen.

Vuoden aikana vastapuolen heikentyneet luottokelpoisuuden seurauksena realisoidut tappiot olivat -3,6 miljoonaa euroa.

## Luottoluokitusten jakauma pankkitoiminnassa

|                     | 31.12.2008     |
|---------------------|----------------|
| Aaa                 | 49,4 %         |
| Aa1-Aa3             | 42,3 %         |
| A1-A3               | 4,9 %          |
| Baa1-Baa3           | 0,9 %          |
| Ba1-Ba3             | 0,0 %          |
| B1-B3               | 0,0 %          |
| Caa1 tai huonompi   | 0,0 %          |
| Ei luottoluokitusta | 2,5 %          |
| <b>Yhteensä</b>     | <b>100,0 %</b> |

### Henkivakuutustoiminnan vastapuoliriskit

Henkivakuutusyhtiön sijoitustoiminnassa suorat korkosijoitukset lisääntyivät lähinnä osakkeista kiinteistöihin tapahtuneuudelleenallokoinnin seurauksena. Vuoden 2008 lopussa ne olivat 449 miljoonaa euroa. Henkivakuutusyhtiön sijoitustoiminnan yhteydessä syntyviä vastapuoliriskejä hallitaan vaatimalla vähintään "Investment grade" -arvoinen ulkoinen luottoluokitus (Moody'sin Baa3 tai vastaava) sekä kullekin vastapuolelle ja omaisuuslajille määriteltyjen maksimikokonaisvastuita koskevien sääntöjen noudattamista.

Erityisesti vuoden jälkimmäisellä puoliskolla tapahtui voimakas uudelleenallokointi lähinnä osakesijoituksista suoriin korkosijoituksiin ja erityisesti julkiseen sektoriin tehtäviin sijoituksiin. Vuodenvaihteessa suorista korkosijoituksista 48 prosenttia oli sijoituksia julkiseen sektoriin, 20 prosenttia sijoituksia yrityksiin ja 33 prosenttia sijoituksia pankkeihin ja vakuudellisiin joukkovelkakirjalainoihin (covered bond).

Vuoden 2008 päättyessä 1,0 prosenttia suorista korkosijoituksista ei täyttänyt sisäistä luottoluokitusvaatimusta.

Vuoden aikana vastapuolen heikentyneet luottokelpoisuuden seurauksena realisoidut tappiot olivat -5,1 miljoonaa euroa.

## Luottoluokitusten jakauma henkivakuutustoiminnassa

|                     | 31.12.2008     |
|---------------------|----------------|
| Aaa                 | 53,7 %         |
| Aa1-Aa3             | 17,3 %         |
| A1-A3               | 14,8 %         |
| Baa1-Baa3           | 5,7 %          |
| Ba1-Ba3             | 0,8 %          |
| B1-B3               | 0,2 %          |
| Caa1 tai huonompi   | 0,0 %          |
| Ei luottoluokitusta | 7,6 %          |
| <b>Yhteensä</b>     | <b>100,0 %</b> |

Konsernilla on yksi vastapuoli, jonka kokonaisvastuut ovat yli 10 prosenttia finanssikonglomeraatin omista varoista viranomaisdirektiivin mukaisesti laskettuna.

## Markkinariskit

Pankkitoiminnan rahoitusvarat ja henkivakuutustoiminnan sijoitusvarat on sijoitettu arvopapereihin, ja niiden arvo määritetään markkinoiden ja virallisen osotonoteerauksen mukaan. Viimeisen vuosineljänneksen aikana tarkennettujen rahoitusvarojen koskevien tilipäätöseriaatteiden mukaan osakkeita ja osakerahastoja koskien tulokseen kirjataan hankinta-arvon merkittävä tai pysyvä lasku verrattuna markkina-arvoon, kun taas kurssivaihtelut kirjataan käyvän arvon rahastoon laskennallisten verojen vähentämisen jälkeen.

### Pankkitoiminnan hintariski ja rakenteellinen korkoriski

Hintariski on korkovaihteluiden seurauksena tapahtuva myytävissä olevien rahoitusvarojen arvonalentuminen. Kauden aikana käyvän arvon rahastoon kirjattu hintariskin liittyvä nettomuutos oli laskennallisten verojen vähentämisen jälkeen -8,8 miljoonaa euroa. Myytävissä olevien rahoitusvarojen yhden prosenttiyksikön koronnousu aiheuttaisi käyvän arvon rahastossa nettomuutoksen, joka 31.12.2008 oli -27,2 miljoonaa euroa laskennallisten verojen vähennyksen jälkeen.

Rakenteellinen korkoriski syntyy saatavien ja velkojen korkosidonnaisuuksien ja uudelleenhinnoitteluajan kohtien epätasapainosta ja vaikuttaa korkokatteeseen. Korkokatteen vaihtelun pienentämiseksi rakenteellista korkoriskiä vastaan suojaudutaan ensisijaisesti suojavien johdannaissojien avulla.

Korkojen muuttuminen paralleelisti yhden prosenttiyksikön ylöspäin pienentäisi pankkitoiminnan korkokatetta seuraavien 12 kuukauden aikana -5,4 prosenttia, kun rakenteellisen korkoriskinhallinnan tavoite on korkeintaan -6 prosenttia. Seuraavien 12-24 kuukauden aikana pankkitoiminnan korkokate heikentyisi -6,0 prosenttia, kun rakenteellisen korkoriskinhallinnan tavoite on korkeintaan -8 prosenttia.

Korkojen muuttuminen paralleelisti yhden prosenttiyksikön alaspäin kasvattaisi pankkitoiminnan korkokatetta seuraavien 12 kuukauden aikana +6,3 prosenttia, kun rakenteellisen korkoriskinhallinnan tavoite on korkeintaan -6 prosenttia. Seuraavien 12-24 kuukauden aikana pankkitoiminnan korkokate paranisi +7,9 prosenttia, kun rakenteellisen korkoriskinhallinnan tavoite on korkeintaan -8 prosenttia.

### Pankkitoiminnan muut markkinariskit

Pankkitoiminnassa ei harjoiteta osakekauppaa kaupankäyntitarkoituksessa. Pankilla ei ole kiinteistösijoituksia eikä se omista kiinteistöjä.

### Henkivakuutustoiminnan sijoitusriskit

Vakuutuksenottaja kantaa sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevien sijoitusten sijoitusriskin. Nämä sijoitukset arvostetaan juoksevasti käypään arvoon, ja

arvonmuutokset kirjataan sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvelkaan.

Vakuutusteknisen vastuuvelan katteena oleva sijoitussalkku arvostetaan juoksevasti käypään arvoon. Tilapäiset kurssivaihtelut kirjataan käyvän arvon rahastoon ja merkittävät tai pysyvät arvonmuutokset kirjataan tulokseen. Katsauskaudella kirjattiin tulokseen vaikuttavia, osakkeita ja osakeosuuksia koskevia arvonalentumisia yhteensä -29,4 miljoonaa euroa, kun katsauskaudella kirjattu käyvän arvon rahaston nettomuutos tehtyjen hankintaeliminointien jälkeen oli -6,2 miljoonaa euroa laskennallisten verojen vähentämisen jälkeen.

Sijoitussalkun riskejä, kuten luotto-, korko-, valuutta-, osake- ja kiinteistöriskkejä mitataan ja rajoitetaan VaR-mallin (Value at Risk) avulla perustuen 12 kuukauden enimmäistappioon 97,5 prosentin luottamustasolla.

#### Sijoitussalkun allokaatio omaisuuslajeittain – Henkivakuutusyhtiö

|                  | 31.12.2008 (milj. euroa) | 31.12.2008 |
|------------------|--------------------------|------------|
| Osakkeet         | 37,8                     | 5,5 %      |
| Korkosijoitukset | 480,6                    | 69,4 %     |
| Rahamarkkinat    | 85,3                     | 12,3 %     |
| Kiinteistöt      | 42,8                     | 6,2 %      |
| Vaihtoehtoiset   | 46,1                     | 6,6 %      |

#### Operatiiviset riskit

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappion vaaraa, joka aiheutuu epäselvistä tai puutteellisista ohjeista, ohjeiden vastaisesta toiminnasta, tietojen epäluotettavuudesta, järjestelmien puutteista tai henkilöstön toimienpiteistä. Operatiivisten riskien aiheuttamat vahingot voivat olla välittömiä tai välillisiä, taloudellisia tai sellaisia yrityskuvaan liittyviä vahinkoja, jotka heikentävät pankin uskottavuutta markkinoilla. Raportointikaudella ei kirjattu merkittäviä riskitapahtumia.

#### Henkilöstö

Kokopäiväresursseiksi laskettuna henkilöstön määrä oli tilikauden lopussa 966.

#### Henkilöstörahasto vuonna 2008

Aktia-konsernin henkilöstörahastoon ei makseta voittoa-osuutta vuodelta 2008. Toimitusjohtaja ja muut konserninjohtajan jäsenet ovat konsernin henkilöstörahaston jäseniä.

## Talletussuojarahasto ja sijoittajien korvausrahasto

### Pankkien talletussuojarahasto

Aktia Pankin talletusasiakkaiden varat turvataan edelleen lakisääteisesti talletussuojarahastosta. Vuonna 1998 perustettuun talletussuojarahastoon kuulumisen on pakollista kaikille pankeille. Rahastosta korvataan tallettajan varat 50 000 euroon asti. Suomen valtio nosti vuonna 2008 suojattavien talletusvarojen määrän 25 000 eurosta 50 000 euroon. Muutos astui voimaan 8.10.2008. Vuonna 2008 Aktian kannatusmaksu rahastolle oli 1,2 miljoonaa euroa. Vuoden 2008 lopussa rahaston varat olivat 548,9 miljoonaa euroa.

### Sijoittajien korvausrahasto

Pankit ja pankkiriikkeet ovat sijoittajien korvausrahaston jäseniä. Rahaston tarkoituksena on suojata piensijoittajia pankin tai pankkiriikkeen menetettyä maksukykyä. Yksittäiselle sijoittajalle voidaan korvata enintään 20 000 euroa. Rahaston varat olivat vuoden lopussa 5,3 miljoonaa euroa.

## Uusi konsernirakenne

Aktia Säästöpankki Oyj:n yhtiökokouksen 5.6.2008 hyväksymä liiketoiminnan luovutus toteutettiin 30.9.2008. Aktia Säästöpankki Oyj:n pankkitoiminta siirrettiin liikkeenluovutuksella Aktia Pankki Oyj:hin, josta samalla muodostettiin julkinen osakeyhtiö.

Aktia Säästöpankki Oyj, joka omistaa kaikki Aktia Pankki Oyj:n osakkeet, luopui pankkitoiminnasta ja jatkaa toimintaansa Aktia-konsernin emoyhtiönä toimimalla Aktia Oyj.

Aktia Pankki Oyj:n hallituksen jäseniksi nimettiin Kaj-Gustaf Bergh (puheenjohtaja), Dag Wallgren (varapuheenjohtaja), Hans Frantz, Lars-Olof Hammarén, Lars-Erik Kvist, Kjell Sundström, Marina Vahtola ja Nina Wilkman, jotka kaikki jatkavat myös Aktia Oyj:n hallituksen jäseninä. Aktia Pankki Oyj:n toimitusjohtajaksi nimettiin Jussi Laitinen ja toimitusjohtajan varamieheksi Jarl Sved. Molemmat jatkavat myös vastaavissa tehtävissä Aktia Oyj:ssä.

## Osakepääoma ja omistajat

### Osake, omistajat ja osakepääoma

Aktia Pankki Oyj:llä on kolme osaketta osakesarjassa. Aktia Oyj omistaa kaikki kolme osaketta. 31.12.2008 Aktia Pankki Oyj:n osakepääoma oli 163 000 000 euroa.



## Hallitus ja toimitusjohtaja

### Hallitus

#### Tehtävät

Hallitus vastaa pankin johtamisesta lain ja yhtiöjärjestyksen mukaisesti. Hallituksen yksittäistapauksissa jäsenilleen antamia tehtäviä lukuun ottamatta hallituksen jäsenillä ei ole henkilökohtaisia yhtiön hallintoon liittyviä tehtäviä.

#### Kokoonpano

Yhtiökokous nimittää hallituksen jäsenet vuodeksi kerrallaan. Henkilöä, joka on täyttänyt 67 vuotta ennen toimikauden alkua, ei voida valita hallituksen jäseneksi.

Vuonna 2008 hallitukseen kuuluivat seuraavat kahdeksan jäsentä:

- Kaj-Gustaf Bergh (puheenjohtaja), toimitusjohtaja, oikeustieteen kandidaatti, diplomiekonomi
- Dag Wallgren (varapuheenjohtaja), toimitusjohtaja, kauppätieteiden maisteri
- Hans Frantz, yliopettaja, valtiotieteen lisensiaatti
- Lars-Olof Hammarén, insinööri
- Lars-Erik Kvist, ekonomi
- Kjell Sundström, toimitusjohtaja, kauppätieteiden maisteri
- Marina Vahtola, toimitusjohtaja, kauppätieteiden maisteri
- Nina Wilkman, asianajaja, varatuomari

Kaikki hallituksen jäsenet on valittu uudelleen vuodeksi 2009, minkä lisäksi uudeksi, yhdeksänneksi hallituksen jäseneksi on valittu maa- ja metsätaloustieteen maisteri, maanviljelyneuvos Marcus H. Borgström.

#### Toiminta

Hallitus kokoontui 3 kertaa vuonna 2008 ja hallituksen jäsenten osallistumisprosentti oli 100. Lisäksi hallitus teki 4 kertaa erillispäätöksen hallitukselle kuuluvassa asiassa.

### Toimitusjohtaja

#### Toimitusjohtaja

Yhtiön toimitusjohtajana toimii kauppätieteiden maisteri Jussi Laitinen.

#### Tehtävät

Toimitusjohtaja huolehtii yhtiön juoksevasta hallinnosta hallituksen antamien ohjeiden mukaan.

## Tapahtumia tilikauden päättymisen jälkeen

Aktia Pankki Oyj suunnittelee siirtävänsä koko osakeomistuksensa Aktia Henkivakuutuksessa konsernin emoyhtiölle Aktia Oyj:lle vuoden 2009 aikana.

Vakuutusmyyntiorganisaatiossa on aloitettu kustannussäästöohjelma.

Aktia Vahinkovakuutuksen toimitusjohtaja Anders Nordman nimitettiin 1.1.2009 vastaamaan Aktia Pankin Yrityspankin toiminnasta.

## Näkymät ja niihin mahdollisesti vaikuttavat riskit

Pankkikonsernin operatiivisen kannattavuuden odotetaan pysyvän vakaana vuonna 2009, joskin luottotappioihin ja yksittäisiin sijoituksiin liittyvä riski voi kasvaa.

Hyvänä pysyneen luottoluokituksen ja pankkikonsernin entistä vahvemman pääomarakenteen ansiosta jälleenrahoitusta ja maltillista kasvua pidetään mahdollisina myös nykyisessä markkinatilanteessa. Valtiontakauksien mahdollista käytöstä jälleenrahoituksen voidaan harkita liiketaloudellisin perustein.

Kustannustehokkuuden merkitys kasvaa entisestään nykyisessä suhdanne- ja kilpailutilanteessa.

Rahoitusmarkkinoiden epävarmuuden lisääntyminen voi myös johtaa tällä hetkellä hyvälaatuisiksi arvioitujen yksittäisten sijoitusten arvostuksen pysyvään laskuun. Tämä vaikuttaisi kielteisesti pankkikonsernin tulokseen. Sijoittajien korkeammat tuottovaatimukset voivat lisäksi johtaa rahoitusvarojen arvon yleiseen laskuun ja pankkikonsernin vakavaraisuuden alenemiseen.

## Hallituksen voitonjakoesitys

Hallitus ehdottaa, että osinkoa ei makseta.

Aktia Pankki Oyj  
Hallitus

# Tunnusluvut ja tunnuslukujen laskentaperusteet

## Tunnusluvut tilikauden lopussa

| (1 000 euroa)                                            | 2008           |
|----------------------------------------------------------|----------------|
|                                                          | (IFRS)         |
| <b>Liikevaihto</b>                                       |                |
| - pankkitoiminta                                         | 154 948        |
| - henkivakuutustoiminta                                  | 103 815        |
| +/- tulokseen vaikuttavat eliminointierät                | -62 713        |
| Konserni                                                 | 196 050        |
| <b>Tulos</b>                                             |                |
| Korkokate                                                | 35 825         |
| Palkkiotuotot netto                                      | 11 916         |
| Henkivakuutustoiminnan tuotot                            | 41 368         |
| Liiketoiminnan muut tuotot                               | 8 587          |
| Liiketoiminnan tuotot yhteensä                           | 97 696         |
| Vakuutuskorvauskulut ja vastuuvelan nettomuutos          | -75 664        |
| Muut liikekulut                                          | -45 137        |
| Liiketoiminnan kulut yhteensä                            | -120 801       |
| Arvon alentumiset, netto                                 | -198           |
| Osuus osakkuusyritysten tuloksesta                       | 230            |
| <b>Liikevoitto</b>                                       | <b>-23 073</b> |
| Kulu/tuotto-suhde (pankkitoiminta)                       | 0,63           |
| Henkivakuutus konsernin liikekustannussuhde              | 99             |
| Osakekohtainen tulos, euroa                              | -5 460 922     |
| Oma pääoma/osake, euroa                                  | 91 746 997     |
| Oman pääoman tuotto (ROE), %                             | -5,2           |
| Vakavaraisuusaste, %                                     | 3,2            |
| Vakavaraisuusaste, % (pankkitoiminta)                    | 13,7           |
| Ensisijaisten omien varojen suhde, % (pankkitoiminta)    | 9,3            |
| Vakavaraisuusaste, % (henkivakuutustoiminta)             | 8,5            |
| Rahastopääoma                                            | 1 511 752      |
| Ottolainaus yleisöltä                                    | 3 098 958      |
| Antolainaus yleisölle                                    | 5 431 640      |
| Riskipainotetut sitoumukset (pankkitoiminta)             | 3 313 174      |
| Taseen loppusumma                                        | 9 519 892      |
| Henkivakuutustoiminta:                                   |                |
| - sijoitukset käyvin arvoin                              | 804 559        |
| - laskuperustekorkoon sidottujen vakuutusten vastuuvélka | 627 592        |
| - sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvélka           | 149 583        |
| Osakkeiden määrä kauden lopussa                          | 3              |
| Henkilöstö (kokopäiväresurssit)                          | 925            |

# Tunnuslukujen laskentaperusteet

## Liikevaihto

Pankkitoiminnan liikevaihto + henkivakuutustoiminnan liikevaihto +/- eliminointierät

Pankkitoiminnan liikevaihto = korkotuotot + osingot + palkkiotuotot netto + rahoitusvarojen nettotuotot + sijoituskiinteistöjen nettotuotot + liiketoiminnan muut tuotot

Henkivakuutustoiminnan liikevaihto = maksutulo ennen jälleenvakuuttajan osuutta + sijoitustoiminnan nettotuotot + muut tuotot

## Kulu/tuotto-suhde (pankkitoiminta)

Liiketoiminnan kulut yhteensä

Liiketoiminnan tuotot yhteensä

## Henkivakuutus konsernin liikekustannussuhde

(Liikekulut ennen vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutosta + korvausten selvittelykulut) x 100

Kuorimitustulo

Kuorimitustulo on erä, jonka on laskuperusteiden mukaan tarkoitus kattaa liikekulut. Liikekuluihin ei sisälly jälleenvakuuttajien palkkioita. Kaikki kuorimituserät sisältyvät kuorimitustuottoihin.

## Osakekohtainen tulos, euroa

Aktia Oy:n osakkeenomistajille luettava vuoden voitto verojen jälkeen

Osakkeiden emissio-oikaistu määrä tilikauden aikana keskimäärin

## Oma pääoma/osake, euroa

Aktia Oy:n osakkeenomistajille luettava oma pääoma

Osakkeiden määrä tilikauden lopussa

## Oman pääoman tuotto (ROE), %

Tilikauden voitto x 100

Oma pääoma keskimäärin

## Vakavaraisuusaste, %

Omat varat x 100

Taseen loppusumma keskimäärin

## Vakavaraisuusaste, % (pankkitoiminta)

Omat varat (ensisijaiset omat varat + toissijaiset omat varat) x 100

Riskipainotetut sitoumukset

Omat varat lasketaan Rahoitustarkastuksen standardin 4.3a mukaisesti.

## Ensisijaisten omien varojen suhde, % (pankkitoiminta)

Ensisijaiset omat varat x 100

Riskipainotetut sitoumukset

## Riskipainotetut sitoumukset (pankkitoiminta)

Taseen yhteenlasketut varat ja taseen ulkopuoliset sitoumukset johdannaiset mukaan lukien on arvostettu ja riskipainotettu Rahoitustarkastuksen standardikokeelman 4.3 standardimenetelmän mukaisesti. Toimintariskien pääomavaade on laskettu ja riskipainotettu Rahoitustarkastuksen standardin 4.3i mukaisesti.

## Vakavaraisuusaste, % (henkivakuutustoiminta)

Vakavaraisuuspääoma x 100

Vakuutustekninen vastuuvélka - 75 % sijoitussidonnaisten rahastojen vastuuvélasta

Vakuutustekninen vastuuvélka lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden vähentämisen jälkeen.

# Aktia Pankki Oyj – pankkikonsernin tilinpäätös

## Konsernin tuloslaskelma

| (1 000 euroa)                                                                                   | Liite | 2008            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|-----------------|
| Korkotuotot                                                                                     | 4     | 179 535         |
| Korkokulut                                                                                      | 4     | -143 710        |
| Korkokate                                                                                       |       | 35 825          |
| Osinkotuotot                                                                                    | 5     | 170             |
| Palkkiotuotot                                                                                   | 6     | 27 093          |
| Palkkiokulut                                                                                    | 6     | -15 177         |
| Palkkiotuotot netto                                                                             |       | 11 916          |
| Vakuutusmaksutulo                                                                               | 7     | 91 037          |
| Sijoitustoiminnan nettotuotot                                                                   | 8     | -49 669         |
| Henkivakuutustoiminnan tuotot                                                                   |       | 41 368          |
| Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot                                               |       | -219            |
| Myytävikissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot                                                |       | -671            |
| Suojauslaskennan nettotulos                                                                     |       | -1 898          |
| Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot                                                        | 9     | -2 789          |
| Sijoituskiinteistöjen nettotuotot                                                               | 10    | 2 876           |
| Liiketoiminnan muut tuotot                                                                      | 11    | 8 330           |
| <b>Liiketoiminnan tuotot yhteensä</b>                                                           |       | <b>97 696</b>   |
| Maksetut vakuutuskorvaukset                                                                     | 12    | -86 702         |
| Vastuuvelan muutos, korkosidonnaiset vakuutukset                                                | 13    | 26 724          |
| Vastuuvelan nettomuutos, rahastosidonnaiset vakuutukset                                         | 14    | -15 686         |
| Vakuutuskorvauskulut ja vastuuvelan muutos, netto                                               |       | -75 664         |
| Henkilöstökulut                                                                                 | 15    | -21 032         |
| Muut hallintokulut                                                                              | 16    | -15 212         |
| Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä                                             | 17    | -3 201          |
| Liiketoiminnan muut kulut                                                                       | 18    | -5 693          |
| <b>Liiketoiminnan kulut yhteensä</b>                                                            |       | <b>-120 801</b> |
| Arvon alentumistappiot ja arvonalentumisen peruutus aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä | 19    | 346             |
| Arvon alentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista                                        | 25    | -544            |
| Osuus osakkuusyritysten tuloksesta                                                              |       | 230             |
| <b>Liikevoitto</b>                                                                              |       | <b>-23 073</b>  |
| Verot                                                                                           | 20    | 7 335           |
| <b>Tilikauden voitto</b>                                                                        |       | <b>-15 738</b>  |
| <b>Josta:</b>                                                                                   |       |                 |
| Aktia Oyj:n osakkeenomistajien osuus                                                            |       | -16 383         |
| Vähemmistön osuus                                                                               |       | 645             |
| <b>Yhteensä</b>                                                                                 |       | <b>-15 738</b>  |
| Osakekohtainen tulos, josta Aktia Oyj:n osakkeenomistajien osuus, euroa                         | 21    | -5 460 921,86   |

Osakekohtaisessa tuloksessa ei ole laimennusvaikutusta.



# Konsernin tase

| (1 000 euroa)                                            | Liite | 2008             |
|----------------------------------------------------------|-------|------------------|
| <b>Varat</b>                                             |       |                  |
| Käteiset varat                                           | 22    | 506 308          |
| Tuloksen kautta arvostettava rahoitusvarat               | 23    | 19 492           |
| Saamistodistukset                                        | 24    | 2 808 447        |
| Osakkeet ja osuudet                                      | 24    | 211 483          |
| Myytavissä olevat rahoitusvarat                          |       | 3 019 930        |
| Saamiset luottolaitoksilta                               | 25    | 100 540          |
| Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä                  | 25    | 5 431 640        |
| Lainat ja muut saamiset                                  |       | 5 532 181        |
| Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset                   | 26    | 35 885           |
| Johdannaissopimukset                                     | 46    | 137 014          |
| Sijoitussidonnainen vastuuvelan sijoitukset              |       | 148 119          |
| Aineettomat hyödykkeet                                   | 27    | 10 337           |
| Aineelliset hyödykkeet                                   | 28    | 5 951            |
| Sijoitukset osakkuusyrityksiin                           | 29    | 2 795            |
| Siirtosaamiset ja maksetut ennakot yhteensä              | 30    | 78 716           |
| Muut varat                                               | 30    | 5 934            |
| Muut varat yhteensä                                      |       | 84 651           |
| Tuloverosaamiset                                         |       | 2 389            |
| Laskennalliset verosaamiset                              | 31    | 14 842           |
| Verosaamiset                                             |       | 17 231           |
| <b>Varat yhteensä</b>                                    |       | <b>9 519 892</b> |
| <b>Velat</b>                                             |       |                  |
| Tuloksen kautta arvostettava rahoitusvelat               |       | 4 586            |
| Velat luottolaitoksille                                  | 34    | 1 917 006        |
| Velat yleisölle ja julkisyhteisöille                     | 34    | 3 098 958        |
| Talletukset                                              |       | 5 015 964        |
| Liikkeeseen lasketut velkakirjat                         | 35    | 2 118 733        |
| Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla | 36    | 246 808          |
| Muut velat luottolaitoksilta                             | 37    | 502 138          |
| Muut velat yleisölle ja julkisyhteisöille                | 38    | 262 761          |
| Muut rahoitusvelat                                       |       | 3 130 439        |
| Johdannaissopimukset                                     | 46    | 84 725           |
| Vastuuvetka korkosidonnaisille vakuutuksille             | 39    | 627 592          |
| Vastuuvetka rahastovakuutuksille                         | 39    | 149 583          |
| Varaukset                                                | 40    | 24               |
| Siirtovelat ja saadut ennakot yhteensä                   | 41    | 79 363           |
| Muut velat                                               | 41    | 87 332           |
| Muut velat yhteensä                                      |       | 166 695          |
| Tuloverovelat                                            |       | 2 144            |
| Laskennalliset verovelat                                 | 31    | 37 964           |
| Verovelat                                                |       | 40 109           |
| <b>Velat yhteensä</b>                                    |       | <b>9 219 717</b> |

**Oma pääoma**

|                                                     |                  |
|-----------------------------------------------------|------------------|
| Sidottu oma pääoma                                  | 127 919          |
| Vapaa oma pääoma                                    | 147 322          |
| Osakkeenomistajien osuus emoyhtiön omasta pääomasta | 275 241          |
| Vähemmistön osuus omasta pääomasta                  | 24 934           |
| <b>Oma pääoma</b>                                   | <b>300 175</b>   |
| <b>Velat ja oma pääoma yhteensä</b>                 | <b>9 519 892</b> |

## Konsernin taseen ulkopuoliset sitoumukset

| (1 000 euroa)                                            | Liite | 2008           |
|----------------------------------------------------------|-------|----------------|
| <b>Taseen ulkopuoliset sitoumukset</b>                   | 48    |                |
| Takaukset                                                |       | 54 843         |
| Muut sitoumukset                                         |       | 7 450          |
| Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset |       | 62 293         |
| Käyttämättömät luottojärjestelyt                         |       | 459 127        |
| Muut sitoumukset                                         |       | 12 050         |
| Asiakkaan hyväksi tehdyt peruuttamattomat sitoumukset *) |       | 471 178        |
| <b>Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä</b>          |       | <b>533 471</b> |

\*) Johdannaissopimusten luottovasta-arvot sisältyvät muihin peruuttamattomiin sitoumuksiin.

## Konsernin rahavirtalaskelma

| (1 000 euroa)                                                                       | 2008            |
|-------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| <b>Liiketoiminnan rahavirta</b>                                                     |                 |
| Liikevoitto                                                                         | -23 073         |
| <b>Rahavirtaan vaikuttamattomien erien oikaisut:</b>                                |                 |
| Arvonalentumiset rahoitusvaroista                                                   | 39 203          |
| Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista                             | 544             |
| Käyvän arvon muutokset                                                              | 2 494           |
| Poistot ja arvonalentumiset aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä             | 3 266           |
| Osuus osakkuusyritysten tuloksesta                                                  | -132            |
| Myyntivoitot ja -tappiot aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä                | -7 337          |
| Muut oikaisut                                                                       | -443            |
| Maksetut tuloverot                                                                  | -9 368          |
| <b>Liiketoiminnan rahavirta ennen liiketoiminnan saamisten ja velkojen muutosta</b> | <b>5 154</b>    |
| <b>Liiketoiminnan saamisten lisäys (-) tai vähennys (+)</b>                         | <b>-590 647</b> |
| Tuloksen kautta arvostettava rahoitusvarat                                          | 4 407           |
| Myytävässä olevat rahoitusvarat                                                     | -404 417        |
| Henkivakuutustoiminnan sijoituskiinteistöt                                          | 64 503          |
| Lainat ja muut saamiset                                                             | -331 424        |
| Sijoitussidonnainen vastuuvelan sijoitukset                                         | 55 015          |
| Muut varat                                                                          | 21 269          |

|                                                                                      |                |
|--------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| <b>Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)</b>                           | <b>645 053</b> |
| Tuloksen kautta arvostettava rahoitusvelat                                           | 4 586          |
| Talletukset                                                                          | 760 796        |
| Liikkeeseen lasketut velkakirjat                                                     | 205 070        |
| Muut rahoitusvelat                                                                   | -272 932       |
| Vastuuvelka                                                                          | -77 667        |
| Muut velat                                                                           | 25 200         |
| <b>Liiketoiminnan rahavirta yhteensä</b>                                             | <b>59 560</b>  |
| <b>Investointien rahavirta</b>                                                       |                |
| Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset, lisäys                                       | 10 000         |
| Tytär- ja osakkuusyritysten hankinta *)                                              | -27 445        |
| Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin                              | -5 026         |
| Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset                                | 42 912         |
| Hypoteekkipankin emissio vähemmistölle                                               | 3 803          |
| <b>Investointien rahavirta yhteensä</b>                                              | <b>24 244</b>  |
| <b>Rahoituksen rahavirta</b>                                                         |                |
| Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla, lisäys                     | 113 508        |
| Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla, vähennys                   | -58 218        |
| <b>Rahoituksen rahavirta yhteensä</b>                                                | <b>55 290</b>  |
| <b>Rahavarojen nettomuutos</b>                                                       | <b>139 094</b> |
| Rahavarat vuoden alussa                                                              | 20 265         |
| Liiketoimintasiirrossa siirtyneet rahavarat                                          | 352 989        |
| Rahavarat vuoden lopussa                                                             | 512 348        |
| <b>Rahoituslaskelmassa esiintyvät rahavarat muodostuvat seuraavista tase-eristä:</b> |                |
| Kassa                                                                                | 9 967          |
| Vakuutustoiminnan kassa ja pankkisaamiset                                            | 3 708          |
| Suomen Pankin sekkitili                                                              | 492 632        |
| Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta                                  | 6 040          |
| <b>Yhteensä</b>                                                                      | <b>512 348</b> |

\*) Vuoden 2008 lukuun sisältyy lisäkauppasumma Aktia Henkivakuutus Oy:n ostopäivästä.

## Konsernin oman pääoman muutos

| (1 000 euroa)                                                        | Osaakepääoma   | Vararahasto | Käyvän arvon rahasto | Sijoitetun vapaan pääoman rahasto | Voittovarar    | Osakkeenomistajien osuus omasta pääomasta | Vähemmistön osuus omasta pääomasta | Oma pääoma yhteensä |
|----------------------------------------------------------------------|----------------|-------------|----------------------|-----------------------------------|----------------|-------------------------------------------|------------------------------------|---------------------|
| <b>Oma pääoma 1.1.2008</b>                                           | <b>0</b>       | <b>12</b>   | <b>-4 278</b>        | <b>0</b>                          | <b>34 229</b>  | <b>29 963</b>                             | <b>14 159</b>                      | <b>44 122</b>       |
| Myytävässä olevien rahoitusvarojen arvostuksen muutos käypään arvoon |                |             | -92 899              |                                   |                | -92 899                                   |                                    | -92 899             |
| Kassavirtasuojauksen arvostuksen muutos käypään arvoon               |                |             | 18 339               |                                   |                | 18 339                                    |                                    | 18 339              |
| Myytävässä olevien rahoitusvarojen kirjaus tuloslaskelmaan           |                |             | 34 314               |                                   |                | 34 314                                    |                                    | 34 314              |
| Kassavirtasuojauksen kirjaus tuloslaskelmaan                         |                |             | -379                 |                                   |                | -379                                      |                                    | -379                |
| Laskennallisten verojen osuus omasta pääomasta                       |                |             | 10 702               |                                   |                | 10 702                                    |                                    | 10 702              |
| Osakeantikulut                                                       |                |             |                      |                                   |                | 0                                         |                                    | 0                   |
| Tuotot ja kulut kirjattuna suoraan omaan pääomaan                    | -              | -           | -29 923              | -                                 | -              | -29 923                                   | -                                  | -29 923             |
| Tilikauden voitto                                                    |                |             | -16 383              |                                   | -16 383        | -16 383                                   | 645                                | -15 738             |
| Tilikauden aikana kirjatut tuotot ja kulut                           | -              | -           | -29 923              | -                                 | -16 383        | -46 306                                   | 645                                | -45 661             |
| Osakeanti                                                            | 163 000        |             |                      | 44 558                            |                | 207 558                                   |                                    | 207 558             |
| Osingonjako                                                          |                |             |                      |                                   | 0              | 0                                         |                                    | 0                   |
| Muu muutos omassa pääomassa                                          |                |             | -892                 |                                   | 84 918         | 84 026                                    | 10 130                             | 94 156              |
| <b>Oma pääoma 31.12.2008</b>                                         | <b>163 000</b> | <b>12</b>   | <b>-35 093</b>       | <b>44 558</b>                     | <b>102 764</b> | <b>275 241</b>                            | <b>24 934</b>                      | <b>300 175</b>      |

Oman pääoman muutoksesta 8 969 (2007; 12 456) tuhatta euroa liittyy omistajasopimuksen mukaisesti Aktia Hypoteekkipankki Oyj:n pääomitusta koskevaan vähemmistön osuuteen.

## Liite 1. Yhteenveto konsernin merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista

Hallitus hyväksyi 31.12.2008 päättyneen tilikauden toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen 27.2.2009 ja yhtiökokous vahvistaa sen 30.3.2009. Vuosikertomus julkaistaan 16.3.2009.

Pankkikonsernin emoyhtiö on Aktia Pankki Oyj, jonka kotipaikka on Helsinki. Kopio konsernin tilinpäätöksestä on saatavilla Aktia Pankki Oyj:ssä, Mannerheimintie 14 A, 00100 Helsinki.

### Laatimisperusteet

AktiaPankki Oyj:n konsernitilinpäätös on laadittu EU:n hyväksymien, kansainvälisten IFRS-kirjanpitostandardien (International Financial Reporting Standards) mukaisesti siten kuin EU on standardit hyväksynyt. Konsernin tilinpäätöksen liitetietojen laadinnassa on huomioitu myös suomalainen kirjanpito- ja osakeyhtiölainsäädäntö sekä viranomaismääräykset. Konsernin tilinpäätös esitetään tuhansina euroina, ellei toisin mainita. Konsernin tilinpäätöksen arvos- tamisperusteena on alkuperäinen hankintameno, ellei tilinpäätösperiaatteissa toisin mainita.

### IAS 39- ja IFRS 7 -standardeja koskevat helpotukset

Aktia ei ole soveltanut helpotuksia, jotka olisivat mahdollistaneet rahoitusvarojen takautuvan uudelleenluokittelun 1.7.2008 (Reclassification Amendments to IAS 39/IFRS 7).

### Konserni ottaa käyttöön seuraavat IASB-standardit tilikaudella 2009:

#### IAS 1 Tilinpäätöstietojen esittäminen (muutettu)

Standardia on muutettu, jotta se antaisi enemmän tietoja yhtiöiden analysointia ja vertailua varten. Konserni käyttää uudistettua IAS 1:tä 1.1.2009 alkavalla tilikaudella. Tämä voi merkitä sitä, että konserni antaa sekä tuloslaskelman että laajennetun tuloslaskelman.

#### IFRIC 13 Kanta-asiakasohjelma

Tulkinta käsittelee kanta-asiakasohjelmien käsittelyä tilinpäätöksessä. Standardin soveltamisella ei ole merkittävää vaikutusta konsernin tulokseen tai taloudelliseen asemaan. Konsernissa on käytössä Aktia Korttibonus-bonusohjelma. Tätä standardia sovelletaan 1.1.2009 alkavalla tilikaudella.

#### IAS 23 Vieraan pääoman menot (muutettu)

Konsernissa ei tällä hetkellä ole pitkäaikaisia investointeja koskevia vieraan pääoman menoja. Konsernissa sovelletaan tätä standardia 1.1.2009 alkavalla tilikau- della.

### Konserni ottaa käyttöön seuraavat IASB-standardit tilikaudella 2010:

#### IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen (muutettu)

1.1.2010 alkaen liiketoimintojen yhdistäminen kir- jataan muutetun IFRS 3 -standardin mukaisesti. 1.1.2010 alkaen liiketoimintojen yhdistäminen lisää sekä tuloslaskelman että oman pääoman volatilitteettia.

#### IAS 27 Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös (muutettu)

Tässä muutetussa standardissa käsitellään vähemmis- tön osuutta koskevia tilinpäätösperiaatteita. Standar- din soveltamisella ei ole merkittävää vaikutusta kon- sernin tulokseen tai taloudelliseen asemaan.

### Konsolidointiperiaatteet

Yhdistelty tilinpäätös käsittää emoyhtiö Aktia Pankki Oyj:n ja kaikki sen tytäryhtiöt, joihin emoyhtiöllä on määräysvalta. Konsernilla katsotaan olevan määräys- valta, jos osakeomistus on yli 50 prosenttia äänistä (ml. potentiaaliset äänet) tai jos sillä muutoin on oikeus vai- kuttaa yrityksen taloudelliseen asemaan ja toiminnalli- siin strategioihin hyötyäkseen sen toiminnasta. Tytär- yhtiöt yhdistellään hankintapäivästä myyntipäivään. Ennen 1.1.2004 hankitut tytäryhtiöt yhdistellään alun perin sovellettujen konsolidointiperiaatteiden mukaan viitaten IFRS 1 -standardin Ensimmäinen IFRS-stand- ardin käyttöönotto sallimaan poikkeukseen. 1.1.2004 jälkeen hankitut tytäryhtiöt yhdistellään IFRS 3 Liike- toimintojen yhdistäminen mukaisesti.

Konsernitilinpäätös käsittää tytäryhtiöt, joiden ääni- määrästä yhtiö omistaa suoraan tai epäsuorasti yli 50 prosenttia tai joissa yhtiöllä muutoin on määräysvalta (yli 50 prosenttia äänioikeutetuista osakkeista). Eli- minoinnissa on käytetty hankintamenomenetelmää. Hankintamenomenetelmän mukaisesti ostetun yrityk- sen varat, velat, ehdolliset varat ja velvoitteet hankinta- hetkellä arvostetaan käypään arvoon. Käypään arvoon arvostuksen jälkeen syntyy joko liikearvo tai negatiiv- inen liikearvo. Liikearvo testataan ainakin tilinpää- töksen yhteydessä. Negatiivinen liikearvo tuloutetaan kokonaisuudessaan hankintahetkellä.

Konsernitilinpäätös käsittää osakkuusyhtiöt, joissa konserni omistaa 20–50 prosenttia äänistä tai jois- sa konsernilla muutoin on merkittävä vaikutusvalta. Osakkuusyhtiöt on yhdistelty pääomaosuusmenetel- mällä. Pääomaosuusmenetelmässä konsernin osuus osakkuusyrityksen omasta pääomasta ja tuloksesta kasvattaa tai pienentää kirjattujen osakkeiden arvoa tilinpäätöshetkellä.



Konsernitilinpäätöksessä eliminoidaan kaikki sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat, osingot ja voitot.

Vähemmistön osuus esitetään erikseen yhdistellyssä omassa pääomassa. Se osa vähemmistön osuudesta, jota ei voi kirjata omaan pääomaan, kirjataan muihin velkoihin.

### Segmenttiraportointi

Konserni noudattaa segmenttiraportoinnissa IFRS 8 -standardia. Konsernin toiminta on jaettu neljään liiketoiminta-alueeseen. Ne ovat Konttoritoiminta, Liikepankki & treasury, Varainhoito ja Henkivakuutus. Segmenttijaon tulee olla sellainen, että samanlaista liiketoimintaa harjoittavat liiketoiminta-alueet kuuluvat samaan segmenttiin. Tästä johtuen nykyiset Konttoritoiminta- ja Liikepankki & treasury -segmentit yhdistettiin 1.1.2009 alkaen yhteiseksi Pankkitoiminta-segmentiksi. Kullakin liiketoiminta-alueella on oma tulostavuuksellinen johtaja.

Konttoritoimintaan kuuluvat Aktia Pankki Oyj:n konttoritoiminta, Aktian Aktia Hypoteekkipankki Oyj:n kautta välittämät hypoteekkilainat ja Aktia Korti & Rahoitus Oy.

Liikepankki & treasury koostuu Aktia Pankki Oyj:n liikepankista ja treasuryä sekä tytäryhtiö Aktia Hypoteekkipankki Oyj:stä, lukuun ottamatta Aktian omia Aktia Hypoteekkipankin kautta välitettyjä lainoja, sekä tytäryhtiö Aktia Yritysrahoitus Oy:tä.

Varainhoitoon kuuluvat Aktia Pankki Oyj:n Helsingin yksityispankki, Aktia Pankki Oyj:n yhteisömyynti sekä tytäryhtiöt Aktia Rahastoyhtiö Oy ja Aktia Asset Management Oy Ab.

Henkivakuutus-segmentti koostuu Aktia Henkivakuutus Oy:stä.

Segmentti Muut sisältää Aktia Pankki Oyj:n kiinteistötoiminnan ja tietyt hallinnolliset toiminnot, joita ei ole allokoitu liiketoiminta-alueille.

### Allokointiperiaatteet

Eri segmenttien, erityisesti konttoritoiminnan, korkokatteisiin sisältyvät otto- ja antolainauksen marginaalit. Otto- ja antolainauksen viitekorkojen ja uudelleenhinnoitteluaikojen eroavaisuudesta aiheutuva korkoriski siirretään konsernin sisäisten hinnoitteluperiaatteiden mukaisesti treasuryyn. Treasury vastaa johdon valtuuttamana konsernin korkoriskistä, likviditeetistä ja taseensuojaustoimenpiteistä. Keskitettyjen tukitoimintojen kulut allokoitetaan liiketoiminta-alueille eri jakoperusteiden mukaisesti.

Aktia Pankki Oyj ei toistaiseksi allokoiv omaa pääomaa liiketoiminta-alueille. Muut koostuu tuloslaskelman ja taseen eristä, joita ei allokoiteta liiketoiminta-alueille.

Konsernin sisäiset transaktiot juridisten yksiköiden välillä eliminoidaan ja ilmoitetaan kunkin liiketoiminta-alueen sisällä, jos yksiköt kuuluvat samaan liiketoiminta-alueeseen. Konsernin sisäiset eri segmentteihin kuuluvien juridisten yksiköiden väliset transaktiot kuuluvat eliminointeihin.

Osuus osakkuusyritysten tuloksesta, hankintaeliminoinnit, vähemmistön osuus ja muut konsernijärjestelyt sisältyvät eliminointeihin.

Segmenttien välinen hinnoittelu perustuu markkinahintoihin.

### Valuutan muuntaminen

Euroalueeseen kuulumattomiin valuuttoihin sidotut ulkomaan rahan määräiset varat ja velat on muutettu euroiksi Euroopan keskuspankin noteeraamaan tilinpäätöspäivän keskikurssiin. Arvostuksen yhteydessä syntyneet kurssierot on tuloslaskelmassa kirjattu valuuttatoiminnan nettotuotoiksi. Vakuutustoiminnasta syntyneet kurssierot sisältyvät sijoitustoiminnan nettotuottoihin.

### Tuottojen ja kulujen tuloutusperiaatteet Korot ja osingot

Korkotuotot ja -kulut jaksotetaan efektiivisen koron menetelmällä sopimuksen juoksuajalle. Tällä menetelmällä korkotuotot ja -kulut jaksotetaan rahoitusvälineen juoksuajalle tasaisesti suhteessa instrumentin taseessa olevaan pääomaan. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin rahoitusvaroihin liittyvät korkotuotot ja -kulut kirjataan tuloslaskelman erään Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot.

Kun rahoitusvaroihin kuuluvasta sopimuksesta on kirjattu arvonalentumistappio, koron kerryttämistä jatketaan alennetulle kirjanpitosaldolle sopimuksen alkuperäisellä efektiivisellä korolla.

Osingot ja osuudet kirjataan tuotoksi sinä tilikautena, jona oikeus niiden saamiseen on syntynyt.

### Palkkiot

Palkkiotuotot ja -kulut kirjataan pääsääntöisesti jaksotusperiaatteen mukaisesti. Uusien tai uudistettujen vakuutusten hankintakulut kirjataan vakuutustoiminnassa palkkiokuluiksi, jotka sisältyvät muihin hallintokuluihin.

### Vakuutusmaksut

Saatu maksutulo kirjataan tuloslaskelmaan. Maksut kirjataan maksutuloon vakuutuslajista riippuen joko veloitus- tai maksuperiaatteen mukaan. Maksusaatava kirjataan vain siinä tapauksessa, että vakuutusturva on voimassa tilinpäätöspäivänä, kuitenkin niin, että se osa vakuutusmaksuista, joka kokemuksen mukaan jää maksamatta, vähennetään maksutulosta.

Sijoitussidonnaiset sopimukset kirjataan kansallisten tilinpäätösperiaatteiden mukaan lähtökohtana sopimuksiin sisältyvä vakuutusriski tai vakuutuksenottajan oikeus vaihtaa sijoitussidonnaisten säästöjen tuottorakenne sellaiseksi, joka muodostuu korkotakuusta ja oikeudesta harkinnanvaraiseen osuuteen ylijäämästä.

Maksetut korvaukset kirjataan tuloslaskelmaan korvauskuluina.

### Muut tuotot ja kulut

Taseensuojauksena säästöpankeille ja paikallisosuuspankeille välitettyjen johdannaisten tuotot on vuoden 2008 toisesta neljänneksestä alkaen tuloutettu suoraan. Aikaisemmin nämä tuotot jaksotettiin johdannaisten maturiteetin mukaan. Muutoksen vaikutus vuoteen 2008 oli +1,3 miljoonaa euroa, josta +1,2 miljoonaa euroa koskee vuotta 2007 ja sitä aikaisempia vuosia.

### Poistot

Aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä tehdään lineaarisia suunnitelman mukaisia poistoja hankintahinnasta hyödykkeen taloudellisen eliniän mukaan. Yleensä aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden jäännösarvoksi oletetaan nolla. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Hyödykelajien mukaiset arvioidut taloudelliset eliniät

|                                                                   |             |
|-------------------------------------------------------------------|-------------|
| Rakennukset                                                       | 40 vuotta   |
| Rakennusten peruskorjaukset                                       | 5–10 vuotta |
| Muut aineelliset hyödykkeet                                       | 3–5 vuotta  |
| Aineettomat oikeudet (IT-lisenssit)                               | 3–5 vuotta  |
| Aineettomat oikeudet (hankittu asiakaskanta, Aktia Henkivakuutus) | 2 vuotta    |

Jos käyttöomaisuus luokitellaan IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetettavat toiminnot -standardin mukaisesti, poistoja ei tehdä.

### Korvaukset henkilökunnalle

#### Eläkejärjestelyt

Konserni kirjaa kaikki eläkejärjestelyt maksuperusteisina. Maksuperusteisissa eläkejärjestelyissä konserni maksaa kiinteät maksut eläkevakuutusyhtiöille. Konsernilla ei tämän jälkeen ole juridista tai todellista velvollisuutta maksaa muita maksuja, jos eläkevakuutusyhtiöllä ei ole riittäviä varoja maksaa henkilöstön eläkkeitä kuluvalta tai aiemmilta jaksoilta. Merkittävin maksuperusteinen järjestely on työntekijän eläkelain mukainen perusvakuutus. Ulkopuoliset eläkevakuutusyhtiöt vastaavat tästä eläketurvasta konserniyhtiöissä. Maksuperusteisiksi luokiteltujen järjestelyjen eläkevakuutusmaksut on tilinpäätöksessä jaksotettu vastaamaan suorituspalkkoja.

Konsernissa on myös tiettyjä vapaaehtoisia etuuspohjaisia järjestelyjä. Etuuspohjaisissa järjestelyissä konsernille jää velvoitteita tilikauden maksujen jälkeen

ja konserni kantaa näiden vakuutusmatemaattisen ja/tai sijoitusriskin. Konsernin etuuspohjaiset järjestelyt ovat konsernin sisäisiä ja sisältyvät vakuutustoiminnan vastuuvelkaan, eikä näillä järjestelyillä ole merkittävää vaikutusta konsernin tulokseen tai taloudelliseen asemaan.

### Osakeperusteiset korvaukset

Osakeperusteiset korvaukset koskevat työntekijöille tehdystä työstä korvauksena maksettavien oman pääoman ehtoisten instrumenttien siirtämistä. Konsernissa on johtavassa asemassa olevien avainhenkilöiden kanssa tehty kolmevuotinen kannustesopimus, jonka mukaisten tavoitteiden on täyttyvä, jotta maksu suoritetaan. Konsernissa tehdään juoksevasti kannustesopimuksen todennäköisen toteuman arviointia ja kirjataan jaksotettu oman pääoman lisäys (osakeperusteisten korvausten rahasto). Tuloslaskelmaan oman pääoman muutos kirjataan palkkakuluina.

### Verot

Tuloslaskelman verot koostuvat vuoden ja aikaisempien vuosien tuloveroista ja laskennallisista veroista. Verokulu kirjataan tuloslaskelmaan, paitsi koskien eria, jotka kirjataan suoraan omaan pääomaan, jolloin myös vero vaikutus kirjataan osaksi omaa pääomaa. Tuloverot kirjataan vuoden arvioidun verotettavan tulon perusteella. Laskennalliset verot kirjataan varojen ja velkojen kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välisen eron mukaan. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

### Rahoitusvarat

Rahoitusvaroiksi kirjataan saamistodistukset (velkakirjat), saamiset luottolaitoksilta, saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä sekä osakkeet ja osuudet. Aktia soveltaa rahoitusvaroihin IFRS-sääntöjä, jotka tulivat voimaan 1.1.2005 ja joissa rahoitusvarat jaetaan neljään arvostusluokkaan.

### Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Luokkaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat sisältyvät kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat. Luokkaan on kirjattu saamistodistukset ja muut julkisesti noteeratut kotimaiset ja ulkomaiset arvopaperit, joilla käydään aktiivisesti kauppaa ja jotka on hankittu lyhyen aikavälin ansaintatarkoituksessa. Ne on merkitty käypään arvoon siten, että arvomuutokset kirjataan juoksevasti tuloslaskelmaan. Strukturoidut joukkovelkakirjalainat, kytkettyjä johdannaisia sisältävät sijoitukset, luokitellaan vuoden 2008 toisesta neljänneksestä alkaen kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin rahoitusvaroihin, mikä merkitsee sitä, että arvomuutos kirjataan juoksevasti suoraan tuloslaskelmaan.

Vakuutustoiminnassa käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoitusvaroiksi on luokiteltu sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset, jotka esitetään taseessa omana eräänä.

### **Myytäviksi olevat rahoitusvarat**

Myytäviksi oleviin rahoitusvaroihin luokitellaan saamistodistukset sekä osakkeet ja osuudet, joita ei pidetä kaupankäyntitarkoituksessa eikä eräpäivään asti. Realisoitumaton arvomuutos kirjataan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon vähennettynä laskennallisilla veroilla, kunnes myynti tai arvonalentuminen tapahtuu. Myynnin tai arvonalentumistappion sattuessa kertynyt realisoitunut voitto tai tappio siirretään tuloslaskelman erään Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot. Vakuutustoiminnassa nämä voitot tai tappiot kirjataan Sijoitustoiminnan nettotuottoihin.

### **Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset**

Eräpäivään asti pidettäviin sijoitusarvopapereihin kirjataan saamistodistukset, jotka on tarkoitus pitää eräpäivään saakka. Nämä arvopaperit kirjataan jaksotettuun hankintamenuun. Jos on objektiivista näyttöä siitä, että tällaisesta arvopaperista ei saada täyttää takaisinmaksua tilikauden lopussa, ero hankintamenuun on kirjattu kuluna. Hankintamenuun ja nimellisarvon välinen erotus on jaksotettu korkotuotoiksi tai niiden vähennyksiksi.

Jos ryhmään Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset kuuluvia sijoitusarvopapereita myydään ennen eräpäivää, ne luokitellaan uudelleen ryhmään Myytävissä olevat rahoitusvarat. Syynä uudelleenluokitteluun on se, että sijoituksia (merkittävä summa) koskeva tarkoitus tai kyky muuttuu niin, että tämän ryhmän käyttöön oikeuttavat ehdot eivät enää täyty. Tällaisen uudelleenluokittelun jälkeen arvopaperit kirjataan Myytävissä olevat rahoitusvarat -luokkaan ainakin kahtena peräkkäisenä tilikautena.

### **Lainat ja muut saamiset**

Lainoiksi ja muiksi saamisiksi luokitellaan saamiset luottolaitoksilta sekä saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä. Nämä saamiset kirjataan jaksotettuun hankintamenuun.

### **Käypään arvoon arvostamisen määritelmä**

Noteerattujen osakkeiden ja rahoitusmarkkinavälineiden käypä arvo on niiden viimeksi noteerattu ostokurssi tilinpäätöspäivänä. Instrumenteista, joiden ostokurssia ei ole noteerattu tilinpäätöspäivänä, on käytetty viimeisintä noteerattua ostokurssia. Jos tietyn rahoitusvälineen markkina ei ole aktiivinen, käypä arvo saadaan markkinatoimijoiden hinnoittelussaan yleisesti käyttämällä arvostustekniikoilla.

Arvostustekniikoissa yhdistetään markkinatoimijoiden hinnoittelussa käyttämiä tekijöitä, ja ne perustuvat yleisesti hyväksyttyihin rahoitusvälineiden hinnoittelumenetelmiin.

### **Rahoitusvarojen arvonalentuminen**

Myytäviksi olevien rahoitusvarojen arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelmaan, jos yrityksen, johon sijoitus on tehty, taloudellinen tilanne on huonontunut merkittävästi. Kriteerit ovat seuraavat:

- yritys on asetettu konkurssiin tai se on maksukyvytön
- yritys on tehnyt yrityssaneeraus sopimuksen tai hakenut suojaa velkojiaan vastaan tai on keskellä velkoihin vaikuttavan laajan uudelleenjärjestelyn.

Kun jokin yllä mainituista kriteereistä täyttyy, arvonalentuminen kirjataan tuloslaskelmaan. Arvonalentuminen on markkina-arvon ja hankinta-arvon välinen erotus tilinpäätöshetkellä. Jos markkina-arvoa ei ole tai on erityistä syytä olettaa, että markkina-arvo ei edusta arvopaperin todellista arvoa tai konsernilla on määräysvaltaa yhtiössä, arvonalentumispäätös tehdään konsernin hallituksen vahvistaman erillisen arvion perusteella.

Osakkeista ja osakerahastosijoituksista tehdään arvonalentumiskirjaus myös siinä tapauksessa, että sijoituksen arvo on laskenut merkittävästi tai pitkäaikaisesti. Lasku on merkittävä, kun arvostusajankohdan ympärillä olevien 10 pankkipäivän keskimäärin (5 pankkipäivää ennen ja 5 pankkipäivää jälkeen) ja hankinta-arvon välinen ero ylittää tietyt volatiliiteettirajat.

Volatiliiteettia kvantifoidaan beetakertoimilla, jotka mittaavat osakkeiden riskiä suhteessa markkinoihin (vertailuindeksi). Osakerahastojen osalta indeksi on sama kuin osakerahastojen vertailuindeksi. Erillisten osakkeiden indeksi on toimialaindeksi ja maantieteellisen indeksin yhdistelmä. Näiden kahden indeksin painot lasketaan erikseen kullekin osakkeelle sovitamalla ne historialliseen arvonkehitykseen ja maksimoimalla osakkeen ja indeksin välinen korrelaatio. Samaa menetelmää käytetään konsernin Value-at-Risk-mallissa.

Arvon lasku on pitkäaikainen, kun arvostusajankohdan ympärillä olevien 10 pankkipäivän keskimäärin (5 pankkipäivää ennen ja 5 pankkipäivää jälkeen) on 18 kuukauden ajan ollut yhtäjaksoisesti hankinta-arvoa alhaisempi.

Jos jokin yllä mainituista kriteereistä täyttyy, arvonalentuminen kirjataan tuloslaskelmaan. Arvonalentumisen määrä on tilinpäätöshetken markkina-arvon ja hankinta-arvon välinen erotus.

## Rahoitusvarojen oston tai myynnin kirjaus

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupanteopäivän mukaan (trade date).

### Saamistodistukset

Saamistodistukset kuuluvat kaikkiin kolmeen luokkaan (Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, Myytävissä olevat rahoitusvarat ja Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset) ja ne luokitellaan hankinnan yhteydessä käyttötarkoituksen mukaan. Luokittelua ei muuteta sen jälkeen.

### Muut rahoitusvelat

Muut rahoitusvelat merkitään taseeseen sopimuksen-tekohetkellä hankintamenoon ja sen jälkeen jaksotettuun hankintamenoon. Liikkeeseen laskettujen velkojen katsotaan kuuluvan pankin perusliiketoimintaan, ja ne sisältyvät juoksevaan toimintaan, kun taas velkojen, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla, katsotaan kuuluvan rahoitustoimintaan.

### Johdannaissopimukset

Kaikki johdannaissopimukset kirjataan taseeseen ja arvostetaan käypään arvoon. Johdannaiset, joiden käypä arvo on positiivinen, kirjataan varoiksi erään Johdannaiset. Johdannaiset, joiden käypä arvo on negatiivinen, kirjataan veloiksi erään Johdannaiset.

### Suojauslaskenta

IAS 39 käsittää suojaavien johdannaisten ja kohdeetuutena olevan suojattavan erän kirjaamisen periaatteet ja säännöt, ns. suojauslaskennan. IAS 39 voimaantulon myötä kaikki johdannaiset arvostetaan käypään arvoon. Aktia on IFRS-säännösten mukaan kirjannut suojauslaskennan joko käyvän arvon tai rahavirran suojauksena. Aktiassa sovelletaan Euroopan unionin hyväksymää IAS 39:n ”carve out” -mallia, minkä ansiosta suojauslaskentaa voidaan soveltaa myös vaadittaessa maksettaviin tase-eriin sekä niin varojen kuin velkojenkin salkunsuojauksiin. Tavoitteena on neutroida käyvän arvon potentiaalinen muutos.

Aktian suojauslaskentapolitiikan tarkoituksena on täyttää IAS 39:n vaatimukset. Suojaavan johdannaisen ja suojattavan erän suojaussuhde sekä riskienhallinnan tavoitteet ja strategia dokumentoidaan suojauksen alkaessa. Suojauslaskentaa sovellettaessa suojauksen tulee olla erittäin tehokas. Suojausta pidetään tehokkaana, jos suojaavan johdannaisen käyvän arvon muutosten voidaan suojauksen alussa ja koko juoksuajana odottaa neutraloivan suojattavan erän käyvän arvon muutokset. Toteutuman tulee olla 80–125 prosenttia. Suojauksen tehokkuutta jälkikäteen arvioitaessa Aktia arvostaa suojaavan johdannaisen käypään arvoon ja vertaa tämän arvon muutosta suojattavan erän käyvän arvon muutokseen. Tehokkuutta mitataan kumulatiivisesti.

Jos suojaussuhde ei täytä vaatimuksia, suojauslaskenta lopetetaan. Johdannaisten realisoimattoman arvon muutos kirjataan käypään arvoon tuloslaskelman korkokatteeseen siitä alkaen, kun suojausta viimeksi pidettiin tehokkaana.

### Käyvän arvon suojaus

Käyvän arvon suojausta sovelletaan johdannaisiin, joita käytetään tiettyyn riskiin liittyvän varan tai velan käyvän arvon muutosten suojaukseen. Aktiassa varojen ja velkojen käyvän arvon muutoksiin liittyvä riski koskee pääasiassa lainoja, arvopapereita ja kiinteäkorkoista ottolainausta, joka aiheuttaa korkoriskin. Johdannaisten käyvän arvon muutokset ja suojattavan erän käyvän arvon muutokset on kirjattu erikseen tuloslaskelman erään Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot. Jos suojaus on tehokas, käyvän arvon muutokset kumoavat toisensa, mikä merkitsee sitä, että nettotulos on lähellä nollaa. Suojaavina johdannaisina käytetään koronvaihtosopimuksia ja korkoterminiä.

### Rahavirran suojaus

Rahavirran suojausta sovelletaan tulevien korkovirtojen, kuten vaihtuvakorkoisten varojen ja velkojen koronmaksun suojaamiseksi. Käyvän arvon muutoksen tehokkaan suojauksen osuus kirjataan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon ja tehoton osuus tuloslaskelman erään Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot. Omaan pääomaan kertyneet käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan sille kaudelle, jona suojauksen kohteena olevat rahavirrat tuloutuvat. Suojaavina johdannaisina käytetään koronvaihtosopimuksia, korkoterminiä ja korko-optioita. Korko-optioiden osalta vuoden 2007 tilinpäätösperiaatteita on muutettu koskien aika-arvon kirjausta. Korko-optioiden aika-arvon muutos on vuoden 2008 tilinpäätöksestä alkaen kirjattu tuloslaskelmaan. Tämän vaikutus vuoden 2008 tulokseen oli +0,4 miljoonaa euroa.

### Muut tulosvaikutteisesti arvostetut johdannaissopimukset (back-to-back-suojaus kolmansien osapuolten kanssa)

Muut johdannaissopimukset ovat lähinnä paikallispankeille välitettyjä korkojohdannaisia, jotka on suojattu back-to-back kolmannen osapuolen kanssa. Nämä korkojohdannaiset arvostetaan käypään arvoon, ja tulosmuutos kirjataan erään Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot. Johdannaissopimusten vastapuoliriskiä on rajoitettu paikallispankkien kanssa tehdyillä keskinäisillä panttaussopimuksilla ja kolmansien osapuolten kanssa sovelletaan yksilöllisten ISDA/CSA-vakuusmenetelmien (Credit Support Annex) ehtoja.

### Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusjohdannaiset

Johdannaiset, joita ei ole luokiteltu suojaaviksi johdannaisiksi ja jotka eivät ole tehokkaita sellaisinaan, luoki-

tellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi johdannaisiksi.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusjohdannaiset arvostetaan ensin käypään arvoon, mutta transaktionkulut kirjataan suoraan tuloslaskelmaan, ja uudelleenarvioidaan jatkuvasti käypään arvoon. Johdannaiset kirjataan taseeseen varoina, kun niiden käypä arvo on positiivinen, ja velkoina, kun niiden käypä arvo on negatiivinen. Käyvän arvon muutokset ja realisoidut voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan. Vakuutustoiminnan tulosvaikutteisesti käypään arvoon arvostettavat johdannaiset sisältävät erään Sijoitustoiminnan nettotuotot, laskuperustekorkosidonnaiset vakuutukset, kun taas vastaavat pankkitoiminnan johdannaiset sisältävät erään Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot.

### Takaisinostosopimukset

Aidolla takaisinostosopimuksella, nk. repolla (repurchase agreement), tarkoitetaan sopimusta, jossa osapuolet sopivat arvopapereiden myynnistä sekä vastaavien varojen takaisinostosta määrättyyn hintaan. Takaisinoston yhteydessä myyty arvopaperi kirjataan edelleen taseeseen ja saadut likvidit varat kirjataan rahoitusvelaksi. Myyty arvopaperi kirjataan myös asetetuksi pantiksi. Ostetusta arvopaperista maksetut likvidit varat kirjataan myyvän osapuolen antolainauksena.

### Käteiset varat

Käteiset varat koostuvat kassasta, pankkisaamisista, Suomen Pankin sekkitilistä ja alle 3 kuukauden lyhytaikaisista talletuksista. Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta sisältyvät Lainoihin ja muihin saamisiin. Rahavirtalaskelman rahavaroihin sisältyvät käteiset varat ja vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta.

### Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Konsernin kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet on käyttötarkoituksen mukaisesti jaettu omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja sijoituskiinteistöihin. Sijoituskiinteistöt ovat konsernin omassa käytössä olevia kiinteistöjä.

Sijoituskiinteistöjen tarkoituksena on tuoda vuokratuloja ja tuottaa pääomalle arvonnousua. Jos vain osa kiinteistöstä on konsernin omassa käytössä, jaottelu on tehty kuhunkin käyttötarkoitukseen tarkoitettujen neliömetrien mukaan. Sekä omassa käytössä olevat kiinteistöt että sijoituskiinteistöt on arvostettu hankintamenuun. Rakennukset poistetaan niiden taloudellisen eliniän mukaan lineaarisesti 40 vuoden aikana. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Sijoituskiinteistöjen käyvän arvon arvioinnissa on käytetty rahavirtalaskelman mukaan tehtyä ulkopuolista arviota tai markkinoilta saatavien vuokratulojen

perusteella tehtyä sisäistä arviota. Jos kiinteistön tai kiinteistöosakkeiden todennäköinen luovutushinta on olennaisesti ja pysyvästi hankintamenua alhaisempi, arvonalentuminen on kirjattu kuluksi tuloslaskelmaan. Jos on todennäköistä objektiivista näyttöä arvonalentamistarpeesta, hyödykkeen arvo tutkitaan.

Muut aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenu määräisinä. Suunnitelman mukaiset poistot tehdään hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella.

### Myyntitarkoituksessa pidettävät varat

Käyttöomaisuus tai myyntiryhmä luokitellaan Myyntitarkoituksessa pidettäviin varoihin, jos hyödyke voidaan myydä välittömästi noudattaen tavallisia, tällaisten hyödykkeiden myynnissä noudatettavia ehtoja. On myös oltava hyvin todennäköistä, että myynti tapahtuu. Jotta myynti olisi hyvin todennäköinen, tulee johtoryhmän olla tehnyt päätös hyödykkeen myyntisuunnitelmasta ja aktiivisen työn ostajan löytämiseksi ja suunnitelman toteuttamiseksi tulee olla aloitettu.

### Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, ja on todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen tulee ajankohtaiseksi ja konserni voi luotettavalla tavalla arvioida velvoitteen määrän. Jos osasta veloitetta on mahdollisuus saada korvausta kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erillisenä eränä, kun on käytännössä varmaa, että korvaus saadaan. Varaukset tarkistetaan jokaisena tasepäivänä ja korjataan tarvittaessa. Varaus arvostetaan sen määrän nykyarvoon, joka odotetaan vaadittavan veloitteen täyttämiseksi.

### Konserni vuokralle antajana

#### Rahoitusleasingsopimukset

Sellaisten hyödykkeiden vuokraaminen, joissa kohteen omistamiseen liittyvät taloudelliset riskit ja edut olennaisilta osin siirtyvät konsernilta vuokralle ottajalle, luokitellaan rahoitusleasingsiksi ja hyödykkeet kirjataan vuokralle ottajan taseeseen. Leasingjakson alussa konsernille muodostuu vuokralle ottajalta saaminen, joka maksetaan takaisin leasingjakson pituuden mukaisesti. Kukin leasingmaksu jakautuu korkoon ja saamisen osamaksuun. Korkotuotto jakautuu vuokra-ajalle niin, että jokaiselle tilikaudelle tulee kiintää korkokantaa vastaava määrä kunakin tilikautena kirjatusta saatavista.

### Konserni vuokralle ottajana

#### Käyttöleasingsopimukset

Käyttöleasingsiksi luokitellaan leasing, jossa vuokralle antaja pitää itsellään kohteen omistamiseen liittyvät olennaiset taloudelliset riskit ja edut, kun taas hyödykkeet kirjataan vuokralle antajan taseeseen. Käyttöleasingsopimusten leasingvuokrat kirjataan tuloslaskelmaan vuokrakuluina.



## Vakuutus- ja sijoitussopimukset

### Vakuutus- ja sijoitussopimusten luokittelu

Vakuutussopimukset kirjataan IFRS 4:n mukaan ja luokitellaan joko vakuutussopimuksiksi tai sijoitussopimuksiksi. Vakuutussopimuksissa merkittäviä vakuutusriskejä siirretään vakuutuksenottajalta vakuutuksenantajalle. Jos sopimuksen nojalla siirtyvä riski on luonteeltaan rahoitusriski eikä merkittävä vakuutusriski, sopimus luokitellaan sijoitussopimukseksi. Sijoitussopimuksiin, joissa on oikeus harkinnanvaraisiin etuihin (asiakashyvityksiin) tai jotka voidaan vaihtaa tällaisiin sopimuksiin, sovelletaan IFRS 4:n antamaa mahdollisuutta kirjata ne vakuutussopimuksiksi. Kapitalisaatiosopimuksiin ei liity vakuutusriskiä, minkä vuoksi ne on luokiteltu sijoitussopimuksiksi.

Sijoitussidonnaisissa sopimuksissa vakuutuksenottaja valitsee sopimukseen liittyvät sijoituskohteet.

### Jälleenvakuutus

Jälleenvakuutussopimukset täyttävät IFRS 4:n vakuutussopimuksille asettamat vaatimukset. Jälleenvakuutussopimuksilla tarkoitetaan sopimuksia, joiden mukaan vakuutustoiminta voi saada korvauksia toiselta vakuutusyhtiöltä, jos se itse on korvausvelvollinen tehdyn vakuutussopimuksen perusteella. Maksetut vakuutusmaksut jälleenvakuuttajille tai jälleenvakuutuksesta saadut maksut kirjataan maksutuloon ja korvauksiin liittyviin kuluihin erään Maksetut korvaukset. Jälleenvakuutussopimusten perusteella saatavat korvaukset kirjataan taseen varoihin. Jälleenvakuuttajille maksamattomat maksut kirjataan taseen velkoihin. Jälleenvakuutussopimuksiin liittyvät saamiset ja velat arvostetaan samoin kuin jälleenvakuutettuihin vakuutussopimuksiin liittyvät saamiset ja velat.

### Velat vakuutus- ja sijoitussopimuksista

Vakuutussopimusten velat käsitellään IFRS 4 -standardin ensimmäisessä vaiheessa aikaisempien kansallisten laskentaperiaatteiden mukaan, tasoitusmäärää ja sijoitussopimuksiksi luokiteltuja sopimuksia lukuun ottamatta. Korvauskulujen vuosittaisten poikkeusten tasoittamiseen tarkoitettua tasoitusmäärää ei IFRS:n mukaan voi kirjata velaksi. IFRS-konsernitilinpäätöksessä tasausmäärä on siirretty omaan pääomaan ja laskennallisiin verovelkoihin. Tasoitusmäärän vuosittainen vaihtelu kirjataan tulososuutena ja laskennallisten verojen muutoksena.

Kapitalisaatiosopimusten velkoja ei kirjata vakuutus-teknisinä varauksina vaan rahoitusvelkoina.

Vastuuvelkakäsitettä käytetään tilinpäätöksessä samassa merkityksessä kuin vakuutus- ja sijoitussopimusten velkoja. Vakuutussopimusten, joihin liittyy oikeus harkinnanvaraiseen osuuteen ylijäämästä, vastuuvellkaa nimitetään laskuperustekorkosidonnaisten vakuutusten vastuuvellaksi. Sijoitussidonnaisten vakuutusten

vastuuvelka koostuu sijoitussidonnaisten vakuutussopimusten vastuuvellasta.

Vastuuvelka lasketaan siten, että tulevat edut diskontataan nykyarvoon vähennettynä tulevilla maksuilla, tai siten, että maksetut vakuutusmaksut hyvitetään laskentakoroilla ja eri hyvityksillä ja niistä veloitetaan kulut ja riskipremiot. Laskelmissa käytetään oletuksia laskentakorosta, kuolevuudesta sekä kunkin tuotteen laskentaperiaatteissa mainituista rasitteista. Tiettyjen tuotteiden osalta käytetään kuitenkin turvaavampaa korkoa ja kuolevuusoletusta tilinpäätöksen perusteiden mukaisesti. Vakuutusvastuuseen tehdään tunnettuja ja tuntemattomia vahinkoja koskeva varaus. Vahvistetut asiakashyvitykset sisältyvät kokonaisuudessaan vastuuvellkaan.

Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvellka lasketaan vakuutukseen liittyvien rahastojen kurssien pohjalta.

Riskivakuutuksissa yhtiön omakustannusmäärän ylittävä osa jälleenvakuutetaan.

### Vakuutustoiminnan velan riittävyystesti

Arvio siitä, onko taseeseen kirjattu vastuuvellka riittävä, tehdään tilinpäätöshetkellä. Jos testi osoittaa, että vastuuvellka on riittämätön, vastuuvellkaa kasvatetaan.

### Vakuutustoiminnan kohtuuseriaate

Vakuutusyhtiölain 13 luvun 3 §:n mukaan vakuutuksessa on noudatettava ns. kohtuuseriaatetta sellaisten vakuutusten kohdalla, jotka vakuutussopimuksen mukaan oikeuttavat lisäetuihin.

Vakuutustoiminnan tavoitteena on, että laskuperustekoron ja laskuperustekorkosidonnaisten eläkevakuutussäästöjen vuosittain vahvistettujen asiakashyvitysten summa on korkeampi kuin Suomen valtion 10-vuotisen joukkovelkakirjalainan tuotto ja että laskuperustekorkosidonnaisten säästö- ja sijoitusvakuutussäästöjen tuotto on samalla tasolla kuin Suomen valtion 5-vuotinen joukkovelkakirjalaina. Lisäksi yhtiön vakavaraisuuden tulee pysyä tasolla, joka mahdollistaa asiakas-tytysten maksun ja voitonjaon osakkeenomistajille.

Aktia Henkivakuutuksen hallitus päättää asiakashyvityksistä vuosittain.

### Oma pääoma

Liikkeeseenlaskukulut, jotka ovat suoraan kohdistettavissa uusien osakkeiden liikkeeseen laskemiseen tai uuden liiketoiminnan hankkimiseen, esitetään omassa pääomassa vapaan oman pääoman rahaston saadun tuoton vähennyksenä.

Osingot osakkeenomistajille kirjataan omaan pääomaan silloin kun yhtiökokous päättää niistä.



## Vähemmistön osuus

Joulukuussa 2008 Aktia Hypoteekkipankki Oyj:n vähemmistöomistajien sopimukset neuvoteltiin uudelleen niin, että koko vähemmistön osuus kirjataan osaksi konsernin omaa pääomaa. Tytäryhtiöiden Aktia Kortti & Rahoitus Oy, Aktia Yritysrahoitus Oy ja Aktia Asset Management Oy Ab vähemmistöomistajien sopimuksissa on lunastuslausekkeita ja niiden vähemmistöosuudet kirjattiin IAS 32.25(a):n mukaisesti velaksi 31.12.2008. Tuloslaskelmassa tämän velan muutos kirjataan luokitusmuutoksen päivämäärästä alkaen henkilöstökuluiksi.

## Johdon harkintaa edellyttävät tilinpäätösperiaatteet

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaan edellyttää johdolta tiettyjä arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöksessä esitettäviin tuottoihin, kuluihin, varoihin ja velkoihin sekä ehdollisiin velkoihin.

Konsernin keskeiset oletukset koskevat tulevaisuutta ja tilinpäätöspäivän arvioihin liittyviä keskeisiä epävarmuustekijöitä ja liittyvät mm. käyvän arvon arviointiin, rahoitusvarojen, lainojen ja saamisten sekä aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisiin ja vakuutusmatemaattisissa laskelmissa käytettyihin oletuksiin.

## Käyvän arvon arviointi

Markkinahintatiedon ollessa rajoitettua julkisesti noteeraamattomien rahoitusvarojen tai muiden rahoitusvarojen arviointi edellyttää johdon harkintaa. Käypään arvoon arvostamisen periaatteet kuvataan kohdassa Käypään arvoon arvostamisen määritelmä. Eräpäivään saakka pidettävien rahoitusvarojen käyvät arvot ovat alttiita korkotason muutoksille, instrumenttien likviditeetille ja riskipremioille.

## Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Konsernissa arvioidaan kunkin tasepäivän osalta, onko olemassa objektiivista näyttöä, että muiden kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattujen rahoitusvarojen arvo on alentunut. Periaatteet esitetään kohdassa Rahoitusvarojen arvonalentuminen.

## Arvonalentumistappiot lainoista ja saamisista

Lainojen ja saamisten arvonalentumisia kirjataan kohdistettuina ja ryhmäkohtaisesti. Arvonalentuminen kirjataan kohdistettuna vain, jos on objektiivista näyttöä siitä, että asiakkaan maksukyky on heikentynyt sen jälkeen, kun saaminen alun perin kirjattiin taseeseen. Objektiivista näyttöä ovat velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, taloudellisista tai juridisista syistä annettu lievennys, jota lainantaja ei olisi muutoin harkinut tai velallisen konkurssi tai muu taloudellinen uudelleenjärjestely.

Saamisen arvo on laskenut, jos arvioitu saamisen tuoma rahavirta – vakuuden käypä arvo huomioon ottaen – on pienempi kuin luoton kirjanpitoarvon ja luoton maksamattomien korkojen summa. Arvioitu tuleva rahavirta diskontataan luoton alkuperäisellä todellisella korolla. Jos luoton korko on vaihtuva, diskonttauskorkona käytetään tarkistushetken sopimuskorkoa. Arvonalentumiseksi kirjataan luoton kirjanpitoarvoa alemman rahavirran palautusten ja peruutusten nykyarvon ja luoton kirjanpitoarvon erotus.

Ryhmäkohtainen arvonalentumiskirjaus on perusteltu, jos on objektiivista näyttöä siitä, että luottosalkkujen saamisten takaisinmaksuun liittyy epävarmuutta. Analyysi perustuu historialliseen analyysiin maksukyvyttömyystilanteen todennäköisyydestä ja sen aiheuttamasta tappiosta makro- ja mikrotalouden tapahtumat sekä kokemuseräinen arvio huomioon ottaen. Odotettujen tappioiden arviointi ryhmäkohtaisista arvonalentumisista päätettäessä tehdään 12 kuukauden aikahorisontilla. Pankin yritystoiminnan asiakassaatavien arvonalentumiskirjauksia tehdään vain kohdistetusti, kun on kysymys rajoitetusta määrästä tietyn toimialan asiakkaita.

## Vakuutusmatemaattiset laskelmat

Vastuuvelan laskeminen on aina epävarmaa, koska vastuovelka perustuu oletuksiin tulevasta korkotilanteesta, kuolevuudesta, sairastuvuudesta ja kulutasosta. Tämä selostetaan tarkemmin kohdassa Velat vakuutus- ja sijoitussopimuksista.

## Liite 2. Konsernin segmenttiraportointi

| Tuloslaskelma 31.12.                                                                            | Konttori-<br>toiminta | Liikepankki<br>& Treasury | Varain-<br>hoito | Henki-<br>vakuutus | Muut          | Eliminoi-<br>nit | Konserni<br>yhteensä |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|---------------------------|------------------|--------------------|---------------|------------------|----------------------|
| (1 000 euroa)                                                                                   | 2008                  | 2008                      | 2008             | 2008               | 2008          | 2008             | 2008                 |
| Korkokate                                                                                       | 5 393                 | 20 899                    | 4 955            | -                  | 5 164         | -586             | 35 825               |
| Osinkotuotot                                                                                    | 112                   | 23                        | 119              | -                  | 12 161        | -12 245          | 170                  |
| Palkkiotuotot netto                                                                             | 7 236                 | -5 647                    | 9 165            | -                  | 539           | 624              | 11 916               |
| Henkivakuustoitominnan tuotot                                                                   | -                     | -                         | -                | 103 501            | -             | -62 134          | 41 368               |
| Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot                                                        | -0                    | -1 609                    | -624             | -                  | 0             | -556             | -2 789               |
| Sijoituskiinteistöjen nettotuotot                                                               | 28                    | -                         | -                | -                  | 2 993         | -144             | 2 876                |
| Liiketoiminnan muut tuotot                                                                      | 3 231                 | 634                       | 116              | -                  | 11 839        | -7 491           | 8 330                |
| <b>Liiketoiminnan tuotot yhteensä</b>                                                           | <b>15 999</b>         | <b>14 300</b>             | <b>13 731</b>    | <b>103 501</b>     | <b>32 695</b> | <b>-82 531</b>   | <b>97 696</b>        |
| Vakuutuskorvauskulut ja vastuuvelan muutos                                                      | -                     | -                         | -                | -75 664            | -             | -                | -75 664              |
| Henkilöstökulut                                                                                 | -7 823                | -1 886                    | -3 568           | -7 129             | 575           | -1 200           | -21 032              |
| Muut hallintokulut                                                                              | -30 166               | -3 823                    | -3 208           | -5 833             | 20 909        | 6 909            | -15 212              |
| Poistot                                                                                         | -558                  | -142                      | -359             | -433               | -440          | -1 269           | -3 201               |
| Liiketoiminnan muut kulut                                                                       | -2 608                | -633                      | -587             | -                  | -1 883        | 17               | -5 693               |
| <b>Liiketoiminnan kulut yhteensä</b>                                                            | <b>-41 154</b>        | <b>-6 484</b>             | <b>-7 721</b>    | <b>-89 059</b>     | <b>19 160</b> | <b>4 457</b>     | <b>-120 801</b>      |
| Arvon alentumistappiot ja arvonalentumisen peruutus aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä | -                     | -                         | -                | -                  | -37 667       | 38 013           | 346                  |
| Arvon alentumistappiot luotoista ja muista                                                      | -                     | -                         | -                | -                  | -             | -                | -                    |
| sitoumuksista                                                                                   | -544                  | -                         | -                | -                  | -             | -                | -544                 |
| Osuus osakkuusyritysten tuloksesta                                                              | -                     | -                         | -                | -                  | -             | 230              | 230                  |
| <b>Liikevoitto</b>                                                                              | <b>-25 698</b>        | <b>7 816</b>              | <b>6 010</b>     | <b>14 442</b>      | <b>14 188</b> | <b>-39 831</b>   | <b>-23 073</b>       |
| Vakuustoitominnan vaikutus konsernin liikevoittoon                                              |                       |                           |                  | -47 669            |               |                  |                      |

| Tase                                       | Konttori-<br>toiminta | Liikepankki<br>& Treasury | Varain-<br>hoito | Henki-<br>vakuutus | Muut           | Eliminoi-<br>nit | Konserni<br>yhteensä |
|--------------------------------------------|-----------------------|---------------------------|------------------|--------------------|----------------|------------------|----------------------|
| (1 000 euroa)                              | 31.12.2008            | 31.12.2008                | 31.12.2008       | 31.12.2008         | 31.12.2008     | 31.12.2008       | 31.12.2008           |
| Käteiset varat                             | 9 135                 | 493 365                   | 100              | 13 406             | -              | -9 698           | 506 308              |
| Tuloksen kautta arvostettava rahoitusvarat | -                     | 4 547                     | -                | 14 946             | -              | -                | 19 492               |
| Myytavissä olevat rahoitusvarat            | 888                   | 2 354 039                 | 13 235           | 648 601            | 18 990         | -15 824          | 3 019 930            |
| Lainat ja muut saamiset                    | 3 868 729             | 1 660 905                 | 17 644           | -                  | -              | -15 096          | 5 532 181            |
| Sijoitusidonnaisen vastuuvelan sijoitukset | -                     | -                         | -                | 148 119            | -              | -                | 148 119              |
| Muut varat                                 | 19 680                | 445 926                   | 7 164            | 21 530             | -99 300        | -101 138         | 293 863              |
| <b>Varat yhteensä</b>                      | <b>3 898 431</b>      | <b>4 958 781</b>          | <b>38 142</b>    | <b>846 602</b>     | <b>-80 309</b> | <b>-141 756</b>  | <b>9 519 892</b>     |
| Talletukset                                | 2 805 624             | 2 103 157                 | 130 126          | -                  | -              | -22 944          | 5 015 964            |
| Liikkeeseen lasketut velkakirjat           | -                     | 2 134 057                 | -                | -                  | -              | -15 324          | 2 118 733            |
| Vastuuvetka                                | -                     | -                         | -                | 777 176            | -              | -                | 777 176              |
| Muut velat                                 | 29 912                | 1 143 635                 | 15 930           | 11 143             | 219 844        | -112 618         | 1 307 845            |
| <b>Velat yhteensä</b>                      | <b>2 835 536</b>      | <b>5 380 849</b>          | <b>146 056</b>   | <b>788 319</b>     | <b>219 844</b> | <b>-150 886</b>  | <b>9 219 717</b>     |

### Liite 3. Hankitut liiketoiminnot

#### Tilikauden aikana hankitut liiketoiminnot

Aktia Pankki Oyj osti Kaupthing AUM -toiminnan 1.12.2008. Liikkeenluovutukseen ei sisälly osakkeiden osto. Ostohetkellä tutkittiin aineettomien hyödykkeiden esiintyminen. Tässä yhteydessä tunnistettiin seuraavat 5 vuodessa poistettavat erät:

| Aineettomat hyödykkeet (1 000 euroa)                                                | 1-12.2008    |
|-------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| IT-sovellukset koskien salkunhoitoa, kvantitatiivista ja kvalitatiivista analyysiä. | 700          |
| Asiakassuhteet, suomalaiset institutionaaliset sijoittajat.                         | 800          |
| <b>Hankinta-arvo, maksettu käteisellä.</b>                                          | <b>1 500</b> |

## Konsernin tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

### Liite 4. Korkotuotot ja korkokulut

|                                                                      |                |
|----------------------------------------------------------------------|----------------|
| <b>Korkotuotot</b>                                                   | <b>2008</b>    |
| Korkotuotot käteisistä varoista                                      | 2 055          |
| Korkotuotot kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista | 589            |
| Korkotuotot myytävissä olevista rahoitusvaroista                     | 28 606         |
| Korkotuotot saamisista luottolaitoksilta                             | -2 037         |
| Korkotuotot saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä                | 144 893        |
| Korkotuotot rahoitusleasing saamisista                               | 673            |
| Korkotuotot lainoista ja muista saamisista                           | 143 529        |
| Korkotuotot eräpäivään asti pidettävistä sijoituksista               | 628            |
| Korkotuotot suojaamistarkoituksessa tehdyistä johdannaissopimuksista | -347           |
| Muut korkotuotot                                                     | 4 475          |
| <b>Yhteensä</b>                                                      | <b>179 535</b> |

|                                                                                                      |                 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| <b>Korkokulut</b>                                                                                    |                 |
| Korkokulut talletuksista, luottolaitokset                                                            | -23 391         |
| Korkokulut talletuksista, muut julkisyhteisöt                                                        | -25 947         |
| Korkokulut talletuksista                                                                             | -49 339         |
| Korkokulut yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista                                           | -79 556         |
| Korkokulut veloista, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla                                  | -3 220          |
| Korkokulut yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista ja veloista, joilla on huonompi etuoikeus | -82 776         |
| Korkokulut suojaustarkoituksessa tehdyistä johdannaissopimuksista                                    | -3 076          |
| Korkokulut korkojohdannaisista, jotka sisältyvät liikkeeseen laskettuihin velkakirjoihin             | 109             |
| Muut korkokulut                                                                                      | -8 629          |
| <b>Yhteensä</b>                                                                                      | <b>-143 710</b> |

|                  |               |
|------------------|---------------|
| <b>Korkokate</b> | <b>35 825</b> |
|------------------|---------------|

## Liite 5. Osinkotuotot

|                                             | 2008       |
|---------------------------------------------|------------|
| Osinkotuotot myytävissä olevista osakkeista | 170        |
| <b>Yhteensä</b>                             | <b>170</b> |

## Liite 6. Palkkiotuotot ja palkkiokulut

|                                                           |               |
|-----------------------------------------------------------|---------------|
| <b>Palkkiotuotot</b>                                      | <b>2008</b>   |
| Antolainauksesta                                          | 2 097         |
| Ottolainauksesta                                          | 34            |
| Maksuliikenteestä                                         | 4 366         |
| OmaisuuDENhoitopalveluista                                | 19 529        |
| Vakuutusten välityksestä                                  | 387           |
| Takauksista ja muista taseen ulkopuolisista sitoumuksista | 123           |
| Muut palkkiotuotot                                        | 558           |
| <b>Yhteensä</b>                                           | <b>27 093</b> |

|                         |                |
|-------------------------|----------------|
| <b>Palkkiokulut</b>     |                |
| Maksetut toimitusmaksut | -168           |
| Muut palkkiokulut       | -15 009        |
| <b>Yhteensä</b>         | <b>-15 177</b> |

|                            |               |
|----------------------------|---------------|
| <b>Palkkiotuotot netto</b> | <b>11 916</b> |
|----------------------------|---------------|

## Liite 7. Henkivakuutustoiminnan vakuutusmaksutulo

|                                                                           |               |
|---------------------------------------------------------------------------|---------------|
| <b>Vakuutusmaksutulo vakuutussopimuksista</b>                             | <b>2008</b>   |
| Vakuutussopimukset                                                        | 91 325        |
| JälleENVakuutussopimukset                                                 | 26            |
| <b>Bruttovakuutusmaksutulo yhteensä ennen jälleENVakuuttajien osuutta</b> | <b>91 350</b> |
| JälleENVakuuttajien osuus                                                 | -313          |
| <b>Vakuutusmaksutulo yhteensä</b>                                         | <b>91 037</b> |

### Vakuutusmaksutulo vakuutuksista, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen osuuteen ylijäämästä

|                                |               |
|--------------------------------|---------------|
| Säästövakuutus                 | 8 783         |
| Yksilöllinen eläkevakuutus     | 15 907        |
| Ryhmäeläkevakuutus             | 4 067         |
| Yksilöllinen vakuutus          | 18 686        |
| Työntekijän ryhmähenkivakuutus | 777           |
| Muu ryhmähenkivakuutus         | 51            |
| Riskivakuutukset               | 19 514        |
| <b>Yhteensä</b>                | <b>48 271</b> |

### Vakuutusmaksutulo rahastosidonnaisista sopimuksista

|                            |               |
|----------------------------|---------------|
| Säästövakuutus             | 32 524        |
| Yksilöllinen eläkevakuutus | 9 763         |
| Ryhmäeläkevakuutus         | 479           |
| <b>Yhteensä</b>            | <b>42 766</b> |

**Vakuutusmaksutulo yhteensä****91 037****Jatkuvat ja kertamaksut ensivakuutuksista**

Jatkuvat vakuutusmaksut

60 435

Kertamaksut

30 602

**Vakuutusmaksutulo yhteensä****91 037****Liite 8. Sijoitustoiminnan nettotuotot****Vakuutustoiminnan nettotuotot sijoitustoiminnasta****2008****Nettotuotot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määrättyistä rahoitusvaroista****Johdannaissopimukset**

Voitot ja -tappiot

2 387

**Yhteensä****2 387****Saamistodistukset**

Korkotuotot

837

Voitot ja -tappiot

-1 198

**Yhteensä****-361****Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot**

Korkotuotot

19 735

Myyntivoitot ja -tappiot

-359

Arvonalemtumiset

-4 871

Muut tuotot ja kulut

-212

Saamistodistukset

14 293

Osinkotuotot

4 747

Myyntivoitot ja -tappiot

-39 936

Arvonalemtumiset

-29 423

Muut tuotot ja kulut

-1 282

Osakkeet ja osuudet

-65 894

**Yhteensä****-51 600****Sijoituskiinteistöjen nettotuotot**

Vuokratuotot

34

Välittömät hoitokulut sijoituskiinteistöistä, jotka ovat kerryttäneet vuokratuottoa

kaudella

-20

**Yhteensä****14****Rahoitusvelkojen kulut**

Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

-109

**Yhteensä****-109****Vakuutustoiminnan nettotuotot sijoitustoiminnasta yhteensä****-49 669**

Sijoitustoiminnan nettotuottoihin sisältyvät valuuttakurssierot

-2 832

## Liite 9. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

**Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot** **2008**

**Saamistodistukset**

Myyntivoitot ja myyntitappiot 36

**Yhteensä** **36**

**Johdannaissopimukset**

Käyvän arvon muutokset -733

Rahavirtasuojauksen tehon osuus 77

**Yhteensä** **-656**

**Muut**

Myyntivoitot ja myyntitappiot 3

**Yhteensä** **3**

**Yhteensä**

Myyntivoitot ja myyntitappiot 38

Käyvän arvon muutokset -733

Rahavirtasuojauksen tehon osuus 77

**Nettotuotot kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista ja -veloista sekä rahavirtasuojaus, netto** **-617**

Valuuttatoiminnan nettotuotot 398

**Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot** **-219**

**Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot**

**Saamistodistukset**

Myyntivoitot ja myyntitappiot 462

Käyvän arvon rahastosta siirretty -358

**Yhteensä** **104**

**Osakkeet ja osuudet**

Myyntivoitot ja myyntitappiot 353

Käyvän arvon rahastosta siirretty 379

Arvon alentumistappiot -1 014

**Yhteensä** **-282**

**Muut**

Myyntivoitot ja myyntitappiot -493

**Käyvän arvon rahastosta siirretty** **-**

Arvon alentumistappiot -

Arvon alentumisten peruutukset -

**Yhteensä** **-493**



**Yhteensä**

|                                   |        |
|-----------------------------------|--------|
| Myyntivoitot ja myyntitappiot     | 322    |
| Käyvän arvon rahastosta siirretty | 21     |
| Arvon alentumistappiot            | -1 014 |

**Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot -671**

**Suojauslaskennan nettotulos****Käyvän arvon suojaus**

|                                                                    |         |
|--------------------------------------------------------------------|---------|
| Vaadittaessa maksettavia velkaeriä suojaavat rahoitusjohdannaiset  | 16 092  |
| Liikkeeseen laskettuja velkakirjoja suojaavat rahoitusjohdannaiset | 16 875  |
| Suojausinstrumenttien käyvän arvon muutokset netto                 | 32 967  |
| Vaadittaessa maksettavia velkaerät                                 | -16 993 |
| Liikkeeseen lasketut velkakirjat                                   | -17 872 |
| Suojattavien erien käyvän arvon muutokset netto                    | -34 865 |

**Yhteensä -1 898**

Suojauslaskennan nettotuloksessa ei ole tehottomuutta.

**Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot -2 789**

**Liite 10. Sijoituskiinteistöjen nettotuotot**

|                                                                                              |              |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
|                                                                                              | <b>2008</b>  |
| Vuokratuotot                                                                                 | 129          |
| Försäljningsvinster                                                                          | 2 891        |
| Arvon alennustappioiden peruutus                                                             | 10           |
| Sijoituskiinteistöjen muut tuotot                                                            | 3            |
| Poistot                                                                                      | -1           |
| Välittömät hoitokulut sijoituskiinteistöistä, jotka ovat kerryttäneet vuokratuottoa kaudella | -156         |
| <b>Sijoituskiinteistöjen nettotuotot</b>                                                     | <b>2 876</b> |

**Liite 11. Liiketoiminnan muut tuotot**

|                                                                |              |
|----------------------------------------------------------------|--------------|
|                                                                | <b>2008</b>  |
| Aineellisten ja aineettomien myyntivoitot                      | 4 559        |
| Muut luottolaitoksen varsinaisesta toiminnasta johtuvat tuotot | 2 904        |
| Liiketoiminnan muut tuotot                                     | 867          |
| <b>Yhteensä</b>                                                | <b>8 330</b> |

**Liite 12. Maksetit vakuutuskorvaukset**

**Harkinnanvaraiseen voitonjakoon oikeuttavista vakuutussopimuksista maksetut korvaukset 2008**

**Säästövakuutus**

|                              |         |
|------------------------------|---------|
| Säästösummien takaisinmaksut | -14 653 |
| Kuolemantapauskorvaukset     | -3 180  |
| Takaisinostot                | -11 705 |

**Yhteensä -29 539**

**Yksilöllinen eläkevakuutus**

|                          |                |
|--------------------------|----------------|
| Eläkkeet                 | -17 350        |
| Kuolemantapauskorvaukset | -765           |
| Takaisinostot            | -442           |
| <b>Yhteensä</b>          | <b>-18 556</b> |

**Ryhmäeläkevakuutus**

|                 |               |
|-----------------|---------------|
| Eläkkeet        | -2 468        |
| Muut            | -27           |
| <b>Yhteensä</b> | <b>-2 495</b> |

**Riskivakuutukset**

|                                |                |
|--------------------------------|----------------|
| Yksilöllinen vakuutus          | -12 675        |
| Työntekijän ryhmähenkivakuutus | -568           |
| Muu ryhmähenkivakuutus         | -47            |
| <b>Yhteensä</b>                | <b>-13 290</b> |

**Maksetut korvaukset yhteensä sopimuksista, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen voitonjakoon, yhteensä****-63 880****Maksetut korvaukset sijoitussidonnaisista vakuutuksista****Säästöväakuutus**

|                              |                |
|------------------------------|----------------|
| Säästösummien takaisinmaksut | -3 007         |
| Kuolemantapauskorvaukset     | -4 964         |
| Takaisinostot                | -14 565        |
| <b>Yhteensä</b>              | <b>-22 535</b> |

**Yksilöllinen eläkevakuutus**

|                          |             |
|--------------------------|-------------|
| Eläkkeet                 | -132        |
| Kuolemantapauskorvaukset | -60         |
| Takaisinostot            | -94         |
| <b>Yhteensä</b>          | <b>-286</b> |

**Maksetut korvaukset sijoitussidonnaisista vakuutuksista yhteensä****-22 822****Maksetut korvaukset yhteensä****-86 702****Liite 13. Vastuuvelan muutos, korkosidonnaiset vakuutukset**

|                                                         |               |
|---------------------------------------------------------|---------------|
|                                                         | <b>2008</b>   |
| Korvausvastuun muutos, korkosidonnainen                 | -5 648        |
| Vakuutusmaksuvastuun muutos, korkosidonnainen           | 32 372        |
| <b>Vastuuvelan muutos, korkosidonnaiset vakuutukset</b> | <b>26 724</b> |

**Liite 14. Vastuuvelan muutos netto, rahastosidonnaiset vakuutukset**

|                                                                |                |
|----------------------------------------------------------------|----------------|
|                                                                | <b>2008</b>    |
| Korvausvastuun muutos, sijoitussidonnainen                     | 275            |
| Vakuutusmaksuvastuun muutos, sijoitussidonnainen               | 50 669         |
| Arvomuuutos, rahastosidonnaiset sijoitukset, netto             | -66 629        |
| <b>Vastuuvelan nettomuutos, rahastosidonnaiset vakuutukset</b> | <b>-15 686</b> |

## Liite 15. Henkilöstökulut

|                       | 2008           |
|-----------------------|----------------|
| Palkat ja palkkiot    | -17 426        |
| Eläkekulut            | -2 823         |
| Muut henkilösivukulut | -782           |
| Henkilösivukulut      | -3 605         |
| <b>Yhteensä</b>       | <b>-21 032</b> |

## Liite 16. Muut hallintokulut

|                               | 2008           |
|-------------------------------|----------------|
| Muut henkilöstökulut          | -1 880         |
| Toimistokulut                 | -1 466         |
| IT-kulut                      | -5 102         |
| Yhteyskulut                   | -1 548         |
| Edustus- ja markkinointikulut | -2 277         |
| Muut hallintokulut            | -2 939         |
| <b>Yhteensä</b>               | <b>-15 212</b> |

## Liite 17. Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

|                                   | 2008          |
|-----------------------------------|---------------|
| Poisto aineellisista hyödykkeistä | -636          |
| Poisto aineettomista hyödykkeistä | -2 564        |
| <b>Yhteensä</b>                   | <b>-3 201</b> |

## Liite 18. Liiketoiminnan muut kulut

|                                                             | 2008          |
|-------------------------------------------------------------|---------------|
| Vuokratkulut                                                | -1 989        |
| Kulut kiinteistöistä ja kiinteistöyhtiöistä omassa käytössä | -1 090        |
| Vakuutus- ja varmuusmenot                                   | -354          |
| Valvonta-, tarkastus- ja jäsenmaksut                        | -466          |
| Omassa käytössä olevan käyttöomaisuuden myyntitappiot       | -113          |
| Liiketoiminnan muut kulut                                   | -1 681        |
| <b>Yhteensä</b>                                             | <b>-5 693</b> |

## Liite 19. Arvonalentumistappiot ja arvonalentumistappioiden peruutukset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

|                                                                                             | 2008       |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| Arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä                           | -64        |
| <b>Arvonalentumistappiot yhteensä</b>                                                       | <b>-64</b> |
| Arvonalentumistappioiden peruutukset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä osakkeista | -890       |
| Arvonalentumisenperuutus muista sijoituskiinteistöosakkeista ja -osuuksista                 | 1 300      |
| <b>Arvonalentumistappioiden peruutukset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä</b>     | <b>410</b> |
| <b>Yhteensä</b>                                                                             | <b>346</b> |

## Liite 20. Verot

|                                     | 2008         |
|-------------------------------------|--------------|
| Tuloverot varsinaisesta toiminnasta | -4 187       |
| Aikaisempien tilikausien verot      | -72          |
| Laskennallisten verojen muutos      | 11 594       |
| <b>Yhteensä</b>                     | <b>7 335</b> |

Lisätietoja laskennallisista veroista ilmenee liitteestä 31. Konsernin tulokseen ennen veroja kohdistuva vero eroaa teoreettisesta arvosta, joka syntyisi jos käytettäisiin emoyhtiön verokantaa seuraavasti:

|                                            |               |
|--------------------------------------------|---------------|
| Tulos ennen veroja                         | -23 073       |
| Verot laskettuna 26 %:n verokannalla       | -5 999        |
| Vähennyskeltottomat kulut                  | 60            |
| Verottomat tuotot                          | -1 015        |
| Verotuksessa käyttämätön poisto            | -399          |
| Veron osuus osakkuusyrityiden nettotulosta | -60           |
| Aikaisempien tilikausien verot             | 72            |
| Muut                                       | 6             |
| <b>Tuloverot</b>                           | <b>-7 335</b> |

Ainoa verot, jotka kirjataan suoraan omaan pääomaan, kuuluvat käyvän arvon rahastoon ja eritellään liitteessä 44.

## Liite 21. Osakekohtainen tulos

|                                                               | 2008              |
|---------------------------------------------------------------|-------------------|
| Tilikauden voitto josta Aktia Oyj:n osakkeenomistajien osuus  | -16 383           |
| Osakkeiden lukumäärän keskiarvo                               | 3                 |
| Osakkeiden lukumäärän keskiarvo                               | 3                 |
| <b>Osakekohtainen tulos</b>                                   | <b>-5 460 922</b> |
| <b>Osakekohtaisessa tuloksessa ei ole laimennusvaikutusta</b> |                   |

## Konsernin tasetta koskevat liitetiedot

(1 000 euroa)

## Liite 22. Käteiset varat

|                                               | 2008           |
|-----------------------------------------------|----------------|
| Kassa                                         | 9 967          |
| Henkivakuustoittoiminnan kassa ja pankkitilit | 3 708          |
| Suomen Pankin sekkiliti                       | 492 632        |
| <b>Yhteensä</b>                               | <b>506 308</b> |

## Liite 23. Tuloksen kautta arvostettava rahoitusvarat

|                                                                      | 2008          |
|----------------------------------------------------------------------|---------------|
| Pankkitoiminnan kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat  | 4 547         |
| Henkivakuustoittoiminnan tuloksen kautta arvostettavat rahoitusvarat | 14 946        |
| <b>Yhteensä</b>                                                      | <b>19 492</b> |

## Liite 24. Myytävissä olevat rahoitusvarat

|                                                     | 2008             |
|-----------------------------------------------------|------------------|
| Saamistodistukset, valtiot ja kunnat                | 21 717           |
| Saamistodistukset, luottolaitoksilta                | 2 305 713        |
| Saamistodistukset, muut                             | 55 220           |
| Pankkitoiminnan saamistodistukset                   | 2 382 650        |
| Saamistodistukset, valtiot ja kunnat                | 211 650          |
| Saamistodistukset, luottolaitoksilta                | 125 866          |
| Saamistodistukset, muut                             | 88 281           |
| Henkivakuutustoiminnan saamistodistukset            | 425 797          |
| Saamistodistukset yhteensä                          | 2 808 447        |
| Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet           | 1 658            |
| Muut kuin julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet | 2 845            |
| Pankkitoiminnan osakkeet ja osuudet                 | 4 503            |
| Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet           | 151 148          |
| Muut kuin julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet | 55 832           |
| Henkivakuutustoiminnan osakkeet ja osuudet          | 206 980          |
| Osakkeet ja osuudet yhteensä                        | 211 483          |
| <b>Myytävissä olevat rahoitusvarat yhteensä</b>     | <b>3 019 930</b> |

Myytävissä olevia rahoitusvaroja koskevat arvonalentumiset olivat 39,2 miljoonaa euroa ja johtuivat osakkeiden tai osakerahastojen sekä korollisten arvopapereiden, joiden liikkeeseenlaskija on todettu maksukyvyttömäksi, merkittävästä tai pysyvästä arvonalentumisesta. Merkittävän laskun raja on 25–45 riippuen osakkeen volatiliteetista, ja lasku on pitkäaikainen, kun osakekurssi on ollut keskeytyksettä hankinta-arvoa alhaisempi 18 kuukauden ajan Per 31.12.2008 yllä mainittuja osake- ja osuussijoitusten arvonalentumisia oli 30,4 miljoonaa euroa, josta 29,4 miljoonaa euroa liittyi henkivakuutusyhtiön sijoitustoimintaan. Henkivakuutusyhtiön arvonalentumistappiot ovat merkittäviä konservatiivisesta sijoituspolitiikasta, salkkuhajautuksesta ja aktiivisesta suojauksesta huolimatta. Syksyn aikana osakepainoa laskettiin voimakkaasti, ja se oli vuodenvaihteessa noin 40 miljoonaa euroa.

Korollisten arvopapereiden arvonalentumistappiot olivat 8,8 miljoonaa euroa, josta 5,4 miljoonaa euroa liittyi konkurssiin ajautuneen investointipankki Lehman Brothersin kanssa tehtyihin sopimuksiin.

| <b>Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista</b> | <b>2008</b>   |
|-----------------------------------------------|---------------|
| Saamistodistukset                             |               |
| Pankkitoiminta                                | 3 629         |
| Henkivakuutustoiminta                         | 5 138         |
| Osakkeet ja osuudet                           |               |
| Pankkitoiminta                                | 1 014         |
| Osakkeet ja osuudet                           | 29 423        |
| <b>Yhteensä</b>                               | <b>39 203</b> |

Yllä mainitut tuloslaskelmaan kirjatut arvonalentumiset ovat liitteissä 8 ja 9.

## Liite 25. Lainat ja muut saamiset

|                                                               | 2008             |
|---------------------------------------------------------------|------------------|
| Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta           | 6 040            |
| Muut kuin vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta | 94 500           |
| Saamiset luottolaitoksilta                                    | 100 540          |
| Käyttelytililuotot, yleisö ja yritykset                       | 92 746           |
| Velkakirjaluotot                                              | 5 309 343        |
| Rahoitusleasing saamiset                                      | 13 288           |
| Lainat                                                        | 5 415 377        |
| Saamisryhmäkohtaiset arvonalentumiset                         | -7 435           |
| Syndikoidut lainat ja reposopimukset, kotimainen/ulkomainen   | 23 523           |
| Pankkitakaussaamiset                                          | 175              |
| Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä                       | 5 431 640        |
| <b>Yhteensä</b>                                               | <b>5 532 181</b> |

Pankilla on ryhmässä saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä vain muita kuin vaadittaessa maksettavia saamisia.

**Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä sektoreittain sekä niihin kohdistetut arvonalentumiset ja niiden peruutukset**

|                                     |                  |
|-------------------------------------|------------------|
| Kotitaloudet                        | 4 349 088        |
| Yritykset                           | 803 793          |
| Asuntoyhteisöt                      | 220 171          |
| Julkisyhteisöt                      | 11 724           |
| Voittoa taivottelemattomat yhteisöt | 46 863           |
| <b>Yhteensä</b>                     | <b>5 431 640</b> |

**Tilikauden aikana kirjatut arvonalentumiset**

|                                                                       |             |
|-----------------------------------------------------------------------|-------------|
| Arvonalentumiset tilikauden alussa                                    | 0           |
| Arvonalentumiset tilikauden lopussa                                   | -4 726      |
| Muiden sioumusten kohdistettu arvonalentuminen                        | -10         |
| Arvonalentumistappioiden peruutukset ryhmäkohtaiset luotoista         | 4 065       |
| Arvonalentumistappioiden peruutukset kohdistettu luotoista            | 126         |
| Arvonalentumistappioiden peruutukset muista kohdistettu sitoumuksista | 0           |
| Palautuneet luottotappiot luotoista                                   | 2           |
| <b>Yhteensä</b>                                                       | <b>-544</b> |
| <b>Arvonalentumiset tilikauden lopussa</b>                            | <b>-544</b> |

Arvonalentumiset koskevat vain lainoja ja muita saamisia.

**Rahoitusleasingsaamisten maturiteettijakauma**

|                        |               |
|------------------------|---------------|
| Alle 1 vuosi           | 2 323         |
| 1-5 vuotta             | 8 327         |
| Yli 5 vuotta           | 6 654         |
| <b>Bruttosijoitus</b>  | <b>17 304</b> |
| Tulevat rahoitustuotot | -4 016        |
| <b>Nettosijoitus</b>   | <b>13 288</b> |

**Rahoitusleasingsaamisten nykyarvo**

|                 |               |
|-----------------|---------------|
| Alle 1 vuosi    | 1 565         |
| 1-5 vuotta      | 5 719         |
| Yli 5 vuotta    | 6 005         |
| <b>Yhteensä</b> | <b>13 288</b> |

**Liite 26. Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset**

|                         |               |
|-------------------------|---------------|
|                         | <b>2008</b>   |
| Saamistodistukset, muut | 35 885        |
| <b>Yhteensä</b>         | <b>35 885</b> |

## Liite 27. Aineettomat hyödykkeet

|                                                   | Aineetto-<br>mat<br>oikeudet | Muut<br>pitkä-<br>vaikutteiset<br>menot | Yhteensä      |
|---------------------------------------------------|------------------------------|-----------------------------------------|---------------|
| <b>31.12.2008</b>                                 |                              |                                         |               |
| Hankintameno 1.1.                                 | 4 604                        | 2 458                                   | 7 062         |
| Siirretyt varat                                   | 2 870                        | 2 786                                   | 5 655         |
| Lisäykset                                         | 3 191                        | 802                                     | 3 993         |
| Vähennykset                                       | -40                          | -                                       | -40           |
| Hankintameno 31.12.                               | 10 624                       | 6 046                                   | 16 671        |
| Kertyneet sumu-poistot ja arvonalentumiset 1.1.   | -1 829                       | -1 888                                  | -3 717        |
| Vähennyksen kertyneet sumu-poistot                | 11                           | -                                       | 11            |
| Suunnitelman mukaiset poistot                     | -2 066                       | -498                                    | -2 564        |
| Arvonalentumiset                                  | -                            | -64                                     | -64           |
| Kertyneet sumu-poistot ja arvonalentumiset 31.12. | -3 884                       | -2 450                                  | -6 334        |
| <b>Kirjanpitoarvo 31.12.</b>                      | <b>6 741</b>                 | <b>3 596</b>                            | <b>10 337</b> |

## Liite 28. Aineelliset hyödykkeet

### Sijoituskiinteistöt

|                                                   | Maa- ja<br>vesialueet | Rakennu-<br>kset | Sijoituski-<br>inteistö-<br>osakkeet<br>ja-osuudet | Yhteensä     |
|---------------------------------------------------|-----------------------|------------------|----------------------------------------------------|--------------|
| <b>31.12.2008</b>                                 |                       |                  |                                                    |              |
| Hankintameno 1.1.                                 | 15 772                | 38 973           | 11 865                                             | 66 610       |
| Siirretyt varat                                   | 10                    | 50               | 13 003                                             | 13 063       |
| Vähennykset                                       | -15 782               | -39 351          | -24 864                                            | -79 997      |
| Hankintameno 31.12.                               | 0                     | -328             | 4                                                  | -324         |
| Kertyneet sumu-poistot ja arvonalentumiset 1.1.   | -2                    | -2 192           | -527                                               | -2 721       |
| Vähennyksen kertyneet sumu-poistot                | -                     | 2 501            | 267                                                | 2 768        |
| Suunnitelman mukaiset poistot                     | -                     | -0               | -                                                  | -0           |
| Arvonalentumisten palautus                        | 2                     | 19               | 260                                                | 281          |
| Kertyneet sumu-poistot ja arvonalentumiset 31.12. | 0                     | 328              | 0                                                  | 328          |
| <b>Kirjanpitoarvo 31.12.</b>                      | <b>0</b>              | <b>0</b>         | <b>4</b>                                           | <b>4</b>     |
| <b>Käypä arvo 31.12.</b>                          | <b>-</b>              | <b>-</b>         | <b>3 995</b>                                       | <b>3 995</b> |

### Omassa käytössä olevat kiinteistöt

|                                                   | Maa- ja<br>vesialueet | Rakennu-<br>kset | Sijoituski-<br>inteistö-<br>osakkeet<br>ja-osuudet | Yhteensä |
|---------------------------------------------------|-----------------------|------------------|----------------------------------------------------|----------|
| <b>31.12.2008</b>                                 |                       |                  |                                                    |          |
| Hankintameno 1.1.                                 | -                     | -                | -15                                                | -15      |
| Siirretyt varat                                   | 13                    | 99               | 22 699                                             | 22 810   |
| Vähennykset                                       | -13                   | -691             | -22 684                                            | -23 388  |
| Hankintameno 31.12.                               | 0                     | -593             | 0                                                  | -593     |
| Kertyneet sumu-poistot ja arvonalentumiset 1.1.   | -8                    | -107             | -1 300                                             | -1 415   |
| Vähennyksen kertyneet sumu-poistot                | -                     | 594              | -                                                  | 594      |
| Suunnitelman mukaiset poistot                     | -                     | 1                | -                                                  | 1        |
| Arvonalentumisten palautus                        | 8                     | 104              | 1 300                                              | 1 412    |
| Kertyneet sumu-poistot ja arvonalentumiset 31.12. | 0                     | 593              | 0                                                  | 593      |
| <b>Kirjanpitoarvo 31.12.</b>                      | <b>0</b>              | <b>0</b>         | <b>0</b>                                           | <b>0</b> |



## Muut aineelliset hyödykkeet

|                                                   | Koneet ja kalusto | Vakuutusliiketoiminta, koneet ja kalusto | Muut aineelliset hyödykkeet | Aineelliset hyödykkeet yhteensä |
|---------------------------------------------------|-------------------|------------------------------------------|-----------------------------|---------------------------------|
| <b>31.12.2008</b>                                 |                   |                                          |                             |                                 |
| Hankintameno 1.1.                                 | 625               | 389                                      | 32                          | 67 642                          |
| Siirretyt varat                                   | 2 755             | -                                        | 2 424                       | 41 053                          |
| Lisäykset                                         | 488               | 542                                      | 4                           | 1 033                           |
| Vähennykset                                       | -                 | -44                                      | -                           | -103 429                        |
| Hankintameno 31.12.                               | 3 868             | 887                                      | 2 460                       | 6 299                           |
| Kertyneet sumu-poistot ja arvonalentumiset 1.1.   | -482              | -166                                     | -3                          | -4 787                          |
| Vähennyksen kertyneet sumu-poistot                | -                 | 18                                       | -                           | 3 380                           |
| Suunnitelman mukaiset poistot                     | -360              | -111                                     | -165                        | -634                            |
| Arvonalentumisten palautus                        | -                 | -                                        | -                           | 1 693                           |
| Kertyneet sumu-poistot ja arvonalentumiset 31.12. | -842              | -259                                     | -168                        | -348                            |
| <b>Kirjanpitoarvo 31.12.</b>                      | <b>3 027</b>      | <b>628</b>                               | <b>2 292</b>                | <b>5 951</b>                    |

## Liite 29. Sijoitukset osakkuusyhtiöihin

|                                    |              |
|------------------------------------|--------------|
|                                    | <b>2008</b>  |
| Hankintameno 1.1.                  | -            |
| Pääomaosuuksien hankinta 1.1.      | -244         |
| Siirto Aktia Oyjstä                | 2 872        |
| Investoinnit                       | 9            |
| Osuus osakkuusyritysten tuloksesta | 230          |
| Tilikauden aikana saadut osingot   | -72          |
| <b>Kirjanpitoarvo 31.12.</b>       | <b>2 795</b> |

| Osakkuusyritykset 31.12.2008 | Varat         | Velat         | Liikevoitto  | Tilikauden voitto |
|------------------------------|---------------|---------------|--------------|-------------------|
| Oy Samlink Ab, Helsinki      | 16 957        | 9 048         | 1 889        | 1 205             |
| Unicus Oy, Helsinki          | 350           | 287           | -291         | -287              |
| ACH Finland Oyj, Espoo       | 2 836         | 44            | -281         | -209              |
| Muut osakkuusyritykset       | 16 374        | 11 268        | -3           | -2                |
| <b>Yhteensä</b>              | <b>36 517</b> | <b>20 647</b> | <b>1 314</b> | <b>707</b>        |

## Liite 30. Muut varat yhteensä

|                                                           |               |
|-----------------------------------------------------------|---------------|
|                                                           | <b>2008</b>   |
| Pankkitoiminnan siirtosaamiset ja maksetut ennakot        | 66 567        |
| Henkivakuutustoiminnan siirtosaamiset ja maksetut ennakot | 12 150        |
| Siirtosaamiset ja maksetut ennakot yhteensä               | 78 716        |
| Maksujenvälityssaamiset                                   | 161           |
| Muut                                                      | 1 347         |
| Saamiset ensivakuutuksesta                                | 196           |
| Saamiset jälleenvakuutuksesta                             | 65            |
| Muut saamiset                                             | 4 164         |
| Muut varat                                                | 5 934         |
| <b>Yhteensä</b>                                           | <b>84 651</b> |

## Liite 31. Laskennalliset verot

|                                                        |               |
|--------------------------------------------------------|---------------|
| <b>Laskennalliset verovelat/saamiset, netto</b>        | <b>2008</b>   |
| Laskennalliset verovelat/saamiset, netto 1.1.          | 45 766        |
| Yrityssostot                                           | -348          |
| Tuloslaskelman kautta kirjattu kauden muutos           | -11 594       |
| Myytavissä olevat rahoitusvarat:                       |               |
| - Arvostus omaan pääoman käypään arvoon                | -24 293       |
| - Tuloslaskelmaan siirretty määrä                      | 8 922         |
| Rahavirran suojaukset:                                 |               |
| - Arvostus omaan pääoman käypään arvoon                | 4 670         |
| <b>Laskennalliset verovelat/saamiset, netto 31.12.</b> | <b>23 122</b> |

|                                 |               |
|---------------------------------|---------------|
| <b>Laskennalliset verovelat</b> |               |
| Tilinpäätössirot                | 33 602        |
| Myytavissä olevat rahoitusvarat | 5             |
| Rahavirran suojaukset           | 3 785         |
| Ryhmäkohtaiset arvonalentumiset | 572           |
| <b>Yhteensä</b>                 | <b>37 964</b> |

|                                    |               |
|------------------------------------|---------------|
| <b>Laskennalliset verosaamiset</b> |               |
| Myytavissä olevat rahoitusvarat    | 11 559        |
| Ryhmäkohtaiset arvonalentumiset    | 2 505         |
| Negatiivinen vuoden tulos          | 466           |
| Muut                               | 312           |
| <b>Yhteensä</b>                    | <b>14 842</b> |

|                                                                         |               |
|-------------------------------------------------------------------------|---------------|
| <b>Erittely tulosvaikutteisesti kirjatusta muutoksesta tilikaudella</b> |               |
| Tilinpäätössirot                                                        | -3 900        |
| Sijoituskiinteistöjen arvonalentumiset                                  | -109          |
| Rahoitusvarojen alaskirjaus                                             | 7 913         |
| Rahoitusvarojen realisointi                                             | 7 393         |
| Rahavirran suojaukset                                                   | 664           |
| Ryhmäkohtaiset arvonalentumiset                                         | -1 057        |
| Negatiivinen vuoden tulos                                               | 466           |
| Henkivakuutustoiminnan tasausvastuut                                    | -70           |
| Muut                                                                    | 294           |
| <b>Yhteensä</b>                                                         | <b>11 594</b> |

## Liite 32. Rahoitusvarojen maturiteettijakauma tase-erittäin

|                                            |                  |                |                   |
|--------------------------------------------|------------------|----------------|-------------------|
| <b>31.12.2008</b>                          | <b>alle 3 kk</b> | <b>3–12 kk</b> | <b>1–5 vuotta</b> |
| Käteiset varat                             | 506 308          | -              | -                 |
| Tuloksen kautta arvostettava rahoitusvarat | 4 547            | 2 606          | 7 846             |
| Myytavissä olevat rahoitusvarat            | 284 385          | 466 484        | 1 600 839         |
| Lainat ja muut saamiset                    | 455 882          | 347 029        | 1 341 342         |
| Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset     | -                | 8 004          | 11 168            |
| <b>Yhteensä</b>                            | <b>1 251 121</b> | <b>824 122</b> | <b>2 961 195</b>  |

| <b>31.12.2008</b>                          | <b>5–10 vuotta</b> | <b>yli 10 vuotta</b> | <b>Yhteensä</b>  |
|--------------------------------------------|--------------------|----------------------|------------------|
| Käteiset varat                             | -                  | -                    | 506 308          |
| Tuloksen kautta arvostettava rahoitusvarat | 4 494              |                      | 19 492           |
| Myytavissä olevat rahoitusvarat            | 358 965            | 309 257              | 3 019 930        |
| Lainat ja muut saamiset                    | 1 159 316          | 2 228 612            | 5 532 181        |
| Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset     | 16 712             |                      | 35 885           |
| <b>Yhteensä</b>                            | <b>1 539 487</b>   | <b>2 537 869</b>     | <b>9 113 795</b> |

### Liite 33. Rahoitusvarojen käyvät arvot

|                                            | <b>2008</b>           |                   |
|--------------------------------------------|-----------------------|-------------------|
|                                            | <b>Kirjanpitoarvo</b> | <b>Käypä arvo</b> |
| Käteiset varat                             | 506 308               | 506 308           |
| Tuloksen kautta arvostettava rahoitusvarat | 19 492                | 19 492            |
| Myytavissä olevat rahoitusvarat            | 3 019 930             | 3 019 930         |
| Lainat ja muut saamiset                    | 5 532 181             | 5 563 363         |
| Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset     | 35 885                | 32 800            |
| Johdannaisopimukset                        | 137 014               | 137 014           |
| <b>Yhteensä</b>                            | <b>9 250 809</b>      | <b>9 278 907</b>  |

Taulukossa esitetään rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot kirjanpitoarvot tase-erittäin.

Tiedot esitetään myös niistä rahoitusvaroista ja -veloista, jotka kirjataan käypään arvoon.

Käypien arvojen arviointiperiaatteet esitetään tilinpäätösperiaatteissa.

Sijoitusvarojen käyvät arvot määritetään käyttämällä toimivilla markkinoilla noteerattuja markkinahintoja.

Jos noteerattuja markkinahintoja ei ole saatavilla, arvo määritetään diskontattujen kassavirtojen perusteella. Diskonttokorko saadaan markkinoilta saatavalta korkokäyrältä. Pääomarahastot arvostetaan hankintameno, jos ei ole objektiivista näyttöä niiden arvonalentumisesta.

Rahoitusjohdannaisten käypä arvo määritellään käyttäen toimivilla markkinoilla noteerattuja markkinahintoja.

Lainojen ja muiden vastaavien rahoitusinstrumenttien, joilla ei ole hintanoteerausta toimivilla markkinoilla, käypä arvo määritellään diskontattujen kassavirtojen perusteella markkinanoteerauksien avulla. Diskonttaustekijä ottaa lisäksi huomioon luottoriskin.

Kirjanpitoarvoa käytetään vaadittaessa maksettavien saamisten ja velkojen sekä lyhytaikaisten saamisten ja velkojen (alle 12 kk seuraavaan koron-tarkistukseen) käypänä arvona.

Käyvät arvot ovat ns. puhtaita käypiä arvoja eli ilman siirtyvien korkojen osuutta.

### Liite 34. Talletukset

|                                                                  | <b>2008</b>      |
|------------------------------------------------------------------|------------------|
| Vaadittaessa maksettavat velat luottolaitoksilta                 | 1 122 648        |
| Muut kuin vaadittaessa maksettavat talletukset luottolaitoksilta | 794 358          |
| Velat luottolaitoksille                                          | 1 917 006        |
| Vaadittaessa maksettavat talletukset                             | 1 730 388        |
| Muut kuin vaadittaessa maksettavat talletukset                   | 1 368 569        |
| Velat yleisölle ja julkisyhteisöille                             | 3 098 958        |
| <b>Yhteensä</b>                                                  | <b>5 015 964</b> |

## Liite 35. Liikkeeseen lasketut velkakirjat

|                                                      | 2008                |                          |                   |
|------------------------------------------------------|---------------------|--------------------------|-------------------|
|                                                      | Kirjanpito-<br>arvo | Nimellis-<br>arvo        |                   |
| Sijoitustodistukset                                  | 262 239             | 264 960                  |                   |
| Joukkovelkakirjalainat                               | 1 856 494           | 1 861 599                |                   |
| <b>Yhteensä</b>                                      | <b>2 118 733</b>    | <b>2 126 559</b>         |                   |
|                                                      | <b>alle 3 kk</b>    | <b>3–12 kk</b>           | <b>1–5 vuotta</b> |
| Kiinteäkorkoiset sijoitustodistukset                 | 171 130             | 93 830                   | -                 |
| Aktia Hypoteekkipankin EMTCN-ohjelma, kiinteä korko  | -                   | 250 000                  | 500 000           |
| Aktia Hypoteekkipankin EMTCN-ohjelma, vaihtuva korko | -                   | -                        | 500 000           |
| <b>Yhteensä</b>                                      | <b>171 130</b>      | <b>343 830</b>           | <b>1 000 000</b>  |
|                                                      | <b>5–10 vuotta</b>  | <b>yli 10<br/>vuotta</b> | <b>Yhteensä</b>   |
| Kiinteäkorkoiset sijoitustodistukset                 | -                   | -                        | 264 960           |
| Aktia Hypoteekkipankin EMTCN-ohjelma, kiinteä korko  | -                   | -                        | 750 000           |
| Aktia Hypoteekkipankin EMTCN-ohjelma, vaihtuva korko | 250 000             | -                        | 750 000           |
| <b>Yhteensä</b>                                      | <b>250 000</b>      | <b>0</b>                 | <b>1 764 960</b>  |

Muut joukkovelkakirjalainat kuuluvat samaan ohjelmaan kuin lainat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla lainoilla. Katso liite 36.

## Liite 36. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

|                                                      | 2008           |
|------------------------------------------------------|----------------|
| Pääomalainat                                         | 2 100          |
| Debentuurit                                          | 199 708        |
| Lainat ilman eräpäivää                               | 45 000         |
| <b>Yhteensä</b>                                      | <b>246 808</b> |
| Nimellisarvo                                         | 246 783        |
| Ylempiin toissijaisiin omiin varoihin luettava määrä | 45 000         |
| Alempiin toissijaisiin omiin varoihin luettava määrä | 163 029        |

Pankilla on joukkovelkakirjaohjelma, jonka hallitus päivittää ja hyväksyy vuosittain. Ohjelman laajuus on tällä hetkellä 500 miljoonaa euroa. Ohjelman puitteissa lasketaan liikkeeseen muita joukkovelkakirjalainoja (sisältyvät liitteeseen 39) ja debentuurilainoja. Debentuurit lasketaan liikkeeseen kiinteään korkoon 5 vuoden maturiteetilla.

Vakuutustoiminta otti vuonna 2002 yhteensä 13 300 000 euron pääomalainan. Lainaa on lyhennetty 9,1 miljoonaa euroa vuonna 2005 ja 2,1 miljoonaa euroa 2007. Jäljellä olevan pääomalainan saldo oli 2,1 miljoonaa euroa vuoden 2008 lopussa. Jäljellä olevan pääomalainan lainantaja on Eschnerska Frilasarettet -säätiö. Yhtiö on irtisanonut pääomalainan 30.9.2006. Irtisanomisaika on 5 vuotta.

Konserni on vuonna 2008 laskenut liikkeeseen eräpäivättömän lainan (Upper Tier 2).

Mikään yksittäinen debentuurilaina ei ylitä 10 %:a kaikista veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla.

## Liite 37. Muut velat luottolaitoksille

|                              | 2008           |
|------------------------------|----------------|
| Muut velat talletuspankeille | 88 615         |
| Muut velat luottolaitoksille | 413 522        |
| <b>Yhteensä</b>              | <b>502 138</b> |

Muut velat talletuspankeille sisältävät vaihtuvakorkoisen velan ruotsalaiselle vientiluotolle 25 (35) miljoonaa euroa ja kiinteäkorkoisen velan eurooppalaiselle investointipankille 25 (19) miljoonaa euroa.

Muut velat luottolaitoksille ovat jälleenmyyntisopimuksia.

## Liite 38. Muut velat yleisölle ja julkisyhteisöille

|                                               | 2008           |
|-----------------------------------------------|----------------|
| Vaadittaessa maksettavat muut velat           | 245            |
| Muut kuin vaadittaessa maksettavat muut velat | 262 516        |
| <b>Yhteensä</b>                               | <b>262 761</b> |

## Liite 39. Vastuuvelka

### Vakuutus sopimukset

|                                                           |                |
|-----------------------------------------------------------|----------------|
| <b>Vastuuvelka korkosidonnaisille vakuutuksille</b>       | <b>2008</b>    |
| Vastuuvelka 1.1.                                          | 654 316        |
| Vakuutusmaksutulo                                         | 48 271         |
| Maksetut korvaukset                                       | -63 880        |
| Säästön siirto laskuperustekorkosidonnaiseen vakuutukseen | 1 651          |
| Hyvitetty korko säästöihin                                | 17 523         |
| Asiakashyvitykset säästöihin                              | 1 005          |
| Koronlasku ja asiakashyvitysvaraus                        | -20 948        |
| Kuormitus                                                 | -9 795         |
| Muut erät                                                 | -551           |
| <b>Vastuuvelka 31.12.</b>                                 | <b>627 592</b> |

|                                                           |                |
|-----------------------------------------------------------|----------------|
| <b>Vastuuvelka rahastovakuutuksille</b>                   |                |
| Vastuuvelka 1.1.                                          | 200 527        |
| Vakuutusmaksutulo                                         | 42 766         |
| Maksetut korvaukset                                       | -22 822        |
| Säästön siirto laskuperustekorkosidonnaiseen vakuutukseen | 1 651          |
| Kuormitus                                                 | -2 627         |
| Arvonnousu ja muut erät                                   | -66 609        |
| <b>Vastuuvelka 31.12.</b>                                 | <b>149 583</b> |

### Vastuuvelan muutos vakuutuslajeittain

| 31.12.2008                                          | 1.1.2008                 | Maksutulo                      | Korvaukset     | Kuormitus-<br>tulo |
|-----------------------------------------------------|--------------------------|--------------------------------|----------------|--------------------|
| <b>Vastuuvelka korkosidonnaisille vakuutuksille</b> |                          |                                |                |                    |
| Säästövakuutus                                      | 169 608                  | 8 783                          | -29 539        | -1 212             |
| Yksilöllinen eläkevakuutus                          | 386 396                  | 15 907                         | -18 556        | -1 751             |
| Ryhmäeläkevakuutus                                  | 50 455                   | 4 067                          | -2 495         | -345               |
| Riskivakuutus                                       | 47 858                   | 19 514                         | -13 290        | -6 487             |
| <b>Yhteensä</b>                                     | <b>654 316</b>           | <b>48 271</b>                  | <b>-63 880</b> | <b>-9 795</b>      |
|                                                     | <b>Takuu-<br/>tuotot</b> | <b>Asiakas-<br/>hyvitykset</b> | <b>Muut</b>    | <b>31.12.2008</b>  |
| Säästövakuutus                                      | 4 500                    | 65                             | 1 307          | 153 512            |
| Yksilöllinen eläkevakuutus                          | -3 975                   | -                              | 2 080          | 380 101            |
| Ryhmäeläkevakuutus                                  | -4 960                   | -                              | 448            | 47 169             |
| Riskivakuutus                                       | 1 771                    | 180                            | -2 735         | 46 810             |
| <b>Yhteensä</b>                                     | <b>-2 665</b>            | <b>245</b>                     | <b>1 100</b>   | <b>627 592</b>     |

**Keskimääräinen laskuperustekorko**

|                            |              |
|----------------------------|--------------|
| Säästövakuutus             | 3,1 %        |
| Yksilöllinen eläkevakuutus | 3,2 %        |
| Ryhmäeläkevakuutus         | 3,4 %        |
| Riskivakuutus              | 3,3 %        |
| <b>Yhteensä</b>            | <b>3,2 %</b> |

**Vastuuvetka rahastovakuutuksille**

|                            | <b>1.1.2008</b> | <b>Maksutulo</b> | <b>Korvaukset</b> |
|----------------------------|-----------------|------------------|-------------------|
| Säästövakuutus             | 144 922         | 32 524           | -22 535           |
| Yksilöllinen eläkevakuutus | 55 241          | 9 763            | -286              |
| Ryhmäeläkevakuutus         | 363             | 479              | -                 |
| <b>Yhteensä</b>            | <b>200 527</b>  | <b>42 766</b>    | <b>-22 822</b>    |

**Vastuuvetka rahastovakuutuksille**

|                            | <b>Kuormitus-<br/>tulo</b> | <b>Muut</b>    | <b>31.12.2008</b> |
|----------------------------|----------------------------|----------------|-------------------|
| Säästövakuutus             | -1 684                     | -42 126        | 111 101           |
| Yksilöllinen eläkevakuutus | -917                       | -25 748        | 38 052            |
| Ryhmäeläkevakuutus         | -28                        | -384           | 430               |
| <b>Yhteensä</b>            | <b>-2 629</b>              | <b>-68 258</b> | <b>149 583</b>    |

|                                              | <b>1.1.2008</b> | <b>Vuoden<br/>muutos</b> | <b>31.12.2008</b> |
|----------------------------------------------|-----------------|--------------------------|-------------------|
| Vastuuvetka korkosidonnaisille vakuutuksille | 654 316         | -26 724                  | 627 592           |
| Vastuuvetka rahastovakuutuksille             | 200 527         | -50 943                  | 149 583           |
| <b>Yhteensä</b>                              | <b>854 843</b>  | <b>-77 667</b>           | <b>777 176</b>    |

**Liite 40. Varaukset**

|                         |             |
|-------------------------|-------------|
|                         | <b>2008</b> |
| Varaukset 1.1.          | 0           |
| Tuloutetut varaukset    | 24          |
| <b>Varaukset 31.12.</b> | <b>24</b>   |

Yllä mainitut henkilöstökuluja koskevat poistot liittyvät sopimuksiin vuodelta 2007. Kulujen odotetaan tulevan maksuun vuonna 2009.

**Liite 41. Muut velat yhteensä**

|                                                      |                |
|------------------------------------------------------|----------------|
|                                                      | <b>2008</b>    |
| Korkovelat talletuksista                             | 18 395         |
| Muut korojen siirtovelat ja korojen maksetut ennakot | 48 270         |
| Saadut korkoennakot                                  | 30             |
| Siirtyvät korkovelat ja saadut korkoennakot          | 66 695         |
| Muut siirtovelat ja maksetut ennakot                 | 12 668         |
| <b>Siirtovelat ja saadut ennakot</b>                 | <b>79 363</b>  |
| Maksujenvälitysvelat                                 | 79 550         |
| Pankkitoiminnan muut velat                           | 4 975          |
| Henkivakuutustoiminnan muut velat                    | 2 806          |
| <b>Muut velat</b>                                    | <b>87 332</b>  |
| <b>Muut velat yhteensä</b>                           | <b>166 695</b> |

## Liite 42. Velkojen maturiteetijakauma tase-erittäin

| <b>31.12.2008</b>                                        | <b>alle 3 kk</b> | <b>3–12 kk</b>   | <b>1–5 vuotta</b> |
|----------------------------------------------------------|------------------|------------------|-------------------|
| Talletukset                                              | 4 177 380        | 831 914          | 6 669             |
| Liikkeeseen lasketut velkakirjat                         | 206 953          | 347 230          | 1 259 850         |
| Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla | 17 244           | 7 417            | 212 647           |
| Muut velat luottolaitoksilta                             | 362 138          | -                | 94 500            |
| Muut velat yleisölle ja julkisyhteisöille                | 206 945          | 49 540           | -                 |
| <b>Yhteensä</b>                                          | <b>4 970 660</b> | <b>1 236 101</b> | <b>1 573 666</b>  |

| <b>31.12.2008</b>                                        | <b>5–10 vuotta</b> | <b>yli 10 vuotta</b> | <b>Yhteensä</b>  |
|----------------------------------------------------------|--------------------|----------------------|------------------|
| Talletukset                                              | -                  | -                    | 5 015 964        |
| Liikkeeseen lasketut velkakirjat                         | 304 700            | -                    | 2 118 733        |
| Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla | 9 500              | -                    | 246 808          |
| Muut velat luottolaitoksilta                             | 45 500             | -                    | 502 138          |
| Muut velat yleisölle ja julkisyhteisöille                | -                  | 6 276                | 262 761          |
| <b>Yhteensä</b>                                          | <b>359 700</b>     | <b>6 276</b>         | <b>8 146 403</b> |

## Liite 43. Rahoitusvelkojen käyvät arvot

|                                                          | <b>Kirjanpito-<br/>arvo</b> | <b>Käypä arvo</b> |
|----------------------------------------------------------|-----------------------------|-------------------|
| <b>2008</b>                                              |                             |                   |
| Talletukset                                              | 5 015 964                   | 5 016 097         |
| Liikkeeseen lasketut velkakirjat                         | 2 118 733                   | 2 118 733         |
| Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla | 246 808                     | 254 757           |
| Muut velat luottolaitoksilta                             | 502 138                     | 504 603           |
| Muut velat yleisölle ja julkisyhteisöille                | 262 761                     | 262 761           |
| Johdannaissopimukset                                     | 84 725                      | 84 725            |
| <b>Yhteensä</b>                                          | <b>8 231 128</b>            | <b>8 241 676</b>  |

Käypä arvo määritellään liitteessä 33.

## Liite 44. Käyvän arvon rahasto

|                                                                       | <b>2008</b> |
|-----------------------------------------------------------------------|-------------|
| Käyvän arvon rahasto 1.1.                                             | -4 278      |
| Siirto Aktia Oyj:stä                                                  | -892        |
| Voitto/tappio käypään arvoon arvostamisesta, osakkeet ja osuudet      | -42 223     |
| Voitto/tappio käypään arvoon arvostamisesta, rahoitusarvopaperit      | -50 676     |
| Laskennalliset verot voitosta/tappiosta käypään arvoon arvostamisesta | 24 293      |
| Tuloslaskelmaan siirretty määrä, osakkeet ja osuudet, sisältyvät:     |             |
| Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot                        | 33 160      |
| Laskennalliset verot                                                  | -8 622      |
| Tuloslaskelmaan siirretty määrä, rahoitusarvopaperit, sisältyvät:     |             |
| Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot                        | 1 154       |
| Laskennalliset verot                                                  | -300        |

|                                                                                         |         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|---------|
| Voitto/tappio arvoon arvostamisesta, rahavirtaa suojaavat johdannaissopimukset          | 18 339  |
| Laskennalliset verot voitosta/tappiosta käypään arvoon arvostamisesta                   | -4 768  |
| Tuloslaskelmaan siirretty määrä, rahavirtaa suojaavat johdannaissopimukset, sisältyvät: |         |
| Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot                                       | -379    |
| Laskennalliset verot                                                                    | 98      |
| Käyvän arvon rahasto 31.12.                                                             | -35 093 |

Käyvän arvon rahasto sisältää myytävissä olevien rahoitusvarojen ja kassavirtaa suojaavien rahoitusjohdannaisten käyvän arvon muutoksen verojen jälkeen.

## Liite 45. Voitonjakokelpoiset varat

|                                                                                                        | 2008           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| <b>Jakokelvottomat vapaan oman pääoman varat</b>                                                       |                |
| Osuus tilinpäätössiirtojen kertymästä, joka on kirjattu konsernin edellisten tilikausien voittoon 1.1. | 0              |
| Osuus tilinpäätössiirtojen kertymästä, joka on kirjattu konsernin tilikauden voittoon                  | -              |
| <b>Yhteensä</b>                                                                                        | <b>0</b>       |
| <b>Vapaaseen omaan pääoman kuuluvat voitonjakokelpoiset varat</b>                                      |                |
| Edellisten tilikausien voitto 1.1.                                                                     | 34 229         |
| Muut muutokset edellisten tilikausien voittoon                                                         | 84 918         |
| Tilikauden voitto josta Aktia Oyj:n osakkeenomistajien osuus                                           | -16 383        |
| Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto                                                                 | 44 558         |
| <b>Yhteensä</b>                                                                                        | <b>147 322</b> |
| <b>Vapaa omaa pääoma yhteensä</b>                                                                      |                |
| Edellisten tilikausien voitto 1.1.                                                                     | 34 229         |
| Muut muutokset edellisten tilikausien voittoon                                                         | 84 918         |
| Tilikauden voitto josta Aktia Oyj:n osakkeenomistajien osuus                                           | -16 383        |
| Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto                                                                 | 44 558         |
| <b>Yhteensä</b>                                                                                        | <b>147 322</b> |
|                                                                                                        | (1 000 euroa)  |

## Not 46. Johdannaiset

### Johdannaissopimukset, kirjanpitoarvo

|                           | 2008<br>Varat  | 2008<br>Velat |
|---------------------------|----------------|---------------|
| Korkojohdannaiset         | 38 135         | 11 762        |
| Käypää arvoa suojaavat    | 38 135         | 11 762        |
| Korkojohdannaiset         | 25 406         | 1 186         |
| Rahavirtaa suojaavat      | 25 406         | 1 186         |
| Korkojohdannaiset         | 66 985         | 65 599        |
| Valuuttajohdannaiset      | 4 072          | 4 607         |
| Osakejohdannaiset         | 1 772          | 927           |
| Muut johdannaiset         | 644            | 644           |
| Muut johdannaissopimukset | 73 473         | 71 777        |
| <b>Yhteensä</b>           | <b>137 014</b> | <b>84 725</b> |

Rahavirtasuojauksista tulevasta rahavirrasta odotetaan vuonna 2009 noin 5–6 miljoonaa euroa, vuonna 2010 noin 6–7 miljoonaa euroa ja loput vuosina 2011–2014.



Johdannaissopimusten nimellisarvot ja käyvät arvot

31.12.2008

Suojaavat johdannaiset

|                       | Nimellisar-<br>vot/jäljellä<br>oleva juok-<br>suaika |                |                |                  | Käyvät<br>arvot<br>Varat | Velat          |
|-----------------------|------------------------------------------------------|----------------|----------------|------------------|--------------------------|----------------|
|                       | Alle 1 vuosi                                         | 1–5 vuotta     | Yli 5 vuotta   | Yhteensä         |                          |                |
| Käyvän arvon suojaus  |                                                      |                |                |                  |                          |                |
| Koronvaihtosopimukset | 470 000                                              | 899 500        | 219 000        | 1 588 500        | 38 135                   | -11 762        |
| Korko-optiot          | -                                                    | -              | -              | -                | -                        | -              |
| <b>Yhteensä</b>       | <b>470 000</b>                                       | <b>899 500</b> | <b>219 000</b> | <b>1 588 500</b> | <b>38 135</b>            | <b>-11 762</b> |

Kassavirran suojaus

|                 |          |                |                |                |               |               |
|-----------------|----------|----------------|----------------|----------------|---------------|---------------|
| Korko-optiot    | -        | 170 000        | 790 000        | 960 000        | 25 406        | -1 186        |
| Ostetut         | -        | 170 000        | 550 000        | 720 000        | 25 406        | -             |
| Asetetut        | -        | -              | 240 000        | 240 000        | -             | -1 186        |
| <b>Yhteensä</b> | <b>0</b> | <b>170 000</b> | <b>790 000</b> | <b>960 000</b> | <b>25 406</b> | <b>-1 186</b> |

Korkojohdannaiset yhteensä

**470 000    1 069 500    1 009 000    2 548 500    63 541    -12 948**

Suojaavat johdannaiset yhteensä

**470 000    1 069 500    1 009 000    2 548 500    63 541    -12 948**

Muut johdannaissopimukset

|                                   |                |                  |                  |                  |               |                |
|-----------------------------------|----------------|------------------|------------------|------------------|---------------|----------------|
| Koronvaihtosopimukset             | 336 000        | 1 679 400        | 255 300          | 2 270 700        | 37 719        | -36 859        |
| Korko-optiot                      | 9 200          | 2 715 000        | 1 667 342        | 4 391 542        | 29 266        | -28 740        |
| Ostetut                           | 4 600          | 1 357 500        | 953 671          | 2 315 771        | 24 993        | -4 273         |
| Asetetut                          | 4 600          | 1 357 500        | 713 671          | 2 075 771        | 4 273         | -24 467        |
| <b>Korkojohdannaiset yhteensä</b> | <b>345 200</b> | <b>4 394 400</b> | <b>1 922 642</b> | <b>6 662 242</b> | <b>66 985</b> | <b>-65 599</b> |

|                   |         |   |   |         |       |        |
|-------------------|---------|---|---|---------|-------|--------|
| Valuuttatermiinit | 255 932 | - | - | 255 932 | 4 072 | -4 607 |
|-------------------|---------|---|---|---------|-------|--------|

Valuuttajohdannaiset yhteensä

**255 932    0    0    255 932    4 072    -4 607**

|              |        |        |        |         |       |      |
|--------------|--------|--------|--------|---------|-------|------|
| Osake-optiot | 92 678 | 52 804 | 47 300 | 192 782 | 1 772 | -927 |
| Ostetut      | 75 089 | 26 402 | 23 650 | 125 141 | 1 772 | -    |
| Asetetut     | 17 589 | 26 402 | 23 650 | 67 641  | -     | -927 |

Osakejohdannaiset yhteensä

**92 678    52 804    47 300    192 782    1 772    -927**

|                 |   |       |   |       |     |      |
|-----------------|---|-------|---|-------|-----|------|
| Optiosopimukset | - | 8 608 | - | 8 608 | 644 | -644 |
| Ostetut         | - | 4304  | - | 4 304 | 644 | -    |
| Asetetut        | - | 4304  | - | 4 304 | -   | -644 |

Muut johdannaissopimukset

**0    8 608    0    8 608    644    -644**

Muut johdannaissopimukset  
yhteensä

**693 810    4 455 812    1 969 942    7 119 564    73 473    -71 777**

Johdannaissopimukset yhteensä

**1 163 810    5 525 312    2 978 942    9 668 064    137 014    -84 725**

# Konsernin vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

44

(1 000 euroa)

## Liite 47. Annetut ja saadut vakuudet

### Annetut vakuudet

| Omasta velasta 31.12.2008                         | Vakuuslaji        | Velan<br>nimellis-<br>arvo | Vakuuden<br>arvo |
|---------------------------------------------------|-------------------|----------------------------|------------------|
| Velat luottolaitoksille                           | Saamistodistukset | 1 058 409                  | 1 056 254        |
| Takaisinososopimusten yhteydessä annetut vakuudet | Saamistodistukset | 362 138                    | 362 138          |
| Panttaussopimusten yhteydessä annetut vakuudet    | Käteiset varat    | 8 500                      | 8 500            |
| <b>Yhteensä</b>                                   |                   | <b>1 429 047</b>           | <b>1 426 892</b> |

### Muiden velasta

Pankki ei ole asettanut vakuuksia muiden velasta.

Velkoihin luottolaitoksille sisältyy Suomen Pankin ja Euroopan Investointipankin vakuuksia. Takaisinososopimuksiin sovelletaan vakioituja GMRA-ehtoja (Global Master Repurchase Agreement).

## Liite 48. Taseen ulkopuoliset sitoumukset eriteltyinä

|                                            |                |
|--------------------------------------------|----------------|
|                                            | <b>2008</b>    |
| Takaukset                                  | 54 843         |
| Muut kolmannen hyväksi annetut sitoumukset | 7 450          |
| Käyttämättömät luottojärjestelyt           | 459 127        |
| Muut peruuttamattomat sitoumukset          | 12 050         |
| <b>Yhteensä</b>                            | <b>533 471</b> |

Vuokrasitoumukset eivät kuulu taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin.

Johdannaisten luottovasta-arvoa ei 31.12.2008 alkaen kirjata taseen ulkopuolisiin eriin, vaan niiden markkina-arvo sisältyy taseeseen.

| 31.12.2008                                 | alle 3 kk     | 3–12 kk        | 1–5 vuotta    |
|--------------------------------------------|---------------|----------------|---------------|
| Takaukset                                  | 9 398         | 12 308         | 13 821        |
| Muut kolmannen hyväksi annetut sitoumukset | 121           | 67             | 3 630         |
| Käyttämättömät luottojärjestelyt           | 63 192        | 272 025        | 22 851        |
| Muut peruuttamattomat sitoumukset          | -             | 10             | 583           |
| <b>Yhteensä</b>                            | <b>72 710</b> | <b>284 410</b> | <b>40 885</b> |

| 31.12.2008                                 | 5–10 vuotta   | yli 10<br>vuotta | Yhteensä       |
|--------------------------------------------|---------------|------------------|----------------|
| Takaukset                                  | 17 184        | 2 133            | 54 843         |
| Muut kolmannen hyväksi annetut sitoumukset | 3 632         | -                | 7 450          |
| Käyttämättömät luottojärjestelyt           | 2             | 101 058          | 459 127        |
| Muut peruuttamattomat sitoumukset          | 11 457        | -                | 12 050         |
| <b>Yhteensä</b>                            | <b>32 275</b> | <b>103 191</b>   | <b>533 471</b> |

## Liite 49. Vuokravastuut

|                 | 2008          |
|-----------------|---------------|
| Alle 1 vuosi    | 7 910         |
| 1-5 vuotta      | 27 511        |
| Yli 5 vuotta    | 24 847        |
| <b>Yhteensä</b> | <b>60 268</b> |

Vuokrasitoumuksiin lasketaan määräaikaiset vuokrasopimukset, joita ei voi lopettaa ilman vuokranantajan hyväksyntää tai merkittävän lisämaksun maksamista. Sisäisiä vuokrasitoumuksia ei huomioida. Vuokrasopimukset koskevat pääasiassa toimitiloja (lähinnä pankkikonttoreita) ja vuokrataso on yleensä sidottu elinkustannusindeksiin. Pääasiassa sopimukset ovat voimassa toistaiseksi.

## Konsernin henkilöstöä sekä toimi- ja valvontaelinten jäseniä koskevat liitetiedot

### Liite 50. Henkilöstön määrä 31.12.

|                                                   | 2008         |
|---------------------------------------------------|--------------|
| Kokopäiväiset                                     | 865          |
| Osa-aikaiset                                      | 99           |
| Määräaikaiset                                     | 126          |
| <b>Yhteensä</b>                                   | <b>1 090</b> |
| Henkilöstön määrä kokonaisresursseiksi muutettuna | 966          |
| Kokonaisresurssien määrä keskimäärin              | 925          |

**Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhtiöt (osuus yli 50 %)**

|                                                                        | <b>2008<br/>Osuus<br/>kaikista<br/>osakkeista</b> | <b>2008<br/>Kirjan-<br/>pitoarvo</b> |
|------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|--------------------------------------|
| Rahoitustoiminta                                                       |                                                   |                                      |
| Aktia Pankki Oyj, Helsinki                                             | 100,0                                             | 207 558                              |
| Aktia Hypoteekkipankki Oyj, Helsinki                                   | 53,7                                              | 25 080                               |
| Aktia Kortti & Rahoitus Oy, Helsinki                                   | 82,0                                              | 26                                   |
| Aktia Yritysrahoitus Oy, Helsinki                                      | 80,0                                              | 240                                  |
| Hsp-Rahoitus Oy (lepäävä), Helsinki                                    | 100,0                                             | 589                                  |
| Sijoitusrahastotoiminta                                                |                                                   |                                      |
| Aktia Rahastoyhtiö Oy, Helsinki                                        | 100,0                                             | 2 507                                |
| Aktia Fund Management S A (lepäävä), Luxemburg                         |                                                   |                                      |
| Sijoituspalveluyritykset                                               |                                                   |                                      |
| Aktia Asset Management Oy Ab, Helsinki                                 | 81,0                                              | 347                                  |
| Kiinteistönvälitystoiminta                                             |                                                   |                                      |
| Aktia Kiinteistönvälitys Helsinki-Espoo Oy, Helsinki                   | 80,0                                              | 80                                   |
| Aktia Kiinteistönvälitys ISKL Oy, Kirkkonummi                          | 90,0                                              | 72                                   |
| Aktia Kiinteistönvälitys Pietarsaari Oy, Pietarsaari                   | 80,0                                              | 80                                   |
| Aktia Kiinteistönvälitys Kokkolanseutu Oy, Kokkola                     | 100,0                                             | 100                                  |
| Aktia Kiinteistönvälitys Keski-Uusimaa - Vantaa Oy, Vantaa             | 100,0                                             | 80                                   |
| Aktia Kiinteistönvälitys Parainen-Turunmaa Oy, Parainen (fuusioitunut) |                                                   |                                      |
| Aktia Kiinteistönvälitys Raasepori Oy, Tammisaari                      | 100,0                                             | 73                                   |
| Aktia Kiinteistönvälitys Sipoo Oy, Helsinki                            | 60,0                                              | 71                                   |
| Aktia Kiinteistönvälitys Tampere Oy, Tampere                           | 87,3                                              | 227                                  |
| Aktia Kiinteistönvälitys Vaasa Oy, Vaasa                               | 80,0                                              | 517                                  |
| Aktia Kiinteistönvälitys Oulu Oy, Oulu                                 | 90,6                                              | 290                                  |
| Aktia Kiinteistönvälitys Turku Oy, Turku                               | 90,0                                              | 119                                  |
| Aktia Kiinteistönvälitys Itä-Uusimaa Oy, Porvoo                        | 80,0                                              | 80                                   |
| Magnus Nyman LKV Oy, Kemiö                                             | 51,0                                              | 155                                  |
| Vakuutustoiminta                                                       |                                                   |                                      |
| Henkivakuutusosakeyhtiö Veritas, Turku                                 | 100,0                                             | 58 286                               |
| Muut                                                                   |                                                   |                                      |
| Robur Invest Oy (lepäävä)                                              | 100,0                                             | 8                                    |
| Vas-Invest Oy, Helsinki                                                | 100,0                                             | 325                                  |
| Muut kiinteistöyhtiöt                                                  |                                                   | 254                                  |
| <b>Yhteensä</b>                                                        |                                                   | <b>297 164</b>                       |

**Liiketapahtumat konserniin kuuluvien yhtiöiden kanssa**

|                     | <b>1.1.2008</b> | <b>Lisäys /<br/>vähennys</b> | <b>31.12.2008</b> |
|---------------------|-----------------|------------------------------|-------------------|
| Luotot ja takaukset | 139 035         | 243 962                      | 382 997           |
| Talletukset         | 47 433          | 40 320                       | 87 753            |

**Omistus osakkuusyhtiössä (osuus 20-50 %)**

|                                                  | <b>2008<br/>Osuus<br/>kaikista<br/>osakkeista</b> | <b>2008<br/>Kirjanpito-<br/>arvo</b> |
|--------------------------------------------------|---------------------------------------------------|--------------------------------------|
| Tietojenkäsittely                                |                                                   |                                      |
| Oy Samlink Ab, Helsinki                          | 24,0                                              | 1 697                                |
| Pääomasijoitusyhtiö                              |                                                   |                                      |
| Unicus Oy, Helsinki                              | 33,3                                              | 100                                  |
| Muut                                             |                                                   |                                      |
| ACH Finland Oyj                                  | 25,8                                              | 775                                  |
| Investmentbolaget Torggatan 14 Oy, Maarianhamina | 33,3                                              | 376                                  |
| Järsö Invest Oy, Maarianhamina                   | 33,3                                              | 376                                  |
| Mike Alpha Oy, Maarianhamina                     | 33,3                                              | 1                                    |
| Mike Bravo Oy, Maarianhamina                     | 33,3                                              | 1                                    |
| Mike Charlie Oy, Maarianhamina                   | 33,3                                              | 1                                    |
| Mike Whiskey Oy, Maarianhamina                   | 33,3                                              | 160                                  |
| November Sierra Oy, Maarianhamina                | 33,3                                              | 1                                    |
| Tenala Buccaneers Oy, Maarianhamina              | 33,3                                              | 376                                  |
| Tenala Invest Oy, Maarianhamina                  | 33,3                                              | 376                                  |
| <b>Yhteensä</b>                                  |                                                   | <b>4 239</b>                         |

Toukokuussa 2008 tehdyn rahastosopimuksen mukaan Aktia siirsi osakeomistuksensa Mannerheimintie 14-, Silvertärnan- ja Mercator-kiinteistöyhtiöissä osakkeenluovutuksena kiinteistöpääomarahasto Forum Fastighets Ky:hyn. Osakkeenluovutus tehtiin 1.10.2008. Aktialle se merkitsi runsaan 6 miljoonan voittoa. Rahasto-osuus myytiin joulukuussa.

**Liiketapahtumat osakkuusyhtiöiden kanssa**

| <b>Tytäryritykset</b> | <b>1.1.2008</b> | <b>Lisäys /<br/>vähennys</b> | <b>31.12.2008</b> |
|-----------------------|-----------------|------------------------------|-------------------|
| Luotot ja takaukset   | 65              | -                            | 65                |
| Talletukset           | 1 001           | 110                          | 1 110             |

## Liite 52. Hallinnoitavat asiakasvarat

2008

Aktia Pankki Oyj tarjoaa yksityishenkilöille ja instituutioille täyden valtakirjan omaisuudenhoitoa. Asiakasvaroja ei välitetä luottolina toisille asiakkaille. Aktia Asset Management Oy Ab tarjoaa instituutioille täyden valtakirjan omaisuudenhoitoa.

### Hallinnoitavat asiakasvarat

|                                                                        |           |
|------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Täydellä valtakirjalla hallinnoitavat varat                            | 2 592 473 |
| Sijoitusneuvonnan puitteissa erillisin sopimuksin hallinnoitavat varat | 2 276 510 |

|                                    |                  |
|------------------------------------|------------------|
| <b>Varainhoidon varat yhteensä</b> | <b>4 868 983</b> |
|------------------------------------|------------------|

## Liite 53. Tapahtumia tilikauden päättymisen jälkeen

Aktia Vahinkovakuutuksen toimitusjohtaja Anders Nordman nimitettiin 1.1.2009 Aktia Oyj:n konsernin johtoryhmän jäseneksi vastuualueenaan Aktia Pankin Yrityspankki sekä Aktia Vahinkovakuutus.

Aktia Pankki Oyj suunnittelee siirtävänsä koko osakeomistuksensa Aktia Henkivakuutuksessa konsernin emoyhtiölle Aktia Oyj:lle vuoden 2009 aikana.

Kiinteistövälitysyhtiöissä ja vakuutusmyyntiorganisaatiossa on aloitettu tehostamisohjelma.

# Aktia Pankki Oyj – emoyhtiön tuloslaskelma

| (1 000 euroa)                                                                | Liite | 2008           |
|------------------------------------------------------------------------------|-------|----------------|
| Korkotuotot                                                                  | 102   | 79 830         |
| Korkokulut                                                                   | 102   | -57 055        |
| Korkokate                                                                    |       | 22 775         |
| Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista                                 | 103   | 9 951          |
| Palkkiotuotot                                                                | 104   | 8 537          |
| Palkkiokulut                                                                 | 104   | -1 257         |
| Palkkiotuotot netto                                                          |       | 7 280          |
| Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot                            | 105   | 436            |
| Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot                               | 106   | -44            |
| Sijoituskiinteistöjen nettotuotot                                            | 107   | 2 739          |
| Liiketoiminnan muut tuotot                                                   | 108   | 5 684          |
| Henkilöstökulut                                                              | 109   | -7 817         |
| Muut hallintokulut                                                           | 110   | -6 612         |
| Hallintokulut                                                                |       | -14 429        |
| Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä | 111   | -973           |
| Liiketoiminnan muut kulut                                                    | 112   | -4 118         |
| Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista                      | 113   | -265           |
| Arvonalentumistappiot muista rahoitusvaroista                                |       | -39 079        |
| <b>Liikevoitto</b>                                                           |       | <b>-10 044</b> |
| Tilinpäätössirrot                                                            |       | -15 000        |
| Verot                                                                        |       | -165           |
| <b>Tilikauden voitto</b>                                                     |       | <b>-25 210</b> |

# Aktia Pankki Oyj – emoyhtiön tase

50

| (1 000 euroa)                                                            | Liite | 2008             |
|--------------------------------------------------------------------------|-------|------------------|
| <b>Varat</b>                                                             |       |                  |
| Käteiset varat                                                           |       | 502 600          |
| Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset                   | 115   | 2 251 150        |
| Saamiset luottolaitoksilta                                               | 116   | 419 540          |
| Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä                                  | 117   | 3 354 404        |
| Saamistodistukset julkisyhteisöiltä                                      |       | 3 992            |
| Muut saamistodistukset                                                   |       | 89 926           |
| Saamistodistukset yhteensä                                               |       | 93 918           |
| Osakkeet ja osuudet                                                      | 119   | 96 570           |
| Johdannaissopimukset                                                     | 149   | 68 463           |
| Aineettomat hyödykkeet                                                   | 120   | 7 511            |
| Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet                        |       |                  |
| ja -osuudet                                                              | 121   | 4                |
| Muut aineelliset hyödykkeet                                              | 121   | 5 126            |
| Aineelliset hyödykkeet                                                   |       | 5 130            |
| Muut varat                                                               | 122   | 986              |
| Siirtosaamiset ja maksetut ennakot yhteensä                              | 123   | 126 195          |
| Laskennalliset verosaamiset                                              | 124   | 9 341            |
| <b>Varat yhteensä</b>                                                    |       | <b>6 935 809</b> |
| <b>Velat</b>                                                             |       |                  |
| Velat luottolaitoksille                                                  | 130   | 2 431 238        |
| Talletukset                                                              |       | 3 107 735        |
| Muut velat                                                               |       | 264 611          |
| Velat yleisölle ja julkisyhteisöille                                     | 131   | 3 372 346        |
| Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat                                | 132   | 392 149          |
| Jahdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat | 149   | 70 398           |
| Muut velat                                                               | 133   | 81 683           |
| Siirtovelat ja saadut ennakot yhteensä                                   | 134   | 73 996           |
| Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla                 | 135   | 228 996          |
| Laskennalliset verovelat                                                 | 136   | -                |
| <b>Velat yhteensä</b>                                                    |       | <b>6 650 806</b> |
| Tilinpäätössiirtojen kertymä                                             |       | 129 240          |
| <b>Oma pääoma</b>                                                        |       |                  |
| Osakepääoma                                                              | 141   | 163 000          |
| Käyvän arvon rahasto                                                     | 141   | -26 585          |
| Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto                                   |       | 44 558           |
| Tilikauden voitto josta Aktia Oyj:n osakkeenomistajien osuus             |       | -25 210          |
| <b>Oma pääoma yhteensä</b>                                               | 141   | <b>155 763</b>   |
| <b>Velat ja oma pääoma yhteensä</b>                                      |       | <b>6 935 809</b> |



## Emoyhtiön taseen ulkopuoliset sitoumukset

| (1 000 euroa)                                            | Liite | 2008           |
|----------------------------------------------------------|-------|----------------|
| <b>Taseen ulkopuoliset sitoumukset</b>                   | 145   |                |
| Takaukset ja pantit                                      |       | 54 843         |
| Muut                                                     |       | 7 450          |
| Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset |       | 62 293         |
| Käyttämättömät luottojärjestelyt                         |       | 472 475        |
| Asiakkaan hyväksi tehdyt peruuttamattomat sitoumukset    |       | 472 475        |
| <b>Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä</b>          |       | <b>534 768</b> |

## Aktia Pankki Oyj – emoyhtiön rahavirtalaskelma

| (1 000 euroa)                                                           | 2008            |
|-------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| <b>Liiketoiminnan rahavirta</b>                                         |                 |
| Liikevoitto                                                             | -10 044         |
| <b>Rahavirtaan vaikuttamattomien erien oikaisut:</b>                    |                 |
| Poistot ja arvonalentumiset aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä | 974             |
| Muut oikaisut                                                           | 3 081           |
| <b>Liiketoiminnan saamisten lisäys (-) tai vähennys (+)</b>             | <b>-391 209</b> |
| Saamistodistukset                                                       | -330 183        |
| Saamiset luottolaitoksilta                                              | -23 306         |
| Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä                                 | -32 880         |
| Osakkeet ja osuudet                                                     | -341            |
| Muut varat                                                              | -4 498          |
| <b>Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)</b>              | <b>426 081</b>  |
| Velat luottolaitoksille                                                 | 327 882         |
| Velat yleisölle ja julkisyhteisöille                                    | 167 952         |
| Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat                               | -43 072         |
| Muut velat                                                              | -26 682         |
| <b>Maksetut tuloverot</b>                                               | <b>1 356</b>    |
| <b>Liiketoiminnan rahavirta yhteensä</b>                                | <b>30 239</b>   |
| <b>Investointien rahavirta</b>                                          |                 |
| Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset, vähennys                        | 9 954           |
| Tytär- ja osakkuusyritysten hankinta *)                                 | 34 882          |
| Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin                 | 5 000           |
| Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset                   | 35 193          |
| <b>Investointien rahavirta yhteensä</b>                                 | <b>85 028</b>   |

**Rahoituksen rahavirta yhteensä** **40 383**

**Rahavarojen nettomuutos** **155 651**

Liiketoimintasiirrossa siirtyneet rahavarat 352 989

Rahavarat vuoden lopussa 508 640

**Rahoituslaskelmassa esiintyvät rahavarat muodostuvat seuraavista tase-eristä:**

Kassa 9 967

Suomen Pankin sekkitili 492 632

Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta 6 040

**Yhteensä** **508 640**

**Lisätiedot rahoituslaskelmaan:**

Saadut korot -27 778

Maksetut korot -10 578

Saadut osingot 10 069

## Liite 101. Emoyhtiön tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Aktia Pankki Oyj:n tilinpäätös on laadittu kirjanpito- ja luottolaitoslain säännösten, valtiovarainministeriön luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöksestä ja konsernitiilinpäätöksestä antaman määräyksen (150/2007) sekä Rahoitustarkastuksen standardin 3.1 mukaisesti. Aktia Pankki Oyj:n tilinpäätös on laadittu suomalaisen tilinpäätösstandardin (FAS) mukaisesti.

### Ulkomaan rahan määräiset erät

Euroalueeseen kuulumattomiin valuuttoihin sidotut ulkomaan rahan määräiset varat ja velat on muutettu euroiksi Euroopan keskuspankin noteeraamaan tilinpäätöspäivän keskipurssiin. Arvostuksen yhteydessä syntyneet kurssierot on tuloslaskelmassa kirjattu valuuttatoiminnan nettotuotoiksi.

### Tuloutusperiaatteet

Tuotot ja kulut kirjataan jaksotusperiaatteen mukaisesti.

### Poistot

Aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä tehdään lineaarisia suunnitelman mukaisia poistoja hyödykkeen taloudellisen eliniän mukaan. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

|                                                                    |             |
|--------------------------------------------------------------------|-------------|
| Rakennukset                                                        | 40 vuotta   |
| Peruskorjaukset rakennuksissa, jotka eivät ole pankin omistuksessa | 5–10 vuotta |
| Muut aineelliset hyödykkeet                                        | 3–5 vuotta  |
| IT-lisenssit                                                       | 3–5 vuotta  |

### Johdannaissopimukset

Saamisten suojaamiseksi tehdyistä koronvaihtosopimuksista, korkoterminisopimuksista ja korko-optio-

sopimuksista saatavat tuotot tai niistä aiheutuvat kulut merkitään tuloslaskelmaan korkotuottoihin. Velkojen suojaamiseksi tehdyistä koronvaihto-, korkotermini- ja korko-optiosopimuksista saatavat tuotot tai niistä aiheutuvat kulut merkitään korkokuluihin.

Suojaavien johdannaissopimusten arvonmuutoksia on tuloslaskelmassa käsitelty samalla tavoin kuin suojattavien tase-erien arvonmuutoksia.

Kaupankäyntivarastoon kuuluvista muussa kuin suojaamistarkoituksessa tehdyistä sopimuksista saatavat tuotot, kulut ja arvonmuutokset on merkitty tilinpäätöksen arvopaperikaupan nettotuottoihin.

Valuutanmääräisten johdannaissopimusten tuotto- ja kuluerät merkitään tuloslaskelman kohtaan valuuttatoiminnan nettotuotot, lukuun ottamatta termiini- ja avistakurssin välistä erotusta, joka merkitään korkotuottoihin tai -kuluihin.

### Arvonalentumistappiot lainoista ja muista saamisista

Lainojen ja saamisten arvonalentumisia kirjataan kohdistettuina ja ryhmäkohtaisesti. Arvonalentuminen kirjataan kohdistettuna vain, jos on objektiivista näyttöä siitä, että asiakkaan maksukyky on heikentynyt sen jälkeen, kun saaminen alun perin kirjattiin taseeseen. Objektiivista näyttöä ovat velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, taloudellisista tai juridisista syistä annettu lievennys, jota lainantaja ei olisi muutoin harkinnut tai velallisen konkurssi tai muu taloudellinen uudelleenjärjestely.

Saamisen arvo on laskenut, jos arvioitu saamisen tuoma rahavirta - vakuuden käypä arvo huomioon ottaen - on pienempi kuin luoton kirjanpitoarvon ja luoton maksamattomien korkojen summa. Arvioitu tuleva rahavirta diskontataan luoton alkuperäisellä todellisella korolla. Jos luoton korko on vaihtuva, diskonttauskorkona käytetään tarkistushetken sopimuskorkoa. Arvonalentumiseksi kirjataan luoton kirjanpitoarvoa alemman rahavirran palautusten ja peruutusten nykyarvon ja luoton kirjanpitoarvon erotus.

Ryhmäkohtainen arvonalentumiskirjaus on perusteltu, jos on objektiivista näyttöä siitä, että luottosalkkujen saamisen takaisinmaksuun liittyy epävarmuutta. Analyysi perustuu historialliseen analyysiin maksukyvyttömyystilanteen todennäköisyydestä ja sen aiheuttamasta tappiosta makro- ja mikrotalouden tapahtumat sekä kokemuseräinen arvio huomioon ottaen. Odotettujen tappioiden arviointi ryhmäkohtaisista arvonalentumisista päätettäessä tehdään 12 kuukauden aikahorisontilla. Pankin yritystoiminnan asiakassaatavien arvonalentumiskirjauksia tehdään vain kohdistetusti, kun on kysymys rajoitetusta määrästä tietyn toimialan asiakkaita.

## Verot

Tuloslaskelman verot koostuvat vuoden ja aikaisempien vuosien veroista ja laskennallisista veroista. Verokulu kirjataan tuloslaskelmaan, paitsi koskien eriä, jotka kirjataan suoraan omaan pääomaan, jolloin myös veroaikutus kirjataan osaksi omaa pääomaa. Tuloverot kirjataan vuoden arvioidun verotettavan tulon perusteella. Laskennalliset verot kirjataan varojen ja velkojen kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välisen tilapäisen eron mukaan. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

## Rahoitusvarat

Rahoitusvaroiksi kirjataan saamistodistukset (velkakirjat), saamiset luottolaitoksilta, saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä sekä osakkeet ja osuudet. Aktia soveltaa rahoitusvaroihin IFRS-sääntöjä, IAS 39, jotka tulivat voimaan 1.1.2005 ja joissa rahoitusvarat jaetaan neljään arvostusluokkaan.

Luokkaan Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat sisältyvät kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat. Luokkaan on kirjattu saamistodistukset ja muut julkisesti noteeratut kotimaiset ja ulkomaiset arvopaperit, joilla pankki käy aktiivisesti kauppaa ja jotka on hankittu lyhyen aikavälin ansaintatarkoituksessa. Ne on merkitty käypään arvoon siten, että arvomuutokset kirjataan juoksevasti tuloslaskelmaan.

Myytävikissä oleviin rahoitusvaroihin kirjataan saamistodistukset sekä osakkeet ja osuudet, joita ei pidetä

kaupankäyntitarkoituksessa tai eräpäivään asti. Realisoimaton arvomuutos kirjataan omaan pääomaan käyvän arvon rahastona vähennettynä laskennallisella verovelalla, kunnes myynti tapahtuu tai realisoimaton tappio katsotaan pysyväksi. Myynnin tai arvonalentumistappion sattuessa kertynyt realisoimaton voitto tai tappio siirretään tuloslaskelman erään Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot.

Eräpäivään asti pidettäviin sijoitusarvopapereihin kirjataan saamistodistukset, jotka on tarkoitus pitää eräpäivään saakka. Nämä arvopaperit kirjataan jaksotettuun hankintamenuun. Jos tällaisen arvopaperin todennäköinen luovutushinta tilikauden päättyessä on pysyvästi hankintamenua alhaisempi, on erotus kirjattu kuluksi. Hankintamenuon ja nimellisarvon välinen erotus on jaksotettu korkotuotoiksi tai niiden vähennyksiksi.

Lainoiksi ja muiksi saamisiksi luokitellaan saamiset luottolaitoksilta sekä saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä. Nämä saamiset kirjataan jaksotettuun hankintamenuun.

## Muut rahoitusvelat

Muut rahoitusvelat merkitään taseeseen sopimuksenteohetkellä hankintamenuun ja sen jälkeen jaksotettuun hankintamenuun.

## Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet on käyttötarkoituksen mukaisesti jaettu omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja sijoituskiinteistöihin. Sijoituskiinteistöt ovat konsernin omassa käytössä olevia kiinteistöjä. Sijoituskiinteistöjen tarkoituksena on tuoda vuokratuloja ja tuottaa pääomalle arvonnousua. Jos vain osa kiinteistöistä on konsernin omassa käytössä, jaottelu on tehty kuhunkin käyttötarkoitukseen tarkoitettujen neliömetrien mukaan. Sekä omassa käytössä olevat kiinteistöt että sijoituskiinteistöt on arvostettu hankintamenuun. Rakennukset poistetaan niiden taloudellisen eliniän mukaan lineaarisesti 40 vuoden aikana. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Sijoituskiinteistöjen käyvän arvon arvioinnissa on käytetty rahavirtalaskelman mukaan tehtyä ulkopuolista arviota tai markkinoilta saatavien vuokratulojen perusteella tehtyä sisäistä arviota. Jos kiinteistön tai kiinteistöosakkeiden todennäköinen luovutushinta on olennaisesti ja pysyvästi hankintamenua alhaisempi, arvonalentuminen on kirjattu kuluksi tuloslaskelmaan. Jos on todennäköistä objektiivista näyttöä arvonalentamistarpeesta, hyödykkeen arvo tutkitaan.

Muut aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenuon määräisinä. Suunnitelman mukaiset poistot tehdään hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella.

# Aktia Pankki Oyj – emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot, tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

54

(1 000 euroa)

## Liite 102. Korkotuotot ja korkokulut

|                                         |               |
|-----------------------------------------|---------------|
| <b>Korkotuotot</b>                      | <b>2008</b>   |
| Saamiset luottolaitoksilta              | 6 661         |
| Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä | 47 360        |
| Saamistodistukset                       | 26 114        |
| Johdannaissopimukset                    | -347          |
| Muut korkotuotot                        | 41            |
| <b>Yhteensä</b>                         | <b>79 830</b> |

|                                                                          |                |
|--------------------------------------------------------------------------|----------------|
| <b>Korkokulut</b>                                                        |                |
| Velat luottolaitoksille                                                  | -22 112        |
| Velat yleisölle ja julkisyhteisöille                                     | -25 233        |
| Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat                                | -4 713         |
| Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset ja muut velat | -2 686         |
| Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla                 | -2 303         |
| Muut korkokulut                                                          | -8             |
| <b>Yhteensä</b>                                                          | <b>-57 055</b> |

|                  |               |
|------------------|---------------|
| <b>Korkokate</b> | <b>22 775</b> |
|------------------|---------------|

## Liite 103. Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista

|                                                 |              |
|-------------------------------------------------|--------------|
|                                                 | <b>2008</b>  |
| Tuotot samaan konserniin kuuluvista yrityksistä | 9 900        |
| Tuotot myytävissä olevista osakkeista           | 51           |
| <b>Yhteensä</b>                                 | <b>9 951</b> |

## Liite 104. Palkkiotuotot ja palkkiokulut

|                                                           |              |
|-----------------------------------------------------------|--------------|
| <b>Palkkiotuotot</b>                                      | <b>2008</b>  |
| Antolainauksesta                                          | 1 971        |
| Ottolainauksesta                                          | 34           |
| Maksuliikenteestä                                         | 2 242        |
| Omaisuudenhoitopalveluista                                | 3 083        |
| Vakuutusten välityksestä                                  | 760          |
| Takauksista ja muista taseen ulkopuolisista sitoumuksista | 123          |
| Muut palkkiotuotot                                        | 325          |
| <b>Yhteensä</b>                                           | <b>8 537</b> |

|                         |               |
|-------------------------|---------------|
| <b>Palkkiokulut</b>     |               |
| Maksetut toimitusmaksut | -168          |
| Muut palkkiokulut       | -1 089        |
| <b>Yhteensä</b>         | <b>-1 257</b> |

|                            |              |
|----------------------------|--------------|
| <b>Palkkiotuotot netto</b> | <b>7 280</b> |
|----------------------------|--------------|

## Liite 105. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

|                                                          |             |
|----------------------------------------------------------|-------------|
| <b>Saamistodistukset</b>                                 | <b>2008</b> |
| Myyntivoitot ja myyntitappiot                            | 36          |
| <b>Yhteensä</b>                                          | <b>36</b>   |
| <b>Muut</b>                                              |             |
| Myyntivoitot ja myyntitappiot                            | 3           |
| <b>Yhteensä</b>                                          | <b>3</b>    |
| <b>Yhteensä</b>                                          |             |
| Myyntivoitot ja myyntitappiot                            | 38          |
| <b>Arvopaperikaupan nettotuotot</b>                      | <b>38</b>   |
| Valuuttatoiminnan nettotuotot                            | 398         |
| <b>Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot</b> | <b>436</b>  |

## Liite 106. Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot

|                                                       |             |
|-------------------------------------------------------|-------------|
| <b>Saamistodistukset</b>                              | <b>2008</b> |
| Myyntivoitot ja myyntitappiot                         | 104         |
| <b>Yhteensä</b>                                       | <b>104</b>  |
| <b>Osakkeet ja osuudet</b>                            |             |
| Myyntivoitot ja myyntitappiot                         | 345         |
| <b>Yhteensä</b>                                       | <b>345</b>  |
| <b>Muut</b>                                           |             |
| Myyntivoitot ja myyntitappiot                         | -498        |
| Välitettyjen johdannaissopimusten nettotuotot         | 5           |
| <b>Yhteensä</b>                                       | <b>-493</b> |
| <b>Yhteensä</b>                                       |             |
| Myyntivoitot ja myyntitappiot                         | -50         |
| Välitettyjen johdannaissopimusten nettotuotot         | 5           |
| <b>Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot</b> | <b>-44</b>  |

## Liite 107. Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

|                                   |              |
|-----------------------------------|--------------|
|                                   | <b>2008</b>  |
| Vuokratuotot                      | 146          |
| Myyntivoitot                      | 2 747        |
| Poistot                           | -1           |
| Sijoituskiinteistöjen muut tuotot | 3            |
| Sijoituskiinteistöjen muut kulut  | -156         |
| <b>Yhteensä</b>                   | <b>2 739</b> |

## Liite 108. Liiketoiminnan muut tuotot

|                                                      | 2008         |
|------------------------------------------------------|--------------|
| Vuokratuotot omassa käytössä olevasta kiinteistöistä | 96           |
| Aineellisten ja aineettomien myyntivoitot            | 4 354        |
| Liiketoiminnan muut tuotot                           | 1 234        |
| <b>Yhteensä</b>                                      | <b>5 684</b> |

## Liite 109. Henkilöstökulut

|                         | 2008          |
|-------------------------|---------------|
| Palkat ja palkkiot      | -7 007        |
| Siirto henkilöstörahaan | 614           |
| Eläkekulut              | -1 015        |
| Muut henkilösivukulut   | -410          |
| Henkilösivukulut        | -1 425        |
| <b>Yhteensä</b>         | <b>-7 817</b> |

## Liite 110. Muut hallintokulut

|                               | 2008          |
|-------------------------------|---------------|
| Muut henkilöstökulut          | -798          |
| Toimistokulut                 | -838          |
| IT-kulut                      | -3 226        |
| Yhteyskulut                   | -539          |
| Edustus- ja markkinointikulut | -1 210        |
| <b>Yhteensä</b>               | <b>-6 612</b> |

## Liite 111. Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

|                                   | 2008        |
|-----------------------------------|-------------|
| Poisto aineellisista hyödykkeistä | -444        |
| Poisto aineettomista hyödykkeistä | -529        |
| <b>Yhteensä</b>                   | <b>-973</b> |

## Liite 112. Liiketoiminnan muut kulut

|                                                             | 2008          |
|-------------------------------------------------------------|---------------|
| Vuokrakulut                                                 | -1 599        |
| Kulut kiinteistöistä ja kiinteistöyhtiöistä omassa käytössä | -1 051        |
| Vakuutus- ja varmuusmenot                                   | -343          |
| Valvonta- tarkastus- ja jäsenmaksut                         | -131          |
| Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntitappiot     | -113          |
| Muut kulut                                                  | -881          |
| <b>Yhteensä</b>                                             | <b>-4 118</b> |

## Liite 113. Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista

### Saamista yleisöltä ja julkisyhteisöltä

|                                              |             |
|----------------------------------------------|-------------|
| Kohdistetut arvonalentumistappiot            | -4 448      |
| Arvonalentumisten peruutukset ja palautukset | 4 193       |
| <b>Yhteensä</b>                              | <b>-255</b> |

### Takauksista ja muista taseen ulkopuolisista eristä

|                                              |            |
|----------------------------------------------|------------|
| Kohdistetut arvonalentumistappiot            | -10        |
| Arvonalentumisten peruutukset ja palautukset | 0          |
| <b>Yhteensä</b>                              | <b>-10</b> |

**Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista yhteensä -265**

## Liite 114. Jaottelu liiketoiminta-alueittain

|                                        |               |
|----------------------------------------|---------------|
| <b>Tuotot liiketoiminta-alueittain</b> | <b>2008</b>   |
| Sijoitukset                            | 2 739         |
| Konsernihallinto                       | -5 840        |
| Pankkitoiminta                         | 53 179        |
| <b>Yhteensä</b>                        | <b>50 078</b> |

### Liikevoitto liiketoiminta-alueittain

|                  |                |
|------------------|----------------|
| Sijoitukset      | 2 739          |
| Konsernihallinto | 19 604         |
| Pankkitoiminta   | -32 387        |
| <b>Yhteensä</b>  | <b>-10 044</b> |

### Henkilöstö toimialoittain

|                  |           |
|------------------|-----------|
| Konsernihallinto | 98        |
| Pankkitoiminta   | -         |
| <b>Yhteensä</b>  | <b>98</b> |

Pankki harjoittaa liiketoimintaa vain Suomessa.

# Aktia Pankki Oyj – emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot, tasetta koskevat liitetiedot

58

## Liite 115. Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset

|                                                     | 2008             |
|-----------------------------------------------------|------------------|
| Valtion liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjalainat | 105              |
| Pankkien sijoitustodistukset                        | 403 794          |
| Muut                                                | 1 847 251        |
| <b>Yhteensä</b>                                     | <b>2 251 150</b> |

## Liite 116. Saamiset luottolaitoksilta

|                                 |              |
|---------------------------------|--------------|
| <b>Vaadittaessa maksettavat</b> | <b>2008</b>  |
| Kotimaisilta luottolaitoksilta  | 6 040        |
| Ulkomaisilta luottolaitoksilta  | -            |
| <b>Yhteensä</b>                 | <b>6 040</b> |

|                                           |                |
|-------------------------------------------|----------------|
| <b>Muut kuin vaadittaessa maksettavat</b> |                |
| Kotimaisilta luottolaitoksilta            | 413 500        |
| Ulkomaisilta luottolaitoksilta            | -              |
| <b>Yhteensä</b>                           | <b>413 500</b> |

|                                            |                |
|--------------------------------------------|----------------|
| <b>Saamiset luottolaitoksilta yhteensä</b> | <b>419 540</b> |
|--------------------------------------------|----------------|

## Liite 117. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

|                                                              |                  |
|--------------------------------------------------------------|------------------|
| <b>Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä sektoreittain</b> | <b>2008</b>      |
| Kotitaloudet                                                 | 2 277 043        |
| Yritykset                                                    | 815 198          |
| Asuntoyhteisöt                                               | 203 576          |
| Julkisyhteisöt                                               | 11 724           |
| Voittoa taivottelemattomat yhteisöt                          | 46 863           |
| <b>Yhteensä</b>                                              | <b>3 354 404</b> |

Pankilla on ryhmässä saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä vain muita kuin vaadittaessa maksettavia saamia.

### Tilikauden aikana kirjatut arvonalentumiset

|                                                              |        |
|--------------------------------------------------------------|--------|
| Arvonalennukset tilikauden alussa                            | 0      |
| Siirretty Aktia Oyj:stä                                      | 36 638 |
| Saamista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä                      |        |
| Tilikauden aikana kirjatut saamiskohtaiset arvonalennukset   | -4 448 |
| Tilikauden aikana peruutetut saamiskohtaiset arvonalennukset | 4 193  |
| Takauksista ja muista taseen ulkopuolisista eristä           |        |
| Tilikauden aikana kirjatut kohdistetut arvonalentumiset      | -10    |
| Tilikauden aikana kirjatut palautetut arvonalentumiset       | 0      |
| Arvonalennukset tilikauden lopussa                           | 36 373 |



## Liite 118. Saamistodistukset rahoitusinstrumenttiryhmittäin

|                                                     | Yhteensä<br>2008 | Joista<br>keskus-<br>pankkira-<br>hoitukseen<br>oikeuttavia<br>saamis-<br>todistuksia |
|-----------------------------------------------------|------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Myytävissä olevat saamistodistukset</b>          |                  |                                                                                       |
| Julkisesti noteeratut                               | 1 837 713        | 1 809 848                                                                             |
| Muut                                                | 471 470          | 441 302                                                                               |
| <b>Yhteensä</b>                                     | <b>2 309 183</b> | <b>2 251 150</b>                                                                      |
| <b>Eräpäivään asti pidettävät saamistodistukset</b> |                  |                                                                                       |
| Julkisesti noteeratut                               | 35 885           | -                                                                                     |
| <b>Yhteensä</b>                                     | <b>35 885</b>    | <b>0</b>                                                                              |
| <b>Saamistodistukset yhteensä</b>                   | <b>2 345 068</b> | <b>2 251 150</b>                                                                      |

## Liite 119. Osakkeet ja osuudet

|                                                                                                    |               |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| <b>Myytävissä olevat osakkeet ja osuudet</b>                                                       | <b>2008</b>   |
| Julkisesti noteeratut                                                                              | 3             |
| Muut                                                                                               | 2 845         |
| <b>Yhteensä</b>                                                                                    | <b>2 848</b>  |
| <b>Osakkeet ja osuudet yhteensä</b>                                                                | <b>2 848</b>  |
| joista luottolaitoksissa                                                                           | -             |
| <b>Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä</b>                                                |               |
| Muut yritykset                                                                                     | 2 881         |
| <b>Yhteensä</b>                                                                                    | <b>2 881</b>  |
| <b>Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä</b>                                |               |
| Luottolaitokset                                                                                    | 25 346        |
| Muut yritykset                                                                                     | 65 496        |
| <b>Yhteensä</b>                                                                                    | <b>90 842</b> |
| Omistukset omistusyhteis- ja samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä on arvostettu hankintamenoon |               |
| <b>Osakkeet ja osuudet yhteensä</b>                                                                | <b>96 570</b> |

## Liite 120. Aineettomat hyödykkeet

|                                                  | Aineetto-<br>mat<br>oikeudet<br>(IT-kulut) | Muut<br>pitkä-<br>vaikutteiset<br>menot | Yhteensä     |
|--------------------------------------------------|--------------------------------------------|-----------------------------------------|--------------|
| <b>31.12.2008</b>                                |                                            |                                         |              |
| Hankintameno 1.1.                                | -                                          | -                                       | -            |
| Siirretyt varat                                  | 2 870                                      | 2 786                                   | 5 655        |
| Investoinnit                                     | 1 651                                      | 735                                     | 2 385        |
| Hankintameno 31.12.                              | 4 520                                      | 3 521                                   | 8 041        |
| Suunnitelman mukaiset poistot                    | -308                                       | -221                                    | -529         |
| Kertyneet sumu-poistot ja arvonalennukset 31.12. | -308                                       | -221                                    | -529         |
| <b>Kirjanpitoarvo 31.12.</b>                     | <b>4 212</b>                               | <b>3 300</b>                            | <b>7 511</b> |

## Liite 121. Aineelliset hyödykkeet

### Sijoituskiinteistöt

|                                                  | Maa- ja<br>vesialueet | Rakennus-<br>kset | Sijoitus-<br>kiinteistö-<br>osakkeet<br>ja-osuudet | Yhteensä     |
|--------------------------------------------------|-----------------------|-------------------|----------------------------------------------------|--------------|
| <b>31.12.2008</b>                                |                       |                   |                                                    |              |
| Hankintameno 1.1.                                | -                     | -                 | -                                                  | -            |
| Siirretyt varat                                  | 10                    | 50                | 13 003                                             | 13 063       |
| Vähennykset                                      | -10                   | -378              | -12 999                                            | -13 387      |
| Hankintameno 31.12.                              | 0                     | -328              | 4                                                  | -324         |
| Vähennyksen kertyneet sumu-poistot               | -                     | 329               | -                                                  | 329          |
| Suunnitelman mukaiset poistot                    | -                     | -1                | -                                                  | -1           |
| Kertyneet sumu-poistot ja arvonalennukset 31.12. | 0                     | 328               | 0                                                  | 328          |
| <b>Kirjanpitoarvo 31.12.</b>                     | <b>0</b>              | <b>0</b>          | <b>4</b>                                           | <b>4</b>     |
| <b>Käypää arvo 31.12.</b>                        | <b>-</b>              | <b>-</b>          | <b>3 995</b>                                       | <b>3 995</b> |

### Omassa käytössä olevat kiinteistöt

|                                                  | Maa- ja<br>vesialueet | Rakennus-<br>kset | Sijoitus-<br>kiinteistö-<br>osakkeet<br>ja-osuudet | Yhteensä |
|--------------------------------------------------|-----------------------|-------------------|----------------------------------------------------|----------|
| <b>31.12.2008</b>                                |                       |                   |                                                    |          |
| Hankintameno 1.1.                                | -                     | -                 | -                                                  | -        |
| Siirretyt varat                                  | 13                    | 99                | 22 699                                             | 22 810   |
| Vähennykset                                      | -13                   | -691              | -22 699                                            | -23 403  |
| Hankintameno 31.12.                              | 0                     | -593              | 0                                                  | -593     |
| Vähennyksen kertyneet sumu-poistot               | -                     | 594               | -                                                  | 594      |
| Suunnitelman mukaiset poistot                    | -                     | -1                | -                                                  | -1       |
| Kertyneet sumu-poistot ja arvonalennukset 31.12. | 0                     | 593               | 0                                                  | 593      |
| <b>Kirjanpitoarvo 31.12.</b>                     | <b>0</b>              | <b>0</b>          | <b>0</b>                                           | <b>0</b> |

### Muut aineelliset hyödykkeet

|                                                  | Koneet ja<br>kalusto | Muut<br>aineelliset<br>hyödykkeet | Aineelliset<br>hyödykkeet<br>yhteensä |
|--------------------------------------------------|----------------------|-----------------------------------|---------------------------------------|
| <b>31.12.2008</b>                                |                      |                                   |                                       |
| Hankintameno 1.1.                                | -                    | -                                 | -                                     |
| Siirretyt varat                                  | 2 755                | 2 424                             | 41 053                                |
| Investoinnit                                     | 386                  | 4                                 | 389                                   |
| Vähennykset                                      | -                    | -                                 | -36 790                               |
| Hankintameno 31.12.                              | 3 141                | 2 428                             | 4 652                                 |
| Vähennyksen kertyneet sumu-poistot               | -                    | -                                 | 923                                   |
| Suunnitelman mukaiset poistot                    | -281                 | -161                              | -445                                  |
| Kertyneet sumu-poistot ja arvonalennukset 31.12. | -281                 | -161                              | 478                                   |
| <b>Kirjanpitoarvo 31.12.</b>                     | <b>2 860</b>         | <b>2 266</b>                      | <b>5 130</b>                          |

## Liite 122. Muut varat

|                         |             |
|-------------------------|-------------|
|                         | <b>2008</b> |
| Maksujenvälityssaamiset | 161         |
| Muut                    | 825         |
| <b>Yhteensä</b>         | <b>986</b>  |

## Liite 123. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

|                 | 2008           |
|-----------------|----------------|
| Korot           | 107 589        |
| Muut            | 18 606         |
| <b>Yhteensä</b> | <b>126 195</b> |

## Liite 124. Laskennalliset verosaamiset

|                                           | 2008         |
|-------------------------------------------|--------------|
| Laskennalliset verosaamiset 1.1.          | 0            |
| Myytavissä olevat rahoitusvarat:          |              |
| - Arvostus käypään arvoon                 | 9 341        |
| <b>Laskennalliset verosaamiset 31.12.</b> | <b>9 341</b> |

Laskennalliset verosaamiset syntyvät vain rahoitusvarojen arvostamisesta käypään arvoon.

## Liite 125. Saamisten maturitettijakauma tase-erittäin

| 31.12.2008                                             | Alle 3 kk      | 3–12 kk        | 1–5 vuotta       |
|--------------------------------------------------------|----------------|----------------|------------------|
| Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset | 234 756        | 352 634        | 1 414 470        |
| Saamiset luottolaitoksilta                             | 206 540        | 213 000        | -                |
| Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä                | 336 253        | 265 482        | 930 690          |
| Saamistodistukset                                      | 35 755         | 25 285         | 22 891           |
| <b>Yhteensä</b>                                        | <b>813 305</b> | <b>856 401</b> | <b>2 368 051</b> |

  

| 31.12.2008                                             | 5–10 vuotta    | Yli 10 vuotta    | Yhteensä         |
|--------------------------------------------------------|----------------|------------------|------------------|
| Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset | 245 757        | 3 532            | 2 251 150        |
| Saamiset luottolaitoksilta                             | -              | -                | 419 540          |
| Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä                | 662 926        | 1 159 052        | 3 354 404        |
| Saamistodistukset                                      | 9 988          | -                | 93 918           |
| <b>Yhteensä</b>                                        | <b>918 672</b> | <b>1 162 584</b> | <b>6 119 012</b> |

## Liite 126. Kotimaan ja ulkomaan rahan määräiset omaisuuserät

| 31.12.2008                              | Kotimaan raha    | Ulkomaan raha | Yhteensä         |
|-----------------------------------------|------------------|---------------|------------------|
| <b>Varat</b>                            |                  |               |                  |
| Saamistodistukset                       | 2 345 068        | -             | 2 345 068        |
| Saamiset luottolaitoksilta              | 417 689          | 1 851         | 419 540          |
| Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä | 3 354 404        | -             | 3 354 404        |
| Osakkeet ja osuudet                     | 96 570           | -             | 96 570           |
| Johdannaisopimukset                     | 68 463           | -             | 68 463           |
| Muut varat                              | 651 030          | 733           | 651 763          |
| <b>Yhteensä</b>                         | <b>6 933 225</b> | <b>2 584</b>  | <b>6 935 809</b> |

## Liite 127. Rahoitusvarojen käyvät arvot

|                                                              | 2008             |                  |
|--------------------------------------------------------------|------------------|------------------|
|                                                              | Kirjanpitoarvo   | Käypä arvo       |
| Käteiset varat                                               | 502 600          | 502 600          |
| Saamistodistukset                                            | 2 345 068        | 2 341 983        |
| Saamiset luottolaitoksilta                                   | 419 540          | 419 540          |
| Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä                      | 3 354 404        | 3 361 538        |
| Osakkeet ja osuudet                                          | 2 848            | 2 848            |
| Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä                 | 2 881            | 2 881            |
| Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä | 90 842           | 90 842           |
| Johdannaissopimukset                                         | 68 463           | 68 463           |
| <b>Yhteensä</b>                                              | <b>6 786 645</b> | <b>6 790 695</b> |

Taulukossa esitetään rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot kirjanpitoarvot tase-erittäin. Tiedot esitetään myös niistä rahoitusvaroista ja -veloista, jotka kirjataan käypään arvoon. Käypien arvojen arviointiperiaatteet esitetään tilinpäätösperiaatteissa.

Sijoitusvarojen käyvät arvot määritetään käyttämällä toimivilla markkinoilla noteerattuja markkinahintoja. Jos noteerattuja markkinahintoja ei ole saatavilla, arvo määritetään diskontattujen kassavirtojen perusteella. Diskonttokorko saadaan markkinoilta saatavalta korkokäyrältä. Pääomarahastot arvostetaan hankintameno, jos ei ole objektiivista näyttöä niiden arvonalentumisesta.

Rahoitusjohdannaisten käypä arvo määritellään käyttäen toimivilla markkinoilla noteerattuja markkinahintoja.

Lainojen ja muiden vastaavien rahoitusinstrumenttien, joilla ei ole hintanoteerausta toimivilla markkinoilla, käypä arvo määritellään diskontattujen kassavirtojen perusteella markkinanoteerauksien avulla. Diskonttaustekijä ottaa lisäksi huomioon luottoriskin.

Kirjanpitoarvoa käytetään vaadittaessa maksettavien saamisten ja velkojen sekä lyhytaikaisten saamisten ja velkojen (alle 12 kk seuraavaan koron-tarkistukseen) käypänä arvona.

Käyvät arvot ovat puhtaita arvoja ilman siirtyvien korkojen osuutta.

## Liite 128. Varat yhteensä liiketoiminta-alueittain

|                  | 2008             |
|------------------|------------------|
| Sijoitukset      | 4                |
| Konsernihallinto | 6 935 805        |
| Pankkitoiminta   | -                |
| <b>Yhteensä</b>  | <b>6 935 809</b> |

## Liite 129. Saamiset, joilla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla veloilla

|                                                                   | 2008          |
|-------------------------------------------------------------------|---------------|
| Osakkeet ja osuudet konserniyhtiöissä ja omistusyhteisyrityksissä | 90 842        |
| <b>Yhteensä</b>                                                   | <b>90 842</b> |

## LIITE 130. VELAT LUOTTOLAITOKSILLE

|                                                                  | 2008             |
|------------------------------------------------------------------|------------------|
| Vaadittaessa maksettavat talletukset yhteensä                    | 1 131 347        |
| Muut kuin vaadittaessa maksettavat talletukset luottolaitoksilta | 1 299 890        |
| <b>Yhteensä</b>                                                  | <b>2 431 238</b> |

### Liite 131. Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

|                                    | 2008             |
|------------------------------------|------------------|
| Vaadittaessa maksettavat           | 1 739 166        |
| Muut kuin vaadittaessa maksettavat | 1 368 569        |
| Talletukset                        | 3 107 735        |
| Vaadittaessa maksettavat           | 245              |
| Muut kuin vaadittaessa maksettavat | 264 366          |
| Muut velat                         | 264 611          |
| <b>Yhteensä</b>                    | <b>3 372 346</b> |

### Liite 132. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

|                        | Kirjanpito-arvo | Nimellis-arvo  |
|------------------------|-----------------|----------------|
| Sijoitustodistukset    | 273 665         | 276 960        |
| Joukkovelkakirjalainat | 118 484         | 120 686        |
| <b>Yhteensä</b>        | <b>392 149</b>  | <b>397 646</b> |

### Liite 133. Muut velat

|                      | 2008          |
|----------------------|---------------|
| Maksujenvälitysvelat | 79 422        |
| Varaukset            | 24            |
| Muut                 | 2 237         |
| <b>Yhteensä</b>      | <b>81 683</b> |

#### Varauksiin merkityt erät eritelyinä

|                 | Kirjanpito-arvo<br>tilikauden<br>alussa | Lisäys    | Vähennys | bolagi-<br>sering<br>Palautus | Kirjanpito-arvo<br>tilikauden<br>lopussa |
|-----------------|-----------------------------------------|-----------|----------|-------------------------------|------------------------------------------|
| Henkilöstökulut | 0                                       | 24        | -        | -                             | 24                                       |
| <b>Yhteensä</b> | <b>0</b>                                | <b>24</b> | <b>0</b> | <b>0</b>                      | <b>24</b>                                |

### Liite 134. Siirtovelat ja saadut ennakot

|                 | 2008          |
|-----------------|---------------|
| Korot           | 67 247        |
| Muut            | 6 749         |
| <b>Yhteensä</b> | <b>73 996</b> |

## Not 135. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

|  | Velan<br>määrä | Nimellis-<br>arvo | Omaan<br>pää-<br>omaan<br>laskettava<br>määrä |
|--|----------------|-------------------|-----------------------------------------------|
|--|----------------|-------------------|-----------------------------------------------|

Mikään yksittäinen debentuurilaina ei ylitä 10 %:a kaikista veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla.

|                        |         |         |         |
|------------------------|---------|---------|---------|
| Debentuurit 31.12.2008 | 228 996 | 228 944 | 180 237 |
|------------------------|---------|---------|---------|

Kaikki velat ovat euromääräisiä. Velat lasketaan vakavaraisuuslaskennassa luottolaitoksen alempiin toissijaisiin omiin varoihin ottaen huomioon, että nämä varat voivat olla enintään 50 % ensisijaisista omista varoista. Samaan konserniin kuuluville yrityksille tai omistusyhteisyriksille annettuja lainoja ei ole.

Ennenaikaisen takaisinmaksun ehdot:

Aktia tai sen konserni ei saa lunastaa debenttuureja ennen laina-ajan päättymistä ilman Rahoitustarkastuksen lupaa.

Velkojilla ei ole oikeutta vaatia ennenaikaista takaisinmaksua.

## Liite 136. Laskennalliset verovelat

|                                        | 2008     |
|----------------------------------------|----------|
| Laskennalliset verovelat 1.1.          | 0        |
| Myytävissä olevat rahoitusvarat:       |          |
| - Arvostus käypään arvoon              | -        |
| <b>Laskennalliset verovelat 31.12.</b> | <b>0</b> |

## Liite 137. Velkojen maturitettijakauma tase-erittäin

| 31.12.2008                                               | Alle 3 kk        | 3–12 kk        | 1–5 vuotta     |
|----------------------------------------------------------|------------------|----------------|----------------|
| Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille               | 2 072 688        | 216 450        | 96 600         |
| Velat yleisölle ja julkisyhteisöille                     | 2 696 497        | 665 004        | 4 569          |
| Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat                | 189 514          | 110 583        | 36 952         |
| Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla | 14 308           | 7 417          | 207 272        |
| <b>Yhteensä</b>                                          | <b>4 973 006</b> | <b>999 454</b> | <b>345 392</b> |

| 31.12.2008                                               | 5–10 vuotta    | Yli 10 vuotta | Yhteensä         |
|----------------------------------------------------------|----------------|---------------|------------------|
| Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille               | 45 500         | -             | 2 431 238        |
| Velat yleisölle ja julkisyhteisöille                     | 6 276          | -             | 3 372 346        |
| Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat                | 55 100         | -             | 392 149          |
| Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla | -              | -             | 228 996          |
| <b>Yhteensä</b>                                          | <b>106 876</b> | <b>0</b>      | <b>6 424 729</b> |

## Liite 138. Velkaerät kotimaan ja ulkomaan rahana

| 31.12.2008                                               | Kotimaan<br>raha | Ulkomaan<br>raha | Yhteensä         |
|----------------------------------------------------------|------------------|------------------|------------------|
| <b>Velat</b>                                             |                  |                  |                  |
| Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille               | 2 431 027        | 211              | 2 431 238        |
| Velat yleisölle ja julkisyhteisöille                     | 3 357 825        | 14 521           | 3 372 346        |
| Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat                | 392 149          | -                | 392 149          |
| Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla | 228 996          | -                | 228 996          |
| Muut velat                                               | 226 077          | -                | 226 077          |
| <b>Yhteensä</b>                                          | <b>6 636 075</b> | <b>14 731</b>    | <b>6 650 806</b> |

## Liite 139. Rahoitusvelkojen käyvät arvot

|                                                                         | 2008             |                  |
|-------------------------------------------------------------------------|------------------|------------------|
|                                                                         | Kirjanpitoarvo   | Käypä arvo       |
| Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille                              | 2 431 238        | 2 433 703        |
| Velat yleisölle ja julkisyhteisöille                                    | 3 372 346        | 3 372 479        |
| Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat                               | 392 149          | 394 046          |
| Jahdannaisopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat | 70 398           | 70 398           |
| Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla                | 228 996          | 236 946          |
| <b>Yhteensä</b>                                                         | <b>6 495 127</b> | <b>6 507 572</b> |

Käyvän arvon määritelmä on liitteessä 127.

## Liite 140. Velat yhteensä liiketoiminta-alueittain

|                  | 2008             |
|------------------|------------------|
| Sijoitukset      | -                |
| Konsernihallinto | 6 650 806        |
| Pankkitoiminta   | -                |
| <b>Yhteensä</b>  | <b>6 650 806</b> |

## Liite 141. Oman pääoman erittely

|                                                              | Tilikauden<br>alussa | Lisäys         | Vähennys      | Tilikauden<br>lopussa |
|--------------------------------------------------------------|----------------------|----------------|---------------|-----------------------|
| Osakepääoma                                                  | -                    | 163 000        | -             | 163 000               |
| Käyvän arvon rahasto                                         | -                    | -              | 26 585        | -26 585               |
| Sidottu oma pääoma                                           | 0                    | 163 000        | 26 585        | 136 415               |
| Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto                       | -                    | 44 558         | -             | 44 558                |
| Edellisten tilikausien voitto 1.1.                           | -                    | -              | -             | 0                     |
| Tilikauden voitto josta Aktia Oyj:n osakkeenomistajien osuus | -                    | -              | 25 210        | -25 210               |
| Vapaa oma pääoma                                             | 0                    | 44 558         | 25 210        | 19 348                |
| <b>Oma pääoma yhteensä</b>                                   | <b>0</b>             | <b>207 558</b> | <b>51 795</b> | <b>155 763</b>        |

|                                                                      | 2008           |
|----------------------------------------------------------------------|----------------|
| Käyvän arvon rahasto 1.1.                                            | -              |
| Käypään arvoon arvostamisesta tilikauden aikana                      | -36 284        |
| Laskennalliset verot käyvään arvoon arvostamisesta tilikauden aikana | 9 341          |
| Tuloslaskelmaan siirretty määrä tilikauden aikana                    | 358            |
| <b>Käyvän arvon rahasto 31.12.</b>                                   | <b>-26 585</b> |

Käyvän arvon rahastoon on kirjattu vain myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset

### Vapaaseen omaan pääoman kuuluvat voitonjakokelpoiset varat

|                                                              | 2008          |
|--------------------------------------------------------------|---------------|
| Edellisten tilikausien voitto 1.1.                           | -             |
| Osingonjako                                                  | -             |
| Tilikauden voitto josta Aktia Oyj:n osakkeenomistajien osuus | -25 210       |
| Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto                       | 44 558        |
| <b>Yhteensä</b>                                              | <b>19 348</b> |

Omassa vapaassa pääomassa ei ole jakokelvottomia varoja.

## Muut liitetiedot

66

### Liite 142. Osakkeiden omistus 31.12.2008

Aktia Oyj omistaa kaikki 3 osaketta Aktia Pankki Oyj:ssä

### Liite 143. Vakuudet

| Omasta velasta 31.12.2008                                      | Vakuuslaji        | Velan nimellisarvo | Vakuuden arvo    |
|----------------------------------------------------------------|-------------------|--------------------|------------------|
| Velat luottolaitoksille                                        | Saamistodistukset | 1 058 409          | 1 056 254        |
| Takaisinosotusopimusten yhteydessä annetut vakuudet            | Saamistodistukset | 362 138            | 362 138          |
| Panttaussopimusten yhteydessä annetut vakuudet, CSA-sopimukset | Saamistodistukset | 8 500              | 8 500            |
| <b>Yhteensä</b>                                                |                   | <b>1 429 047</b>   | <b>1 426 892</b> |

#### Pankin samaan konserniin kuuluvan yrityksen velan vakuudeksi antamat vakuudet

Per 31.12.2008 - - -

#### Muiden velasta

Pankki ei ole asettanut vakuuksia muiden velasta.

#### Saadut vakuudet

| Omasta velasta 31.12.2008                                     | Vakuuslaji        | Velan nimellisarvo | Vakuuden arvo |
|---------------------------------------------------------------|-------------------|--------------------|---------------|
| Panttaussopimusten yhteydessä saadut vakuudet, CSA-sopimukset | Saamistodistukset | 93 250             | 93 250        |

### Liite 144. Eläkevastuut

Henkilöstön eläketurva on järjestetty Eläkevakuutusyhtiö Veritaksen kautta, eikä katteettomia eläkesitoumuksia ole.

### Liite 145. Taseen ulkopuoliset sitoumukset eriteltyinä

|                                            |                |
|--------------------------------------------|----------------|
|                                            | <b>2008</b>    |
| Takaukset                                  | 54 843         |
| Muut kolmannen hyväksi annetut sitoumukset | 7 450          |
| Käyttämättömät luottojärjestelyt           | 472 475        |
| <b>Yhteensä</b>                            | <b>534 768</b> |

### Liite 146. Vuokravastuut

|                 |               |
|-----------------|---------------|
|                 | <b>2008</b>   |
| Alle 1 vuosi    | 7 332         |
| 1-5 vuotta      | 26 063        |
| Yli 5 vuotta    | 23 042        |
| <b>Yhteensä</b> | <b>56 437</b> |

Vuokrasitoumuksiin lasketaan määräaikaiset vuokrasopimukset, joita ei voi lopettaa ilman vuokranantajan hyväksyntää tai merkittävän lisämaksun maksamista.

Sisäisiä vuokrasitoumuksia ei huomioida.

Vuokrasopimukset koskevat pääasiassa toimitiloja ja vuokrataso on yleensä sidottu elinkustannusindeksiin.



## Liite 147. Henkilöstön määrä 31.12.

|                 | 2008       |
|-----------------|------------|
| Kokopäiväiset   | 649        |
| Osa-aikaiset    | 69         |
| Määräaikaiset   | 94         |
| <b>Yhteensä</b> | <b>812</b> |

## Liite 148. Hallinnoitavat asiakasvarat

|                                                                                                                                                                            | 2008             |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| Emoyhtiö, Aktia Pankki Oyj, tarjoaa yksityishenkilöille ja instituutioille täyden valtakirjan omaisuudenhoitoa. Asiakasvaroja ei välitetä luottolina toisille asiakkaille. |                  |
| <b>Hallinnoitavat asiakasvarat</b>                                                                                                                                         |                  |
| Täydellä valtakirjalla hallonnoitavat varat                                                                                                                                | 61 950           |
| Sojitusneuvonnan puitteissa erillisin sopimuksin hallonnoitavat varat                                                                                                      | 1 478 573        |
| <b>Varainhoidon varat yhteensä</b>                                                                                                                                         | <b>1 540 523</b> |

## Aktia Pankki Oyj – emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

### Liite 149. Johdannaissopimukset

| Johdannaissopimukset, kirjanpitoarvo | 2008<br>Varat | 2008<br>Velat |
|--------------------------------------|---------------|---------------|
| Korkojohdannaiset                    | 32 309        | 31 999        |
| Valuuttajohdannaiset                 | 4 021         | 4 586         |
| Käypää arvoa suojaavat               | 36 330        | 36 585        |
| Muut johdannaiset                    | 32 133        | 33 812        |
| Rahavirtaa suojaavat                 | 32 133        | 33 812        |
| <b>Yhteensä</b>                      | <b>68 463</b> | <b>70 398</b> |

### Kohde-etuuksien nimellisarvot ja johdannaissopimusten käyvät arvot

#### Suojaavat johdannaiset

|                             | Alle 1 vuosi   | 1–5 vuotta       | Yli 5 vuotta   | Nimellisar-<br>vot/jäljellä<br>oleva juok-<br>suaika<br>Yhteensä | Varat         | Käyvät<br>arvot<br>Velat |
|-----------------------------|----------------|------------------|----------------|------------------------------------------------------------------|---------------|--------------------------|
| <b>Käyvän arvon suojaus</b> |                |                  |                |                                                                  |               |                          |
| Koronvaihtosopimukset       | 763 700        | 2 401 250        | 527 650        | 3 692 600                                                        | 75 103        | -34 855                  |
| Korko-optiot                | -              | 205 831          | -              | 205 831                                                          | -             | -525                     |
| Ostetut                     | -              | 205 831          | -              | 205 831                                                          | -             | -525                     |
| <b>Yhteenä</b>              | <b>763 700</b> | <b>2 607 081</b> | <b>527 650</b> | <b>3 898 431</b>                                                 | <b>75 103</b> | <b>-35 380</b>           |

**Kassavirran suojaus**

|                 |                |                |                |                  |               |               |
|-----------------|----------------|----------------|----------------|------------------|---------------|---------------|
| Korkoterminnit  | 253 000        | -              | -              | 253 000          | 369           | -178          |
| Korko-optiot    | -              | 170 000        | 790 000        | 960 000          | 25 406        | -1 186        |
| Ostetut         | -              | 170 000        | 550 000        | 720 000          | 25 406        | -             |
| Asetetut        | -              | -              | 240 000        | 240 000          | -             | -1 186        |
| <b>Yhteensä</b> | <b>253 000</b> | <b>170 000</b> | <b>790 000</b> | <b>1 213 000</b> | <b>25 775</b> | <b>-1 364</b> |

**Korkojohdannaiset yhteensä**                      **1 016 700**    **2 777 081**    **1 317 650**    **5 111 431**    **100 878**    **-36 744**

**Suojaavat johdannaiset yhteensä**                      **1 780 400**    **5 384 162**    **1 845 300**    **9 009 862**    **175 981**    **-72 124**

**Muut johdannaissopimukset**

|                                   |                |                  |                  |                  |               |                |
|-----------------------------------|----------------|------------------|------------------|------------------|---------------|----------------|
| Koronvaihtosopimukset             | 336 000        | 1 679 400        | 255 300          | 2 270 700        | 37 719        | -36 859        |
| Korko-optiot                      | 9 200          | 2 715 000        | 1 667 342        | 4 391 542        | 29 266        | -28 740        |
| Ostetut                           | 4 600          | 1 357 500        | 953 671          | 2 315 771        | 24 993        | -4 273         |
| Asetetut                          | 4 600          | 1 357 500        | 713 671          | 2 075 771        | 4 273         | -24 467        |
| <b>Korkojohdannaiset yhteensä</b> | <b>345 200</b> | <b>4 394 400</b> | <b>1 922 642</b> | <b>6 662 242</b> | <b>66 985</b> | <b>-65 599</b> |

Valuuttaterminnit                      255 932                      -                      -                      255 932                      4 072                      -4 607

**Valuuttajohdannaiset yhteensä**                      **255 932**                      **-**                      **-**                      **255 932**                      **4 072**                      **-4 607**

|                   |        |        |        |         |     |      |
|-------------------|--------|--------|--------|---------|-----|------|
| Valuuttaterminnit | 35 178 | 52 804 | 47 300 | 135 282 | 927 | -927 |
| Ostetut           | 17 589 | 26 402 | 23 650 | 67 641  | 927 | -    |
| Asetetut          | 17 589 | 26 402 | 23 650 | 67 641  | -   | -927 |

**Osakejohdannaiset yhteensä**                      **35 178**                      **52 804**                      **47 300**                      **135 282**                      **927**                      **-927**

|                 |   |       |   |       |     |      |
|-----------------|---|-------|---|-------|-----|------|
| Optiosopimukset | - | 8 608 | - | 8 608 | 644 | -644 |
| Ostetut         | - | 4 304 | - | 4 304 | 644 | -    |
| Asetetut        | - | 4 304 | - | 4 304 | -   | -644 |

**Muut johdannaissopimukset**                      **-**                      **8 608**                      **-**                      **8 608**                      **644**                      **-644**

**Muut johdannaissopimukset yhteensä**                      **636 310**    **4 455 812**    **1 969 942**    **7 062 064**    **72 628**    **-71 777**

**Johdannaissopimukset yhteensä**                      **2 416 710**    **9 839 974**    **3 815 242**    **16 071 926**    **248 609**    **-143 901**

Johdannaisten käyvät arvot sisältävät kertyneet korot.

## Liite 150. Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhtiöt

### Omistukset muissa yrityksissä

#### Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhtiöt (osuus yli 50 %)

|                                                                        | 2008<br>Osuus<br>kaikista<br>osakkeista | 2008<br>Kirjanpito-<br>arvo |
|------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|-----------------------------|
| Rahoitustoiminta                                                       |                                         |                             |
| Aktia Hypoteekkipankki Oyj, Helsinki                                   | 53,7                                    | 25 080                      |
| Aktia Kortti & Rahaistus Oy, Helsinki                                  | 82,0                                    | 26                          |
| Aktia Yritysrahoitus Oy, Helsinki                                      | 80,0                                    | 240                         |
| Hsp-Rahoitus Oy (lepävä), Helsinki                                     | 100,0                                   | 589                         |
| Sijoitusrahastotoiminta                                                |                                         |                             |
| Aktia Rahastoyhtiö Oy, Helsinki                                        | 100,0                                   | 2 507                       |
| Aktia Fund Management S A, Luxemburg                                   | -                                       | -                           |
| Sijoituspalveluyritykset                                               |                                         |                             |
| Aktia Asset Management Oy Ab, Helsinki                                 | 81,0                                    | 347                         |
| Kiinteistövälitystominta                                               |                                         |                             |
| Aktia Kiinteistönvälitys Helsinki-Espoo Oy, Helsinki                   | 80,0                                    | 80                          |
| Aktia Kiinteistönvälitys ISKL Oy, Kirkkonummi                          | 90,0                                    | 72                          |
| Aktia Kiinteistönvälitys Pietarsaari Oy, Pietarsaari                   | 80,0                                    | 80                          |
| Aktia Kiinteistönvälitys Kokkola Oy, Kokkola                           | 100,0                                   | 100                         |
| Aktia Kiinteistönvälitys Keski-Uusimaa - Vantaa Oy, Vantaa             | 100,0                                   | 80                          |
| Aktia Kiinteistönvälitys Parainen-Turunmaa Oy, Parainen (fuusioitunut) | -                                       | -                           |
| Aktia Kiinteistönvälitys Raasepori Oy, Tammisaari                      | 100,0                                   | 73                          |
| Aktia Kiinteistönvälitys Sipoo Oy, Helsinki                            | 60,0                                    | 71                          |
| Aktia Kiinteistönvälitys Tampere Oy, Tampere                           | 87,3                                    | 227                         |
| Aktia Kiinteistönvälitys Vaasa Oy, Vaasa                               | 80,0                                    | 517                         |
| Aktia Kiinteistönvälitys Oulu Oy, Oulu                                 | 90,6                                    | 290                         |
| Aktia Kiinteistönvälitys Turku Oy, Turku                               | 90,0                                    | 119                         |
| Aktia Kiinteistönvälitys Itä-Uusimaa Oy, porvoo                        | 80,0                                    | 80                          |
| Magnus Nyman LKV Oy, Kemiö                                             | 51,0                                    | 155                         |
| Vakuutustoiminta                                                       |                                         |                             |
| Henkivakuutusosakeyhtiö Veritas, Turku                                 | 100,0                                   | 58 286                      |
| Robur Invest Oy (lepäävä), Helsinki                                    | 100,0                                   | 8                           |
| Vas-Invest Oy, Helsinki                                                | 100,0                                   | 325                         |
| <b>Yhteensä</b>                                                        |                                         | <b>89 352</b>               |

**Omistus osakkuusyhtiössä (osuus 20–50 %)**

|                                                  | <b>2008</b>                              | <b>2008</b>                 |
|--------------------------------------------------|------------------------------------------|-----------------------------|
|                                                  | <b>Osuus<br/>kaikista<br/>osakkeista</b> | <b>Kirjanpito-<br/>arvo</b> |
| Tietojenkäsittely                                |                                          |                             |
| Oy Samlink Ab, Helsinki                          | 24,0                                     | 1 697                       |
| Pääomasijoitusyhtiö                              |                                          |                             |
| Unicus Oy, Helsinki                              | 33,3                                     | 100                         |
| Kiinteistötoiminta                               |                                          |                             |
| Kiinteistö Oy J Mannerheimintie 14, Helsinki     | -                                        | -                           |
| Muut kiinteistöyhtiöt, 9 kpl, yhteensä           |                                          | 254                         |
| Muut                                             |                                          |                             |
| ACH Finland Oy                                   | 25,8                                     | 775                         |
| Investmentbolaget Torggatan 14 Oy, Maarianhamina | 33,3                                     | 376                         |
| Järsö Invest Oy, Maarianhamina                   | 33,3                                     | 376                         |
| Mike Alpha Oy, Maarianhamina                     | 33,3                                     | 1                           |
| Mike Bravo Oy, Maarianhamina                     | 33,3                                     | 1                           |
| Mike Charlie Oy, Maarianhamina                   | 33,3                                     | 1                           |
| Mike Whiskey Oy, Maarianhamina                   | 33,3                                     | 160                         |
| November Sierra Oy, Maarianhamina                | 33,3                                     | 1                           |
| Tenala Buccaneers Oy, Maarianhamina              | 33,3                                     | 376                         |
| Tenala Invest Oy, Maarianhamina                  | 33,3                                     | 376                         |
| <b>Yhteensä</b>                                  |                                          | <b>4 492</b>                |

**Muilta konserniyhtiöiltä saadut rahoitustuotot sekä niille suoritettut rahoituskulut****2008**

|                              |               |
|------------------------------|---------------|
| Korkotuotot                  | 20 498        |
| Osinkotuotot                 | 11 100        |
| Korkokulut                   | -2 035        |
| <b>Rahoitustuotot, netto</b> | <b>29 563</b> |

**Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä ja velat näille****2008**

|                                                           |                |
|-----------------------------------------------------------|----------------|
| Velat luottolaitoksille                                   | 319 000        |
| Velat yleisölle ja julkisyhteisöille                      | 59 642         |
| Saamistodistukset                                         | 29 353         |
| Osakkeet ja osuudet konserni- ja omistusyhteisyrityksissä | 159            |
| Muut varat                                                | 5 102          |
| Siirtosaamiset ja maksetut ennakot                        | 38 970         |
| <b>Saamiset yhteensä</b>                                  | <b>452 227</b> |

|                                                          |               |
|----------------------------------------------------------|---------------|
| Velat luottolaitoksille                                  | 12 094        |
| Velat yleisölle ja julkisyhteisöille                     | 19 004        |
| Liikkeeseen lasketut velkakirjat                         | 12 926        |
| Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla | 500           |
| Muut velat                                               | 1 513         |
| Siirtovelat ja saadut ennakot                            | 12 372        |
| <b>Velat yhteensä</b>                                    | <b>58 410</b> |

## Liite 151. Emoyhtiön vakavaraisuus

### Basel 2 -säännösten mukaan

| Yhteenvedo                                            | 12/2008          | 9/2008           |
|-------------------------------------------------------|------------------|------------------|
| Ensisijaiset omat varat                               | 253 374          | 268 740          |
| Toissijaiset omat varat                               | 136 552          | 84 398           |
| <b>Omat varat</b>                                     | <b>389 926</b>   | <b>353 138</b>   |
| Luotto- ja vastapuoliriskien riskipainotettu määrä    | 2 281 628        | 2 253 213        |
| Markkinariskien riskipainotettu määrä 1)              | 0                | 0                |
| Operatiivisten riskien riskipainotettu määrä 2)       | 244 378          | 234 301          |
| <b>Riskipainotetut erät yhteensä</b>                  | <b>2 526 007</b> | <b>2 487 514</b> |
| <b>Vakavaraisuusaste, %</b>                           | <b>15,44</b>     | <b>14,20</b>     |
| <b>Ensisijaisten omien varojen suhde, %</b>           | <b>10,03</b>     | <b>10,80</b>     |
| <b>Minimipääomavaade</b>                              | <b>202 081</b>   | <b>199 001</b>   |
| Pääomapuskuri (omien varojen ja minimivaateen erotus) | 187 846          | 154 137          |

1) Ei pääomavaadetta pienen kaupankäyntivaraston vuoksi ja koska nettovaluuttapositioiden yhteenlaskettu määrä on vähemmän kuin 2 % omista varoista.

2) 15 %:n pääomavaade on laskettu määritelmästä viimeisten kolmen vuoden keskimääräiset bruttotuotot (124,96 milj. euroa) x riskipainokerroin 12,5.

| Omat varat                                                   | 12/2008        | 9/2008         |
|--------------------------------------------------------------|----------------|----------------|
| Osakepääoma                                                  | 163 000        | 163 000        |
| Muut rahastot                                                | 44 558         | 44 558         |
| Luottotappiovaraus (verojen jälkeen)                         | 95 638         | 84 538         |
| Edellisten tilikausien voitto                                | 0              | 0              |
| Tilikauden voitto josta Aktia Oyj:n osakkeenomistajien osuus | -25 210        | 0              |
| /. osinkovaraus                                              | 0              | 0              |
| Yhteensä                                                     | 277 986        | 292 095        |
| /. aineettomat hyödykkeet                                    | -7 511         | -5 655         |
| /. vakuutusyhtiöomistus                                      | -17 100        | -17 700        |
| <b>Ensisijaiset omat varat</b>                               | <b>253 374</b> | <b>268 740</b> |
| Käyvän arvon rahasto                                         | -26 585        | -41 122        |
| Lainat ilman eräpäivää                                       | 45 000         | -              |
| Vastuudebentuurit                                            | 135 237        | 143 220        |
| /. vakuutusyhtiöomistus                                      | -17 100        | -17 700        |
| <b>Toissijaiset omat varat</b>                               | <b>136 552</b> | <b>84 398</b>  |
| <b>Omat varat yhteensä</b>                                   | <b>389 926</b> | <b>353 138</b> |

**Riskipainotetut sitoumukset, luotto- ja vastapuoliriskit**
**Riskipainotetut sitoumukset, Basel 2**

| <b>Riskipaino</b> | <b>Taseen<br/>varat</b> | <b>Taseen<br/>ulko-<br/>puoliset si-<br/>toumukset</b> | <b>Yhteensä<br/>12/08</b> | <b>12/2008</b>   | <b>9/2008</b>    |
|-------------------|-------------------------|--------------------------------------------------------|---------------------------|------------------|------------------|
| 0 %               | 1 260 310               | 61 924                                                 | 1 322 234                 | 0                | 0                |
| 10 %              | 803 488                 | 0                                                      | 803 488                   | 80 349           | 80 654           |
| 20 %              | 1 522 097               | 237 821                                                | 1 759 918                 | 314 223          | 248 370          |
| 35 %              | 2 025 885               | 64 884                                                 | 2 090 769                 | 718 848          | 717 726          |
| 50 %              | 4 747                   | 192                                                    | 4 939                     | 2 422            | 2 882            |
| 75 %              | 501 512                 | 63 764                                                 | 565 277                   | 399 124          | 399 292          |
| 100 %             | 658 764                 | 105 024                                                | 763 788                   | 713 252          | 760 697          |
| 150 %             | 6 933                   | 1 158                                                  | 8 091                     | 11 268           | 16 584           |
| <b>Yhteensä</b>   | <b>6 783 737</b>        | <b>534 768</b>                                         | <b>7 318 505</b>          | <b>2 239 486</b> | <b>2 226 206</b> |
| Johdannaiset *)   |                         | 239 437                                                | 239 437                   | 42 142           | 27 007           |
| <b>Yhteensä</b>   | <b>6 783 737</b>        | <b>774 205</b>                                         | <b>7 557 941</b>          | <b>2 281 628</b> | <b>2 253 213</b> |

\*) koskee johdannaissopimusten luottovasta-arvoa

**Operatiivisten riskien riskipainotettu määrä**
**Riskipainotettu määrä, Basel 2**

| <b>Vuosi</b>             | <b>2006</b> | <b>2007</b> | <b>2008</b>   | <b>12/2008</b> | <b>9/2008</b>  |
|--------------------------|-------------|-------------|---------------|----------------|----------------|
| Bruttotuotot             | 126 025     | 121 514     | 143 466       |                |                |
| - 3 vuoden keskiarvo     |             |             | 130 335       |                |                |
| Operatiivisen riskin     |             |             | 19 550        |                |                |
| <b>pääomavaade, 15 %</b> |             |             | <b>19 550</b> | <b>244 378</b> | <b>234 301</b> |

# Tilintarkastuskertomus

Aktia Pankki Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tarkastaneet Aktia Pankki Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon yhtiön ensimmäiseltä tilikaudelta, joka päättyi 31.12.2008. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

## Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lain mukainen ja että varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

## Tilintarkastajan velvollisuudet

Tilintarkastajan tulee suorittaa tilintarkastus Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti ja sen perusteella antaa lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää ammattieettisten periaatteiden noudattamista ja tilintarkastuksen suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa ei ole olennaisia virheellisyysriskkejä ja että emoyhtiön hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja ovat toimineet osakeyhtiölain mukaisesti.

Tilintarkastustoimenpiteillä tulisi varmistua tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen lukujen ja muiden tietojen oikeellisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan ja arvioihin riskeistä, että tilinpäätöksessä on väärinkäytöksestä tai virheestä johtuva olennainen virheellisyys. Tarvittavia tarkastustoimenpiteitä suunniteltaessa arvioidaan myös tilinpäätöksen laadintaan ja esittämiseen liittyvää sisäistä valvontaa. Lisäksi arvioidaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleistä esittämistapaa, tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sekä johdon tilinpäätöksen laadinnassa soveltamia arvioita.

Tilintarkastus on toteutettu Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Käsityksemme mukaan olemme suorittaneet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvia tarkastustoimenpiteitä lausuntoamme varten.

## Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

## Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Helsingissä 5. maaliskuuta 2009  
PricewaterhouseCoopers Oy  
KHT-yhteisö

Jan Holmberg  
KHT